

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, VASÁRNAP 1925 október 18.

278. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. .: Szerkesztőség 5-10.

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

A szombori Népkör és a megegyezés politikája

Irta: Prokopy Imre

A magyarságnak egy újabb nagy sérelmét kell a közvélemény ítélőszéke elé vinnem.

Jóformán alig mulik el nap, hogy lapjaink nem adnának hírt a helyi hatóságok valamelyes hatalmi tulkapásáról, vagy jogainkat csorbító kormányintézkedésekről.

Bármennyire hozzáedződünk is már az ilyen sorozatos „meglepetésekhez”, az, ami most Szomborban történt, mégis kikívánczolja a megszokott helyi sérelmek keretéből és súlyosságánál fogva méltán igényt tarthat arra, hogy a vajdasági magyarság szükség esetén a maga ügyének tekintse, de megérdemli egyúttal azt is, hogy a kormány figyelmét felkeltse és az illetékeseket a téves információk alapján elkövetett jogsérelem jóvátételére indítsa.

Arról van szó, hogy a belügyminisztérium B. B. B. osztályának 8181—1925. sz. határozatával és a városi tanácsnak e határozat végrehajtása tárgyában hozott 21653—adm. 1925. sz. végzése alapján elrendeltetett a szombori „Narodno Kolo” (Népkör), régebben „Függetlenségi Kör” című egyesületünk feloszlata és vagyona átadása a városi szegényalap javára.

A Függetlenségi Kör mint politikai egyesület 1904-ben alakult meg s az akkor elfogadott s jóváhagyott alapszabályok egyik paragrafusa szerint a kör vagyona megszűnés vagy feloszlás esetén a városi szegényalap javára esik.

Ezt az alapszabályszerű rendelkezést használja fel a kormányhatósági intézkedés a kör kb. 250.000 dinárt érő vagyonának elkobzására, teljesen figyelmen kívül hagyva azt a döntő körülményt, hogy a Függetlenségi Kör 1914 június hó 17-én tartott közgyűlésén elfogadott és az akkori belügyminiszter 23028—1915. sz. határozatával jóváhagyott új és egyedül érvényes alapszabályok 75. §-a értelmében a kör feloszlása esetén az egybehívandó közgyűlés maga határozza meg azt a társadalmi, kulturális vagy jótékony egyesületet, melyre vagyont át ruházni akarja.

A belügyminiszteri határozat tehát kizárólag az 1904-ben hozott alapszabályokra támaszkodik s tudomást sem vesz az 1914-iki alapszabályok létezéséről.

Hogyan történhetett az, hogy az 1904-es alapszabályokat hatálytalanító 1914. évi közgyűlési határozatról és az akkor elfogadott új alapszabályok 75-ik §-áról

egyszerűen elfelejtették értesíteni a belügyminiszter urat? Kinek állott érdekében ez a jöhiszeműnek egyáltalán nem mondható megtévesztés? Ha pedig feledékenységéből vagy tévedésből történt a hibás felterjesztés, akkor már lett volna mód és alkalom a rosszul informált belügyminiszter ur kello tájékoztatására, ami — hitem szerint — azonnal maga után vonta volna a sérelmes megváltoztatását.

Az ügynek ezt a részét nem bolygatom tovább, mivel felebezés folytán *sub judice lis est*. Bizalommal kell bevárunk az illetékes fórum döntését, mert Nagy Frigyes molnárija szerint, de a viszonyokhoz szabott némi változtatással: *vannak még bírák — Jugoszláviában!*

Van azonban ennek az odíózus ügynek még egy másik oldala is, mely csattanó bizonyítékát szolgáltatja annak, hogy miképpen nem szabad az állam jogrendjének és az ország konszolidálásának felsőbbrendű érdekei szempontjából nemzetiségi politikát üzni.

A szombori Függetlenségi Kör, mint politikai egyesület működése 1918 december havában felüggesztetvén, a kör vezetősége minden igyekezetével azon volt, hogy közgyűlési határozattal megszüntesse a kör politikai jellegét s azt „Népkör” címmel tisztán társadalmi és kulturális egyesületté átalakítsa. Hosszas utánjárással 1923-ban végre sikerült hatósági engedéllyel közgyűlést tartanunk, mely a szubotici Népkör miniszterileg már jóváhagyott és a helybeli viszonyoknak megfelelően módosított alapszabályait elfogadta és jóváhagyás végett a belügyminiszterhez felterjesztette, aki azonban 1323—1925. sz. határozatával a jóváhagyást megtagadta, nyilvánvalóan azon célzatos információk alapján, melyekkel hallomás szerint ismeretlen „jóakarók” a kör vezetőségét és céljait lehetőleg befeketíteni iparkodtak.

Tették pedig ezt azzal az egyesülettel szemben, mely annakidején szinte melegágya volt a szerb-magyar barátkozásnak és színhelye a politikai együttműködésnek és azokkal a férfakkal szemben, akik a legtisztább szabadelvűség szellemében előharcosai voltak a nemzetiségi egyenjogúsításnak és testvéri megértésnek. Megfontoltság és lelkiismereti furdalás nélkül merőben alaptalanul megvádolták azt a Függetlenségi Kört, ahol megpecsé-

telődött a vajdasági szerb radikális-pártnak az akkori függetlenségi párttal kötött szoros fegyverbarátságára s ahol nem egy ízben vendéggül láttuk a radikálisok közismert vezéreit: Klicin Milát, Hadž Koszta dr.-t és másokat, akik körünk volt szerb tagjaival: Vuč Branko dr., Stralimirovč Stevan, Puntovč Marko, Teodorovč Zatoje, Vuč Stevan stb. urakkal együtt tanuságot tehetnek a kör vezetősége és tagjai testvéri érzése, meggyőződéses liberalizmusa és demokratikus felfogása mellett.

Ez a koholt vád azonban egy-szersmind diszkreditálását jelenti azoknak a szerb radikális férfiaknak, akik már akkoriban is nyíltan a nemzeti ügy szolgálatában állottak, mikor a könnyelműen vádaskodók óvatossan az akkori hatalom árnyékában meghúzódtak.

Bizony nagy politikai hiba volt ezt az üszköt a nyilvánosságba

beledobni éppen most, mikor a magyar párt teljes loyaltással keresi a közeledést az országos radikális párthoz és a vele való megállapodást.

Mi valamennyien őszintén akarjuk a megegyezést és a termékeny munkára irányuló együttműködést a közös haza javára. De nem minden áron! Csak *cum dignitate*, megalázás és jogfeladás nélkül.

Mi éberén figyeljük a radikális szervezetekben jelentkező nyugtalanságot és az egymással mind élesebben szembeforduló áramlatokat s úgy véljük, hogy végzetes hiba lenne éppen a radikális párt szempontjából a megegyezésre kínálkozó alkalmat elbizakodottságból elszalasztani és sérelmes intézkedésekkel értékes és feltétlenül megbízható szövetségest elriasztani. *Videant consules!*

„A szerb-horvát megegyezés paraszti, nemzeti, de nem nacionalista jellegű”

Radics István elmondja, miről tárgyalt a miniszterelnökkel „Nem teljes addig a megegyezés, amíg a parasztpárt elnöke nem lép be a kormányba” — Benes nem jön Beogradba

Beogradból jelentik: Szombaton délbén Radics István a Páris-szállodában fogadta az újságírókat, akiket informált a Pasics miniszterelnökkel élmenteken folytatott tárgyalásairól. Elmondotta, hogy a miniszterelnökkel a megegyezés végrehajtásának módozatairól folytatott beható tanácskozást.

— A tanácskozás folyamán — mondotta Radics — nemcsak én, hanem Pasics miniszterelnök is hangsúlyozta a megegyezés szociális és paraszti jellegét és kiemelte a megegyezés nemzeti, de nem nacionalista tartalmát. A »nemzeti« jelző jelenti a szerbek és horvátok megegyezését, míg a »nacionalista« jelző a jugoszláv nacionalista gondolatot jelenti, amit ráerőszakoltak a horvátokra.

— A beszélgetés második részében Pasics a radikális párt küzdelmének belső tartalmát és célját ismertette velem. Elmondotta, hogy a párt előbb a bürokratizmus ellen, majd a parlament és a nemzet autonómiájáért, végül a nemzeti szuverenitásért vívott harcot. Ennek a küzdelemnek második fázisa volt az a nemzeti harc, amit a szerb nép önállóságáért, majd a horvátokkal és szlovénekkal való egyesülésért folytatott a radikális párt. Ennek a harcnak a legfontosabb része a gazdasági és kulturális erők koncentrációja, ami most megy végbe. Hálát adunk az istennek — mondotta Radics — hogy ebben a munkánkban az ország egész lakossága támogat bennünket és mögöttünk áll a parlamentnek több mint kétharmada.

— Szó volt ezután — folytatta Radics — az én kormánybalépésemről

is. Kifejtettem azt a véleményemet, hogy ez csak részletkérdés, bár nem teljes addig a megegyezés, amíg a horvát parasztpárt vezetője nem lép be a kormányba. A megegyezés érdekében nekünk be kell lépniük a kormányba, de hozzátettem, hogy a parasztpárt vezetőinek teljes számban be kell kerülniük a parlamentbe, részt kell venniük a parlamenti bizottságok munkájában és be kell lépniük a kormányba. Pasics miniszterelnök erre vonatkozóan nem nyilatkozott, nem beszélt sem mellette, sem ellene, láttam azonban, hogy nincs ellene ennek a gondolatnak. Beszéltünk az egész kérdés megoldásának legalkalmasabb módjáról és Pasics miniszterelnök megígérte, hogy az egész ügyet a radikális-párt elé viszi, egyben pedig biztosított arról, hogy nem kell sokáig várnom a válaszra. Kijelentette, hogy a Radics-párt vezetőinek a parlamentbe való bejutása, valamint a kormányba való belépése nem feltétele annak, hogy én belépjek a kormányba, hangsúlyoztam azonban, hogy hajlandó vagyok ennek a kérdésnek az eldöntése előtt belépni a kormányba, — ha a miniszterelnök azt hiszi, hogy a megegyezés politikájának teljességét nekem is vállalnom kell. Ezután beszéltem Genf-ről és elmondtam a miniszterelnök urnak ottani tapasztalataimat. Végül hangsúlyoztam, hogy nem mint munkatársak, hanem mint barátok akarunk ezennel együtt működni. Ezután Pasics miniszterelnök kezét nyújtott és a beszélgetés a legnagyobb barátsággal ért véget.

Kijelentette ezután Radics István, hogy a sajtónak mindig rendelkezé-

sére áll, az újságírók közt pártállás szerint nem fog különbséget tenni és minden fontosabb tanácskozásról informálja őket, — hacsak a tárgyalások nem képeznek diplomáciai, vagy katonai titkot.

Elmondta Radics, hogy délelőtt hosszasan tárgyalt Seba beogradi csehszlovák követtel. A tanácskozás tárgyaról nem nyilatkoznak, de úgy látja, hogy a jugoszláv állam érdekeit Csehszlovákia is védelmezi. Ha az SHS. királyságnak nem volna külügyminisztere. Benes kitűnően képviselné a jugoszláv érdekeket.

A *Bácsmezei Napló* munkatársának kérdésére Radics határozottan megdölgölte azt a hírt, hogy Benes Logarnoból Beogradba jön. Kijelentette, hogy Seba beogradi követ Rakekbe utazik és ott fog találkozni a Locarnoból hazatérő Benessel, mert a csehszlovák külügyminiszternek a választások miatt haladéktalanul Prágába kell mennie.

A miniszterek tanácskozásai

Szombaton délelőtt tíz órakor Pasics miniszterelnök megjelent kabinetjében és tizenegy órakor fogadta Szubotics Jovánt, a szkupstina alelnökét, akivel a parlament megnyitására tárgyalt. Trilkovics Márkó, a parlament elnöke ugyanis betegsége miatt nem vehet részt a nemzetgyűlés megnyitásán. Ezután Sztojadinovic pénzügyminisztert fogadta a miniszterelnök, aki reszort kérdésekről referált, miután a pénteki minisztertanácson nem vehetett részt.

A külügyminisztériumban hosszas tanácskozás volt Ninesics külügyminiszter, Vukicsevics Velja közoktatásügyi miniszter és Simonovics szociálpolitikai miniszter között. A konferencia tárgyaról nem adtak a nyilvánosság számára felvilágosítást. Beavatottak szerint a megbeszélésen a kormány rekonstrukciójáról esett szó.

A radikális és Radics-párt együttes ülése

Politikai körökben úgy tudják, hogy hétfőn, vagy kedden a radikális- és Radics-párti parlamenti klubok együttes ülést tartanak, amelyen a két kormánypárt közös taktikájáról fognak tárgyalni.

A délbánati képviselők népgyűlést tartanak Vrsacon

A délbánati radikális képviselők vasárnap, október 18-ikán nagy népgyűlést tartanak Vrsacon. A gyűlésen dr. Sztojadinovic Milán pénzügyminiszter és dr. Miletics Szlavko egészségügyi miniszter is részt vesz.

Srskics Milán lesz a parlament új elnöke

Politikai körökben az új házelnök személyéről különböző kombinációk merültek föl. Jovanovics Ljuba mellett újabban fölmerült Trilkovics Márkó és Zsivkovic Ljuba neve is. Az elnöki tisztségre legnagyobb esélye van, beavatottak szerint, Srskics Milán törvényegységessítő miniszternek. Az elnök személyéről egyébként a radikális klub vasárnapi ülése fog véglegesen határozni.

A parlament ülése

A parlament ülést délután öt órakor nyitotta meg Szubotics Jován dr. alelnök. Az ülésen a képviselők nagyrésze megjelent, a kormány tagjai közül azonban csak néhányan vettek részt. Pasics miniszterelnök az ülés közepén jelent meg a teremben.

A megnyitás után Kobasica Sztevo a parlament titkára felolvasta azt a királyi ukázt, amely azoknak az államtitkároknak a kinevezését tartalmazza, akiknek kinevezését a Házal még nem közölték, majd

Szubotics elnök elparentálta a parlament szünete alatt elhunyt Drisovics Murat és Kosovljanin Mihajlo volt radikális képviselőket. Az elnök beszédét a képviselők állva hallgatták végig.

Ezután különböző mentelmi bejelentések történtek, melyeket Szubotics elnök a mentelmi bizottság elé utalt. Az ülést hat óra után az elnök bezárta, a következő ülést hétfő délelőtt tíz órára hívta egybe, melyen a Lukinics Edo volt igazságügyminiszter ügyében kiküldött bizottság teszi meg jelentését.

Minisztertanács

A parlament ülése után a minisztertanács ülést tartott, amelynek lefolyásáról azonban a kormány tagjai nem voltak hajlandók nyilatkozni a sajtó képviselői előtt. Jól informált helyről azonban sikerült megtudni, hogy a minisztertanács ülésén a zagrebi *Gospodarski Društvo* ügyével foglalkoztak. Hír szerint ebben a kérdésben a kormány

A magyar kisebbségek érdekében nem fordul a nagyhatalmakhoz a magyar kormány

A magyar kormánykörök nem látják még elérkezettnek az intervenció idejét

Budapestről jelentik: A magyar politikai körökben élénken foglalkoztatja az az indítvány, amit Baross János jegyzett be a nemzetgyűlés indítványkönyvébe és amelyben — mint a *Bácsmezei Napló* már jelentette — arra szólította fel a magyar kormányt, hogy az *utódállamokban élő magyar kisebbségek védelme céljából lépjen érintkezésbe a kisebbségek védelmét a békeszerződéseken garantáló nagyhatalmakkal.*

A nemzetgyűlés nyári szünete alatt, amikor a Népszövetség gróf Apponyi Albertnek az erdélyi magyar telepések ügyével kapcsolatban a magyar kisebbségek védelme érdekében előterjesztett javaslatát elvetette, a demokratikus ellenzéki pártok már fölterjesztést intéztek gróf Bethlen István miniszterelnök-höz, akit arra kértek, szólítsa föl a Gensben időző Walko Lajos külügyminisztert az erdélyi magyar kisebbség érdekében való határozottabb közbelépésre. A miniszterelnök kimerítő válasz-

tagjai között ellentétek merültek fel. Az ülésen végleges döntés nem történt.

Radics István látogatás az angol követségen

Radics István szombaton délután meglátogatta Cunard angol követet, akivel hosszasan tanácskozott. A követségről a parlamentbe hajtató Radics, ahol részt vett a horvát parasztpárt klubülésén. Az angol követségen tett látogatásáról Radics a sajtó képviselői előtt úgy nyilatkozott, hogy Cunard angol követtel a Jugoszlávia és a Vatikán közötti konkordátum - tárgyalásokról beszélgetett.

— Beszélgetésünk során, — mondotta Radics — rámutattam arra, hogy mennyire érdekében áll egy Jugoszláviának, mint a Vatikánnak a konkordátum-tárgyalások gyors és eredményes befejezése.

Radics szombaton este Zagrebba utazott, ahol egy-két napig fog tartózkodni.

levelében fejtette ki álláspontját a Népszövetség határozatával szemben, megállapította, hogy sérelmesnek tartja az erdélyi magyar telepések ügyében hozott döntést, kijelentette azonban, hogy a nagyhatalmakhoz intézendő felhívás dolgában csak akkor kíván állást foglalni, amikor az ellenzéki indítvány konkrét formában a nemzetgyűlés elé kerül.

Enek fejleményeképpen jegyezte most be a demokratikus blokk nevében Baross János indítványát, amelynek ügyében gróf Bethlen István miniszterelnöknek és az egységspártnak az álláspontja még ismeretlen. A kormányhoz közelálló körökben azonban úgy tudjuk, hogy a miniszterelnök még nem látja elérkezettnek az időt arra, hogy a Népszövetséggel szemben állást foglaljon, illetőleg, hogy a magyar kisebbségek érdekében a Népszövetség megkerülésével a kisebbségek jogos érdekeit garantáló nagyhatalmaknál keressen védelmet.

A jugoszláv szakszervezetek parlamentje

Egyesítették a szociáldemokrata és független szocialista szakszervezeteket

A jugoszláviai szakszervezetek Beogradban három napon át tartott kongresszusán hosszú idő után első ízben tanácskoztak együtt a szociáldemokraták és a független szocialisták. Ezt a kongresszust megelőzte a beogradi munkáskamara közgyűlése, továbbá az országos munkáskamara kongresszusa.

A beogradi munkáskamara közgyűlése érdekes és viharos jellegű volt. A közgyűlés mindazokat a független munkásszakszervezeteket, amelyek a szociáldemokrata és független szocialista szakszervezetek egyesülését célzó kongresszusra nem nevezték be delegátusait, vagyis ezáltal az egyesülés ellen foglaltak állást, *kizárták a kamara tagjai közül.* Ennek folytán ezeknek a szakszervezeteknek tagjai elvesztik mindazokat az előnyöket, amelyeket a munkáskamara tagság biztosít tagjaiknak és így a tagok, ha a munkáskamara tagság előnyeit mégis élvezni akarják, akkor *kénytelenek lesznek magukat szervezeten munkásoknak vallani.*

Az ország szakszervezeteinek kongresszusán, amelyet a szociáldemokrata és a független szakszervezetek egyesítése érdekében hívtak össze, 108 kiküldött vett részt, akiknek fele az amster-

dami internacionáléhoz tartozott, míg a másik fele a volt független munkásszakszervezetek disszidenseinek kiküldöttjeiből állott. A kongresszuson a *grafikai munkások zagrebi központi szervezete nem vett részt.* Ennek dacára a beogradi grafikai munkásság elküldte a kongresszusra delegáltjait, de ezek csak *mint vendégek* vehettek részt a kongresszuson és amikor szóhoz jutottak, az éles támadások pergőtüzét intézték a *zagrebi központi vezetőség ellen.*

Az egyesülést célzó kongresszus határozati javaslatát dr. Topalovics Zsivko tollából kerültek ki és azok a gazdasági élet minden kérdésére kiterjedtek.

Az egyesült szakszervezet tanács vezetőségében az amsterdami internacionálé alapján álló szakszervezetek kétharmad, a volt független munkásszakszervezetek egyharmad arányban kerültek be és így az amsterdamiak jelentékeny többségben vannak.

A kongresszusnak kétségtelenül legfontosabb érdekessége az az *egyhangilag* elfogadott határozat, amely kimondja, hogy *a szakszervezetek az amsterdami internacionáléhoz tartoznak.* A kongresszus továbbá elhatározta, hogy mindenki, aki a szakszervezetet pártpolitikai célokra akarja kihasználni, a szakszervezetből *kizárandó.* Ez a hatá-

rozat biztosítja a szakszervezetek teljes politikamenességét, úgy, hogy a szakszervezeteknek minden más pártállásbeli is lehet tagja, ha az illő munkás vagy alkalmazott.

A kongresszus alkalmából a kongresszuson kívül dr. Topalovics Zsivko tíz napi időt adott a noviszadi hadilábon álló szervezetek vezetőinek. *Brkics* Vojin volt nemzetgyűlési képviselőnek és *Tatic* Pavle munkáskamara titkárnak, hogy az ellentéteket küszöbölték ki. Szó volt, szintén a kongresszuson kívül, arról is, hogy épp e harcok miatt a noviszadi munkáskamara áthelyezték. A szerémségiek Zemunba, a beogradiak Beogradba akarják a kamarát áthelyeztetni.

A vajdasági községi orvosok fizetése

Nyugdíj-alapot létesítenek a községi orvosoknak

Régi sérelme a Vajdaság területén működő községi orvosoknak, hogy a tisztviselő törvény megalkotása idején nem sorozták be őket az állami tisztviselők státusába. A községi orvosokról mint községi tisztviselőkről intézkedik a tisztviselői törvény és mint községi tisztviselőket a IX. fizetési osztályba sorozták őket. A községi orvosok ezt a beosztásukat annál sérelmebbnek és igazságtalanabbnak tartják, mert a Szerbia területén működő községi orvosok az állami tisztviselőkkel egyenlő javadalmazás mint a nyugdíj tekintetében egyenlő bánásmódban részesülnek, ami azt jelenti, hogy a szerbiai községi orvosok az alacsonyabb fizetési osztályokból előléphetnek a magasabbba. Ezzel szemben a vajdasági községi orvosok mint községi tisztviselők nem léphetnek elő.

Érthető, hogy a vajdasági községi orvosok nem tudnak belenyugodni a tisztviselői törvény által megszabott beosztásukba és ezért már régebben akciót kezdtek annak érdekében, hogy őket is szerbiai kártársaikkal egyenlő elbánásban részesítsék. Akciójuk eredményeképpen legutóbb Beogradban a belügyminisztériumban ankét volt, melyen *Alekszije* Mita a beogradi kerület főispánja, *Vlaskalin* Milorad a B. B. B. osztályfőnöke *Markovics* Lázár dr., vajdasági egészségügy főnök, *Krsztics* Vása velikibecske-reki alispán, *Petrovics* Milenko dr. bácskai főorvos is résztvett.

Az ankéton foglalkoztak a vajdasági községi orvosok helyzetével is és megalapították, hogy a vajdasági községi orvosok, a IX. fizetési osztály egyes fokozatai vonatkoznak a községi orvosokra is és a IX. fizetési osztályban lévő öt fokozatban előléphetnek. Az ankét foglalkozott továbbá a vajdasági orvosok nyugdíj-alapjainak kérdésével is. Úgy határoztak, hogy a megyei alispánok tervezetét dolgozzanak ki nyugdíj-alap létesítésére a régi nyugdíj-szabályzat figyelembevételével. E szerint a nyugdíjalaphoz hozzájárul a megye, a községek és az orvosok fizetésük arányában.

Az ankét határozatai a községi orvosok körében megnyugvást keltett, bár még mindig igazságtalannak tartják, hogy nem egyenlő bánásmódban van részük az állami tisztviselőkkel. De az ankét arra volt tekintettel, hogy a községi orvosokat a községek fizetik és így a községek költségvetését erősen megterhelnék, ha az állami tisztviselőkkel egyenlő előléptetési rendszert biztosítanának számukra. Félő ugyanis, hogy ebben az esetben az 5000-nél kevesebb lélekkel bíró községek nem tarthatnának orvosokat, miután az csak 5000-nél több lelket számláló községeknek kötelező.

KISEBBSÉGI ÉLET

●●●

A magyar tisztviselőket tömegesen nyugdíjazták Erdélyben. Zilahon, az ottani pénzügyigazgatóság négy magyart bocsátott el azzal az indoklással, hogy nem tudnak románul. A zilahi törvényszék három magyar tisztviselőt menesztett: Nagy Pál és Soós Károly irodaigazgatókat és Csavany Lajost járásbírói hivatalnokot. Szilágyosmlyóban Schlecht Lajos telekkönyvvezetőt és Fülöp Demeter bírósági tisztviselőt érte utol a sors. A lugosi törvényszéken, miután már négy magyart elbocsátottak, újabb két kisebbségi tisztviselőt küldtek nyugalmába. Az elbocsátott tisztviselők fele 25—30 éve szolgált az államot.

*

A Lelley-csoport, a szlovenszkói keresztényszocialista párt ellenzéke, végleg elszakadt a Szüllő Géza vezetése alatt álló anyapárttól. A disszidensek, akik egyelőre nem alakítottak új pártot, hír szerint, nem csatlakoznak egyik szlovenszkói politikai csoporthoz, még a vasárnap megalakuló Magyar Nemzeti Párthoz sem. A Lelleyék egyik alvezére a disszidens keresztényszocialisták állásfoglalásáról így nyilatkozott: »Nekünk sem Szent-Iványhoz, sem Szüllőhöz semmi közünk, mi a magunk útján járunk, akik otthon vagyunk, nekünk sem Szent-Iványi, sem Szüllő nem fog direktívákat adni.»

*

Érdekes igazságügyminiszteri rendelet érkezett a napokban a nagykarolyi járásbíróshoz. A rendelet egyik része azt írja elő, hogy a telekkönyvi és más igazságügyi akták kicserélésénél a bíróság a legudvariasabb módon teljesítse a magyar hatóságok óhajait. A rendelet másik része már kevésbé előzékeny a magyarsággal: elrendeli, hogy a bírósági tárgyalásokat ezután teljes egészében románul tartásuk meg és megtiltja, hogy a bírók az ügyvédekkel kisebbségi nyelven tanácskozásokat folytassanak.

*

A román kormány legutóbbi rendeletet bocsátott ki, amely szerint minden tisztviselő nyugdíjazandó, aki a hatvanadik életévét meghaladta. A tisztviselők szépen engedelmességek a kormányrendeletnek, otthagyták hivatalukat, hogy öreg napjaikat a nyugalomnak szentelhessek. Most lett volna esedékes az első nyugdíjlesztés kifizetése, amikor azonban ennek felvételére a nyugdíjasok jelentkeztek, kijelentették nekik, hogy nyugdíj még nem kaphatnak, mert a minisztérium még nem készült el a nyugdíjkifizetésről intézkedő rendelet elkészítésével.

*

Az erdélyi neolog zsidóság nevében Eisler Mátyás dr. főrabbi memorandumot nyújtott be a közoktatásügyi miniszterhez. A memorandumban a zsidóság tiltakozik a parlament előtt fekvő magánoktatási törvényjavaslat sérelmes rendelkezései ellen. »A magánoktatásról szóló javaslat — mondja a memorandum — ismételtelen is hangsúlyozza, hogy az állam a közoktatás feladatait egymaga nem végezheti és ezért a kisebbségek kulturális vagy konfesszionális alakulatok által fenntartott magániskolák is szükségesek és helyes vezetés mellett hasznos szolgálatot is tesznek az államnak. Ennek kapcsán elismeri a javaslat azt is, hogy a kisebbségek az állam részéről felkarolást és védelmet érdemelnek, különösen abban az irányban, hogy népi egyéniségüket szabadon fejleszthessék, nyelvüket, tradícióikat, vallásukat megőrizhessék. Ehhez képest a közoktatásügyi kormányzat — szerintünk is helyesen — jogosan és méltányosan statuálta a tanterv kérdésében azt a szabályt a 35. szakaszban, hogy a nem román szülőknek nem románajku gyermekei által látogatott iskolákban — közelebb-

ról a minoritások iskoláiban — a tanítás a tanulók anyanyelvén történhetik. Az ilyen iskolák azonban nem vehetnek fel más növendékeket, mint olyanokat, akiknek anyanyelvük ugyanaz, mint az iskolának előadási nyelve. Éppen azért mivelünk — zsidókkal — szemben tették a szabály alól kivételt, kijelentvén, hogy a mi anyanyelvünk az

állam nyelve, mihez képest a 38. § úgy intézkedik, hogy mindenféle iskolákban a tanítás nyelve a román nyelv, mely rendelkezése további folyománya-ként német, vagy magyarajku zsidó gyermekek sem német, vagy magyar tanítási nyelvű magániskolákba semmi fokon fel nem vehetők, zsidó iskolákba pedig csak zsidók járhatnak.»

A kínai katonaság feltartóztatta az amerikai vámdelegáció vonatát

Az amerikai követ tiltakozott a pekingi kormánynál

Pekingből jelentik Ccang-Cso-Lin és Feng-Ju-Siang között kitört ellenségeskedés egész Kínában nagy nyugtalanságot keltett. A tartományokban mindenütt lázas háborús készülődés folyik, a polgárháború minden pillanatban lángborítja a hatalmas birodalmat.

A feszült atmoszférában az idegenellenes mozgalom ismét erőre kapott. Az amerikai delegációt, amely a nemzetközi vámkonferenciára utazott, Suhov közelében fegyveres irreguláris csapatok feltartóztatták. A fegyveres felkelők a vo-

natot kényszerítették, hogy térjen vissza Sanghajba. Közvetlenül Sanghaj előtt aztán újabb baj érte az amerikai delegációt. Katonák állították útját a vonatnak, felugrártak a kocsikba, megfenyegették a külföldi utasokat és megtiltották a mozdonyvezetőnek, hogy útját tovább folytassa.

Az amerikai követ Pekingben a kínai központi kormánynál tiltakozást jelentett be és követelte, hogy fegyveres erővel biztosítsa az amerikai delegáció számára a bántatlan utazást Pekingig.

Kedden hozzák nyilvánosságra a locarnói paktum szövegét

A német delegáció szombaton elutazott — Briand és Chamberlain vasárnap térnek haza

Locarnóból jelentik: A német delegáció szombaton későn délután különvonattal elutazott Locarnóból. A német delegátusokat hatalmas tömeg kísérte ki a pályaudvarra és nagy ovációval búcsúztatta el őket. Közvetlenül a vonat elindulása előtt sokan megrohanták Luther kancellárt és Stresemann külügyminisztert autogrammokért, akik mosolyogva tettek eleget az autogramgyűjtők kívánságának. A különvonattal utaztak a berni német nagykövet, a berlini újságírók, valamint Szrzinszki lengyel külügyminiszter is, aki Berlineen át tér vissza Varsóba.

Briand francia külügyminiszter az újságírókat szombaton délután a Lago Maggiore csónakkirándulásra hívta meg. Briand és Chamberlain vasárnap utaznak el Locarnóból.

A locarnói konferencián pénteken parafált szerződéseket a külügyminiszterek Londonban fogják aláírni. Az aláírás valószínűleg december 2-ikán történik meg ünnepélyes keretek között.

A szerződések szövegét kedden hozzák nyilvánosságra

Berlinből jelentik: A birodalmi kormány hétfőn délelőtti minisztertanácsban tárgyalja le a Locarnóban kötött megállapodásokat, szerdán pedig megbeszéléseket folytat a rajnai tartományok képviselőivel. A megbeszélésen megvitatták a locarnói szerződések folytán szükségessé váló intézkedéseket. A szerződések szövegét kedden hozzák nyilvánosságra, szerdán pedig a német birodalmi gyűlés külügyi bizottsága előtt Luther és Stresemann be fognak számolni a locarnói megállapodásokról.

November 15-ikéig kiűrtik a kölni zónát

Párisból jelentik: Briand külügyminiszter hazaérkezése után tanácskozni fog a rajnai megszálló parancsnokság és a hadvezetőség képviselőivel, valamint a nemzetközi Rajna-bizottság francia tagjával, hogy megbeszélje velük a megszállás rendszerében beálló változásokat és enyhítéseket, valamint az első zóna kiűrtésének időpontját. Lehetőségessé tartják, hogy már november 15-ikéig teljesen kiűrtik az első zónát, többek közt Köln, Aschen, Krec-

teld, München-Glassach és Düren városokat.

Francia lapok a paktumról

Párisból jelentik: A francia sajtó majdnem egyhangulag örömmel veszi tudomást a locarnói konferencia sikeréről és azt írja, hogy a létrehozott szerződések megalapozzák Európát, sőt az egész világ békéjét. Németország és Franciaország között pedig utat nyitnak az őszinte kibékülésre.

A Petit Parisien a nyugati paktumot és a keleti biztonsági szerződéseket a béke szoborműveinek nevezi, amelyeknek erős talapzatán nyugszik Franciaország és egész Európa biztonsága. Jouvenel a Matin-ben azt írja, hogy a háború óta a legnagyobb esemény az, amely most Locarnóban bevégeződött. Most végre megkönnyebbülten lélegezhet föl a világ. Az Ère Nouvelle magasztalja Briand-t, aki Franciaország és egész Európa jövőbeli biztonsága körül a legnagyobb érdemeket szerezte magának. Paul Boncour a Petit Journal-ban egy interjú keretében ezt mondja:

— A locarnói konferencia jelentősége az, hogy egyszersmindkorra véget vet mindenféle szövetségi szerződéseknek és új érat teremt egész Európában.

Az angol sajtó a konferencia eredményéről

Londonból jelentik: A mai reggeli lapok a legnagyobb elismerés hangján írják Chamberlainról, akitől senki sem fogja elvitatni akarni, hogy az övé az oroszánrészt a paktum és biztonsági szerződések létrejöttében. De míg a sajtó siet a történelmi nevezetességű eseményt méltatni, hivatalos helyeken hallgatnak, sőt Baldwin miniszterelnök, Churchill és lord Birkenhead már vidékre utazott a hétvégi pihenőre, anélkül, hogy véleményt nyilvánítottak volna a szerződésekről, amelyeket tegnap pecsételtek meg Locarnóban. A miniszterelnök rábízta Chamberlainra, hogy maga végezze el ezt a kötelességet és a külügyminiszter — mint a mai reggeli lapok Locarnóból jelentik — a zárülés után így nyilatkozott az angol hírlapírók előtt:

— A kötelezettségek, amelyeket Anglia a paktummal magára vállalt, a legtávolabbi és a legkevésbé sem terjednek túl azon az ígéreten, amelyet a

kormány az alsóháznak tett a konferencia előtt. Nem a paktum maga a legfontosabb, hanem mindenekelőtt az az atmoszféra, amelyet a paktum előidézett és amely uralkodni fog a legközelebbi hetekben tartandó új tárgyalásokon, mikor más kérdéseket kell tisztázni.

A Times vezércikléből való ez a részlet:

— A locarnói szerződések megkötésével csodálatos erejű energiák szabadulnak föl, amelyek megteremtik az új Európát. A szerződések örökre megszüntetik azokat a versengéseket, amelyek minden háború legborzasztóbbikára vezettek és lehetővé teszik, hogy a bizonytalan béke átalakuljon a népek egy magasatosan nagy feladatává. Végre túl vagyunk a háborún. Valami új következik most, a nagy kiengesztelés, az igazi béke.

A Daily Mail megállapítja, hogy a népeknek nem kellett volna átélniük a világháború borzalmaikat, ha olyan paktum lett volna 1914-ben, mint amilyent most kötöttek Locarnóban. A Westminster Gazette azt reméli Locarnótól, hogy hamarosan jelentkezni fognak a paktumok áldásos hatásai, megszűnik Kölnben a katonai megszállás és a rajnai területeken is megnyílik a német nép leigázottsága. Itt az ideje, hogy az egykori ellenségek szép szavak helyett tettekkel mutassák meg Németországnak, hogy kezdenek őszinteségben bizni. A munkáspárt lapja, a Daily Herald ezeket mondja:

— Ha a locarnói szerződések tényleg meghozzák a barátság és az együttműködés új korszakát Németország és Franciaország között, akkor megtörtént az első nagy lépés a világbéke felé vezető úton, de féltő, hogy az angol diplomácia a locarnói szerződéseket Szovjetország elszigetelésére akarja kihasználni.

Mértékhitelítő hivatalok a Bácskában

Új szabályrendelet a mértékhitelítésről

A Bácskában működő mértékhitelítő hivatalok a háború alatt és az ezt követő időkben megszüntették működésüket. Bács-Bodrog vármegye hatósága ezt a hiányt pótlandó még régebben elhatározta, hogy a mértékhitelítő hivatalokat ismét visszaállítsa. A mértékhitelítő hivatalokról szóló vármegyei szabályrendelet most készült el és a kereskedelmi minisztérium jóváhagyása után azonnal életbelép.

Az új szabályrendelet a mértékhitelítésről szóló 1907. évi V. törvény-cikk alapján készült, az általános rendelkezéseken kívül tartalmazza a mértékhitelítő hivataloknál működő tisztviselők beosztását, fizetését és fegyelmi ügyekben való eljárás módját. A mértékhitelítő hivatalok tisztviselőit a megyei alispán nevezi ki, fizetésüket a községek adják. A mértékhitelítőből befolyó díjakat az egyes községek pénztárába utalják be, hogy így alapot teremtsenek a tisztviselők fizetésére.

A szabályrendelet a következő községekben állít fel mértékhitelítő hivatalokat az apatini és sombori járás egyik részére Apatinban, az odzsáki járás egyik részére Bács községben és Odzsácin, a kulai, zsabalyai és titeli járás részére Kulán, a palánkai és novisadi járás részére Palánkán, a sombori járás másik felére Rigycán, a topolai járás részére Szekicsen, az odzsáki járás másik felére Bács-Bresztovácson, a kulai, sztáribecseji, zsabalyai és titeli járások részére Noví-Vrbászon, Sztara-Kanjizza városára, a szentai járás és a sztáribecseji járás másik felére Szentán. A szabályrendelet az alispánt feljogosítja arra, hogy a szükséghez képest új hivatalokat létesítsen.

A háromszor eladott villa

Egy szerződés, ami miatt az ügyvédet is becsukják

A jugoszláviai bíróságokat is foglalkoztatta már az a meglehetősen lenyűgöző büntetőügy, aminek érdekesebb fordulata, hogy a budapesti büntetőtörvényszék két és fél évi fegyházra ítélte s nyomban letartóztatott egy ügyvédet.

A bűnügy szereplőit Bácskában, de különösen Szubotícán jól ismerik.

Dr. Madarász Lipót bácsmadarasi orvos fia, Madarász Ernő gyógyszerész 1919-ben adta törökbálinti villáját s a benne levő butorokat Szabó Ernónak. Az ingóságok átadásánál a szerződő felek összekülönböztek, mire Madarász a Szabónétól kapott vételtár előleget leltébe helyezte s a kommunizmus elől elutazott Madarászra, amely akkor szerb megszállás alatt volt.

Madarász állandóan azt állította, hogy ő megállapodott Szabónéval a létező adásvételi ügylet megsemmisítésére, abban a feltevésben, hogy az ügylet nem perfekt, a már eladott villát újból eladták az édesanyjának, özvegy dr. Madarász Lipótnak, Szabó Ernőné pert indított Madarász Ernő ellen arra nézve, hogy adjon a villa átírására alkalmas okiratot s perbe vonta az új tulajdonost, özvegy Madarásznét is. A pert meg is nyerte, azonban nem tudott a villa birtokába lépni, mert még ítélethozatal előtt özvegy Madarászné továbbadta a villát Walla Józsefnek.

Mint hogy a vevő nem tudott a megvett villához hozzájutni, büntető pert indított családja miatt Madarász Ernő és édesanyja ellen s mint büntetés ellen eljárás indult dr. Kárpáti Loránd ügyvéd ellen is. Kárpáti rokona Madarásznénak, ő képviselte őket Szabóné elleni pereikben s tudta, hogy a törökbálinti villát eladták, mégis ő közreműködött abban, hogy a villát özvegy Madarászné eladja Walla Józsefnek.

A budapesti törvényszék Madarász Ernőt és feleségét, özvegy Madarász Lipótnét és dr. Kárpáti Lorándot közokirathamisításban és csalásban mondtotta ki bűnösnek, s Madarász Ernőt és a feleségét két-két évi börtönrre, özvegy Madarász Lipótnét két évi fegyházra, dr. Kárpáti Lorándot pedig két és fél évi

fegyházra ítélte.

A bíróság elrendelte valamennyi elítelt azonnali letartóztatását.

Budapestben nagy feltűnést keltett, hogy a vagyonos ember hírében álló

ügyvédet az első bíról két kihirdetéskor letartóztatták.

Kárpáti Loránd ügyvéd szubotícai származású. Atyjának Szubotícán szállodája volt.

Kisorsoltuk az autót!

Kulik Pál belacrkvai malomtulajdonos nyerte meg a Bácsmegyei Napló autóját

A szubotícai Lloyd helyiségében folyt le szombaton délelőtti fél tizenkét órakor a Bácsmegyei Napló autósorsolása.

Már tizenegy óra tájban szállingóztak az érdeklődők a Lloyd olvasóterme felé, ahol Manojlovics Vladisláv királyi közjegyző konstataulta, hogy az előfizetők neveit tartalmazó borítékok sértetlenek s hogy a borítékokban foglalt nevek száma megegyezik az előfizetők általa hitelesített névjegyzékben lévő számmal. Felolvassa a 343. közjegyzői szám alatt felvett jegyzőkönyvet, amely a sorsolás feltételeit tartalmazza. Ezután Juszko Eta, a Bácsmegyei Napló kiadóhivatali tisztviselője az előfizetők neveit tartalmazó lepecsételt borítékokat feltépi és tartalmukat, a sok összegöngyölített fehér cédulát az urnába szórta.

Sokan megálltak az ajtóban és a világot sem merték volna beljebb menni.

— Jaj, úgy dobog a szívem! — lelkesedett egy kis csitri, aki már fél év óta szorgalmasan gyűjti a lap-pédányokat — de jó lenne innen már autót hazamenni!

Sokan az uccán sétáltak fel és alá és lesték az eredményt.

Pontosan fél tizenkét ókor, mikor már az olvasóterem zsúfolásig megtelt az érdeklődőkkel, Manojlovics Vladisláv királyi közjegyző kezébe vette az urnát és összerázta. Az izgalom ekkor hágtott a tetőfokára. Mindenki Juszko Etát nézte, aki jobbkezével az urnába nyúlt és a közjegyző intésére kihuzott egyet a sok ezer cédulából.

— Jaj, ha az enyém lenne! — só-

hajtotta valaki és Radó Imre, a jeles író, akit szintén kihuzott a sorsrúhól a sorsolási ház, kijelentette, hogy mindig ingyen viszi autóját az újságról, ha ő nyeri meg az autót.

— Olyan pezsgős vacsorát rendezek, hogy na! — fenyegetőzött egy nagykabátos bácsika — csak én nyerem... — de itt már a torkára fagyott a szó, mert a közjegyző időközben kibontotta a nyertes nevét tartalmazó papírdarabot és ünnepélyesen kihirdette:

Az öt személyes Ford-autót Kulik Pál belacrkvai malomtulajdonos nyerte meg.

Általános zugolódás támadt, különösen a nők elégedetlenkedtek, miért is Haraszi Sándor, a Bácsmegyei Napló munkatársa gyorsan elkialtotta magát:

— Rendezzünk egy második próbahuzást!

Az ötlet mindenkinek tetszett és a vigasz-sorsolást nyomban meg is ejtették.

A tréfás sorshuzás nyertese Schilling László szubotícai egyetemi hallgató lett.

akinek távollétében a sorshuzáson megjelent közönség fogvasztotta el a helyszínen a vigasznyereményt: a több személyes uzsonnát.

A szerencsés nyerő természetesen nem volt jelen, a közönség, amely jelen volt, bánatában, nekiesett az urnának és kárnyúlásul mindenki kihuzott egy marékra való cédulát.

— Hátha most kijön? — mondta keserűen egy kis diákleány — és remegve felbontotta. De nem az ő

neve állt a papiroson. Általában senkinek sem sikerült eitalálni a saját nevét tartalmazó céduláskát a mély, több ezer kis papírgöngyöleget tartalmazó urnában.

Kulik Pál malomtulajdonost a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala táviratiilag értesítette szerencséséről.

A jelenlévők, akiknek némi családságot keltett, hogy csak az egyetlen Kulik Pál nyert, csakhamar megvizsgáltatták. Jön az új sorsolás, amelyenél sokkal több nyereséget nyerül kisorsolásra.

Lefoglalt termés

A noviszadi vízszabályozó társulat lefoglaltatta a kolui dobrovolljácok termését

Szomborból jelentik: A noviszadi vízlecsapoló társulat az elmúlt hónapokban felszólította a Kolui község határában levő dobrovolljác földek tulajdonosait, hogy a hátralékos járulékaikat fizessék ki. A dobrovolljácok a felszólításra egyáltalán nem válaszoltak, mire a vízlecsapoló társulat a noviszadi agrárhivatalhoz fordult, hogy tekintettel a hátralékos összeg nagyságára, adion engedélyt, hogy a dobrovolljácoktól végrehajtási uton hajthassa be a hátralékokat. A noviszadi agrárhivatal a kérést teljesítette és kiadott rendelete alapján a vízlecsapoló társulat lefoglaltatta a dobrovolljác-földek termését, körülbelül százezer dinár értékben.

A dobrovolljácok nem vették tragikusan a dolgot, mert a termés tulajdonképpen azoktól a nagyrészt magyar albérlőktől vették el, akiknek évi bérösszegért kiadták az agrárreform által részükre kintál földet. A magyar albérlők azonban kijelentették, hogy a bérösszeg utolsó részletét nem fizetik ki a dobrovolljácoknak, ha terméseiket nem kapják vissza. A dobrovolljácok erre hosszú huza-vona után szombaton végre küldöftséggel megjelentek Tomics György dr. szombori polgármesternél, akit felkértek, járjon közbe, hogy a lefoglalt termést visszakapják.

A polgármester megígérte a dobrovolljácoknak, hogy intervenálni fog érdekében.

Asszonyokkal nem szabad vitázni

Írta: Márton Zsigmond

Mig a szobát a táncos rendezték, az urak átmentek a másik szobába s a kártya után néztek.

— Nem úgy van az, kedves öcsém, mondta csöndesen Szalay Péter s megállt a jegyzővel a benyilóban. Ott voltak a konyakos, likőrös üvegek, töltött egy pohárral magának, egyet a jegyzőnek. — Én csak hallgatom ezt a sok beszédet, mert egy elvem van: asszonyokkal nem szabad vitatkozni. Miért? Mert az asszonynak ugyis igaza van... A leg-hosszabb vitatkozásnak is az a vége, hogy az asszonynak igaza van. Mért ne előzzük meg akkor? Mire való a sok beszéd, a sok keserűség: mert hisz az asszony nem azért vitatkozik, hogy meggyőzzék, vagy mást meggyőzzön... Érzés az asszonynál minden ellentmondás... És azért neki van igaza, mert nem a fejével vitatkozik, hanem a szívével. A fej pedig könnyen téved: de a szív soha... Figyeld meg azért, mi baja van az asszonynak s azon segíts...

— Ej, ha én arra figyelnék... Mit figyeljek arra. — válaszolt a fiatal ember. — jól tudom én, mi az ő baja: az a baja, hogy egy pillanatra sem akar kieresztetni a markából. Megfogott, az övé vagyok, most aztán úgy akar banni velem, mint a háziállat. Macskának néz, nem is kutyának, cicának, aki ott sündörög körülötte s mindig rendelkezésre áll. — Ő vezzi a

maga munkáját, akkor észre sem veszi, hogy én mit teszek, élek vagy unatkozom, de elvárja, hogy tágranyit szemmel lessem minden mozdulatát s gyönyörködik benne, akár mocskos, akár mérges, akár lusta, mindig azt akarja érezni, hogy egy pár szem rávigyít, hogy az ura áhitattal s csodálkozással gyönyörködik benne. Ez pedig nem lehet. Akkor pedig mingvárt megvan a veszedelem.

— Barátom, neked olyan tiszta igazságod van, mint a szentírás. Mint a két kőtábla pontjai. És mégis: nézd csak, eszembe jut az én életemből egy eset... Ezt én soha senkinek el nem mondtam, én barátom, megcsaltam egyszer az én feleségemet... Ugy voltam, mint te... Belefáradtam a szeszélveibe, a rigolyáiba, a mesterséges ellenmondásaiba s már nem bírtam magammal, düh fogott el, fiatal voltam, bosszút akartam állani... Tudod, nem kívánta a vérem... Nem kellett nekem senki... nem számít... érted?... hogy annyi nő van, de annyi nyomorult nő, aki olcsón adja azt, amit a feleség oly drágán mér... hogy... szóval káromkodtam magamban egyet, felcsaptam a kalapomat s elmentem hazulról... Hova mentem?... A kávéházba mentem, mert Debrecenben történt, a Royalba mentem s egész éccaká ittam s mulattam s egész éccaká csaltam szegény asszonyt, hogy csak úgy rogozott.

Leült a székbe s maga elé meredt. Még egy pohárral behörpintett s folytatta:

— Reggel, mikor kiövék a nővel, nagy virradaton, karonfogva s dalolva és sokat beszélve, hát barátom, látok én az ucca közepén egy vastag, nagyhasú nőt, barátom, félig behavazva, ahogy ott áll, mint egy oszlop és az a nő a feleségem volt!... Másállapotba a harmadik kisfiammal...

Elnémult s leütötte a szivar hamvát.

Mindketten mélyen hallgattak. A jegyző összevont szemöldökkel nézett maga elé. Igen, ez az, ezt érzi az ember: ezt megérzi, hogy ez valami nagy s nehéz dolog... de hát...

— És egész éjjel ott állott, reggelig, megvárta, míg én kiövék... S ahogy meglátott, megfordult és elindult csöndesen haza.

Ketten a két férfi ugy ült a mulató ház harsány s tomboló zsvájában, mint két kergiz a pusztán a sátor előtt, ahol csak a szél fütvörész s a ménesből hallik egy-egy nyerítés. Mozdulatlan, maga elé süppedt tekintettel ültek.

— Ez egy szent nő. Egy mártír. Amilyen csak nő lehet. Csak a szerelmes nő... És én, barátom, akkor egy akkoraát vágtam az éjszakai társra, hogy az megszédült s amekkora volt, akkoraát zuhant a hóba és én utána az én nőmnek...

— Persze harag volt. Haragudott szegény. Hogyisne! maid még nem is haragszik. Nem azért állt ott egész éjjel, hogy ne haragudjon!

— De viszont volt is oka.

— És hazakisértem, s ahogy hazarünk: nyögni kezd s ionnak a fájások.

— Hamar bábáért.

— Még most is tisztán emlékszem, ahogy szaladtam az uccán, mint eszeveszett, kótyagos fejjel, de szimjónon, de a lábaimnak mintha szárnya lett volna, szárnyak voltak kötve a saruimra, kedvesem, s hoztam a derék jó Rédemert... ahogy beérünk a lakásba, mély csend s az a rettenetes nyögések... szívem kedvesem... jól viselie magát... s figyelmesen el akarok tűnni...

— De akkor ő megfogja a kezemet s azt mondja:

— Nem!

— Nem eresztett el. Nem. Végig kellett néznie azt a végzetlen fájdalmat, ami a létezés legnagyobb cselekedetét kíséri.

— Jaj, ahogy a kezembe vágódtak a körmei s rám nézett azokkal az ártatlan szelid szemekkel, mint a leölt borjú, oly... őrvesen s én éreztem, hogy még ott is, az önkívület legmagasabb fokán, boldog, hogy itt van, mellette az ő egyetlen, meg van nyugodva, mert megmentti őt az ő embere, az egyetlen, akiért él, akiért neki élni érdemes...

Egyet lélekzett, hogy a szemébe tőlülő könnyet elfoitsa, akkor felállt.

— No de gyerünk kártyázni...

Már a kártyaszobában reklamáltak is őket. A jegyző nem kártyázott, csak odaült kibicelni egy kicsit. Szalay Péter a második, vagy harmadik osztásnál visszafordult s melegen felnézett rá s azt mondta:

— Nem lehet az asszonyokkal vitatkozni, barátom. Főben vannak velünk szemben.

TINTA

A harminchetedik

A kosztosház „kerekasztalánál” mely inkább patkóalakú volt, harminchatan étkeztünk a nyaralóhelyen, főképp amerikaiak és angolok, kik annyira egyformák voltak, hogy sohasem tudtam, kit ismerek már és kit nem.

De volt ott egy ur, kit senki másval nem lehetett összetéveszteni. Ez nem vegyült közénk. Külön macskaszalt terítették magának, melyet a „kerekasztal” elé tettek, ott evett velünk szemben, mindig egyedül. Ő volt a harminchetedik.

Napbarnított, szinte füstös ötvenéves arcát őszbe csavarodó, fekete haj övezte, mely zöldnek látszott. Senkinek sem mutatkozott be. Háráteintettünk, tenyerét szeme elé helyezve hártotta el a kíváncsiszkodást. Ebéd után azonban egyszer váratlanul fölkel, kezét fogott velem és így szólt:

— Jó étvágyat.

Gazdagnak tetszett, de úgy öltözött, mint egy ágról szakadt csavargó. Szürke posztónadrágja kitérdelt volt, agyontaposott fűzős cipője pedig olyan, mintha átment volna rajta egy gyorsvonat. Nem is élt már ez a cipő. Összebogozott szallagja gyászosan lógott lefelé.

Egy délután a tennispálya körül pillantottam meg, amint a játzóknak egy elgurult labdát vett fel s megkérdeztem, miért eszik egyedül.

— A szívem — mondta reám tekintve és abban a pillanatban elűnt.

Nem firtattam tovább a titkot. Fejbőlintással üdvözöltem a kertben. Itt rendszerint kis dalokat dudolgotott magában, de mihelyt valaki közelébe ért, elnémult. Zavarában aztán beszélt. Mindenkit megszólított s mindenkit azonnal ott hagyott.

— Hogy van? — Jól — felelte maga, a kérdezett helyett, meg sem várva a választ — természetesen — és hátat fordított.

Máskor váratlanul egy két-három napos gondolatot fűzött tovább, egy ilyen hirtelenül abba maradt, setesuta társalgást, melyre ő még emlékezett, az illető már nem.

— De azért lehetséges. Nem baj — tette hozzá.

Egy farkaskutyával barátkozott, melyet gyakran behívott szobájába s órákig ott tartott rejtélyes céllal. Különösen a gyermekekre figyelt, kiket állandóan lesett, követett. Érdeklődtem, milyen nemzetiségű.

— Ah — legyintett a kezével — valahonnan Európa másik végéből.

Szégyelte a nemzetiségét? Külföldön vannak olyan emberek, kik gazdagabb, boldogabb országokban letagadják szegény kis népeiket. Az irodában azt mondták, hogy a dicső portugál nemzethez tartozik és utle vele, mely földbirtokosnak tünteti föl, rendben van. Általában nevetséges különöncnek tartották, egy levitézlett diplomatának, vagy egy ártalmatlan félbolondnak. Én egyikben sem voltam bizonyos. Csak abban, hogy nálánál még nem láttam szomorúbb portugált.

Egy alkalommal késő éjjel haladtam át a kerten. Portugál barátom a pázsit közepén állt, két kis bádógasztallal kezében, azokat emelgette, ütemesen. Tornázott. A sötétből felém szólt:

— Tud sakkozni?

Azt hittem, sakkozni akar s mohón

főljánlottam egy játszmat. Szeretem az ilyen embereket, kiknek éppoly kevés értelmük van, mint az életnek. De ő intett, hogy nem akar sakkozni. Különben sem tud.

Sajnos, barátságunknak hamarosan vége szakadt. Egy reggel a tulajdonosnő azt jelentette, hogy kerekét oldott. Kalap nélkül távozott,

hátra hagyva egyetlen bőröndjét, az asztalon a szobabér és ellátási díj háromszorosát, meg egy mellényt, melynek egyik zsebében egy aranyórát találtak, tizenhárom színes kavicsot, a másik zsebében pedig egy véres fecskét, melynek hiányzott a feje.

Kosztolányi Dezső.

Mussolini testőrei Locarnóban megverték egy francia ujságirót

Az Oeuvre tudósítója akasztófa-típusoknak nevezte az olasz miniszterelnök fekete-ingeseit

Locarnóból jelentik: A locarnoi Piazza Grande arkádjai alatt szombatn *kinos incidens* folyt le, a mely némiképpen megzavarta a külügyminiszterek konferenciájának nyugodt és méltóságteljes külső impresszióit.

Az arkádok alatt Mussolini testőrségéhez tartozó fasiszták megállították a párisi *L'Oeuvre* Locarnoba kiküldött tudósítóját és meg-

kérdezték tőle, ő írta-e lapjába azt a cikket, amelyben a Mussolini szállásául szolgáló Villa Farinellit őrző feketeingesekről azt állította, hogy *sötétképű akasztófa-típusok*. Az ujságiró igennel válaszolt, mire az egyik fasiszta *kétszer arculütötte*.

Az incidens a konferencia résztvevői körében *kinos feltűnést* keltett.

A magyar kormány tiltakozik a prágai parlament Rákosi-vitája miatt

Magyarország belügyeibe való beavatkozásnak tekinti a csehszlovák kommunista és szocialista képviselők felszólalását

Budapestről jelentik: A prágai parlament legutóbbi ülésén, amint ismeretes, a kommunisták javaslatot nyújtottak be, amelyben felszólították a csehszlovák kormányt, hogy tiltakozzon Budapesten *Rákosi Mátyás és társai haldrattélése ellen*. A javaslat vitája során a szocialdemokrata és nemzeti szocialista képviselők is *élesen támadták a magyar kormányt* és követelték, hogy a kommunisták javaslata értelmében a humanizmus és a demokrácia nevében a kormány Rákosiék érdekében tegyen lépést Budapesten.

A prágai parlamentben lejátszódó események nagy megütközést keltettek magyar kormánykörökben, ahol az a vélemény alakult ki, hogy a csehszlovák törvényhozás *illetéktelenül beavatkozott Magyarországra belügyeibe*. Ezt a

félfogást magáévá tette a kormány is, amely utasította a prágai magyar követet, hogy *fejezze ki tiltakozását az illetéktelen beavatkozás ellen*. A kormány intézkedéséről a Magyar Távirati Iroda útján a következő kommunikét bocsátották ki:

— A csehszlovák parlament csütörtöki ülésén a parlament elnöksége engedélyt adott arra, hogy a felszólaló képviselők *kizárólag magyar belügyi kérdésekkel kapcsolatos nyilatkozatot tegyenek*. Illetékes helyen közlik a Magyar Távirati Irodával, hogy a magyar kormány utasította prágai követét, hogy a csehszlovák parlamentben az elnökség beleegyezésével a magyar belügyekbe történt illetéktelen beavatkozás ellen a csehszlovák kormánytól a legerélyesebben tiltakozzék.

A kisebbségi jog biztosítása nemzetközi kötelesség

A genfi kisebbségi konferencia záróülése

Genfből jelentik: A kisebbségi konferencia záróülésén *Grünbaum*, a lengyel országgyűlésen a zsidó csoport tagja, héber nyelven elmondott beszédében kifejezésre juttatta azt a gondolatot, hogy a zsidóság már a békeszerződések megszületésekor mindent elkövetett a nemzeti kisebbségi jogok érvényrejutása érdekében.

Kraut István dr. jugoszláviai német képviselő kifejtette, hogy bizonyos mértékben megérti az államoknak azt az álláspontját, hogy *leki-csinylitőnek tartják önmagukra nézve azt a körülményt, hogy a kisebbségi jogok tiszteletbentartására kívánják őket szorítani, holott a nagyobb államok ilyen irányú kötelezettséget nem vállaltak*. Helyesli a határozati javaslatnak azt az álláspontját, hogy a *kisebbségek jogait minden államnak egyetemesen kell biztosítani*.

Wodder, a Dániához csatolt németek képviselője, bár helyesnek tartja, hogy a kongresszus programján nem szerepel a területi autonómia, — amint hogy az ukránok idevonatkozó kívánságának sem fe-

lelt meg a kongresszus és azt vitatárgyává tenni nem engedte, — hangsúlyozta, hogy nem tartja illojalitásnak, ha olyan nyilatkozatok történnek, amelyek szerint az *átalános béke biztosítására területi autonómiákat tartanak kívánatosnak*. A konferencián felszólaltak még *Pilucki* zsidó képviselő a lengyel parlamentben, *Christianssen*, a németországi dánok megbízottja és *Herman*, a németországi lausitzi szlávok delegátusa.

Az autonómia kérdésére vonatkozó határozatok tárgyalása során *Robinson*, a litván parlament zsidó képviselője és *Wolff* Leó, a csehszlovákiai lengyelek delegátusai után *Flachbarth* Ernő dr., a csehszlovákiai magyar kisebbség képviselője, az *autonómia gondolatát a romániai és a jugoszláviai magyar csoportok nevében is melegen üdvözölte*. A magyar politikai és jogfejlesztés során *Kossuth* Lajos az ötvenes években elismerte a kisebbségeknek azt a jogát, hogy közjogi tényezőként szervezkedjenek. A területi autonómia terén Horvátországban tették eddig a legkomolyabb kísérletet.

Történelmi tradícióinkat követeljük, — mondotta — *ha kulturális autonómiát követelünk*. A csehszlovákiai magyarok a kulturautonómiát Szlovenszko területi autonómiájának keretén belül akarják megvalósítani, a melyet a st.-germaini kisebbségi szerződés és az a szerződés biztosítja, amelyet az amerikai szlovákok és Masaryk Pittsburgban kötöttek, de a prágai kormány ezeket eddig nem hajtotta végre.

Margulics, a csehszlovákiai zsidó kisebbség képviselője után *Gündisch* Guidó dr., a magyarországi németek nevében szólalt fel. *Európa békéjét a kisebbségi védelmi eszme győzelmével nem lehet biztosítani*. A nemzetiségi eszme nemzetközi problémává vált. Mi, kisebbségek kívánjuk, mondotta — hogy a kisebbségi problémák népszövetségi megoldásánál minket is hallgassanak meg. *Munkánk* — fejezte be beszédét — *konstruktív, nem destruktív*.

A kisebbségi konferencia a következő határozatot hozta: Azokban az európai államokban, amelyeknek határai közt más nemzetiségi népcsoportok is élnek, minden nemzetiségi népcsoport jogosult arra, hogy a saját nyilvánossági joggal felruházott testületeiben, a sajátos viszonyok szerint területileg vagy személyileg megszerveztve, kifejtse és ápolja a maga nemzetiségét. A delegátusok az önrendelkezési jogban látják az útját annak, hogy az államokban a kisebbség és a többség lojális együttműködése surlódás nélkül alakuljon ki és az európai népekkel való kapcsolat egymásközt megjavuljon.

A kongresszus elhatározta, hogy a kisebbségi kérdés megoldásával foglalkozó minden nemzetközi szervezetnek kifejezi legmelegebb háláját és azt a kérését terjeszti eléjük, hogy ezen a területen fenkölt céljaik érdekében a jövőre is tegyenek meg mindent.

Zöld kaderes gyilkos a szombori törvényszék előtt

Befejeződött a vizsgálat Dejanovics ellen

A Bácsmegyei Napló megírta, hogy *Krsztonosics* Gyura kulai rablóbandájának ügye ismét foglalkoztatja a szombori igazságügyi hatóságokat. Megírtuk, hogy *Krsztonosics* Gyura jól megszervezett rablóbandájával fosztogatta a forradalom idején Bácskát. Annakidején *Krsztonosicsot* a szombori törvényszék büntető tanácsa felelősségre vonta és tíz évre ítélte el, míg abanda egyes tagjai 3—7 évig terjedő szabadságvesztési büntetést kaptak. *Krsztonosics* az ítéletet megfellebbezte és a semmitőszék fel is mentette.

A mostani új eljárás nem *Krsztonosics* Gyurára vonatkozik, hanem bandájának egyik tagja: *Dejanovics* Péter volt zöldkaderes rabló ellen indult meg. *Dejanovicsot* nem tudták elfogni arnyakidején és így ellene az eljárást nem is folytatták le 1921-ben. *Dejanovics* hosszú bujdosás után került elő 1923-ban, mikor már azt hitte, hogy a neve feledésbe ment. A szombori rendőrség azonban elfogta és átadta az ügyésznek.

Dejanovics lelkiismeretét több súlyos rablás és gyilkosság nyomja és a most megindult vizsgálat alkalmával már is súlyos vallomások hangzottak el ellene. Eddig több, mint husz tanút hallgatott ki *Szarha* Szvetisláv, a szombori királyi törvényszék vizsgálóbírája. Érdekes, hogy *Dejanovics* legutóbbi kihallgatása alkalmával azzal vádozta meg a bandavezért: *Krsztonosicsot*, hogy egy alkalommal a Péter király-csatornába akarta befojtani. A mostani vizsgálat *Dejanovics* állítását nem igazolta és így *Krsztonosics* ellen nem indul új eljárás. A *Dejanovics* elleni vizsgálat most befejeződött.

Nem könnyítik meg a magyar műkedvelő előadásokat

Az előadandó darabokat előzetesen be kell mutatni a közoktatásügyi minisztériumnak

Többször írtnak már arról a belügyminiszteri rendeletről, amelynek alapján a szubotikai rendőrség megnehezítette a magyar műkedvelő társaságok működését. A szubotikai rendőrség közölte a magyar műkedvelő társaságok vezetőivel, hogy minden egyes előadásra külön miniszteri engedélyt kell kérniük. A szubotikai műkedvelő társaságok kérvénnyel fordultak a belügyminisztériumhoz, amelyről kérték, hogy az ideai szöveg tartására előzetesen adjon játszási engedélyt.

A kérvényeket a belügyminisztérium véleményezés végett megküldte a közoktatásügyi minisztériumnak. Mint a *Bácsmegyei Napló* beogradi munkatársa értesül, szombaton érkezett a belügyminisztériumba a közoktatásügyi minisztérium véleménye. Ezerint a közoktatásügyi minisztériumnak nincsen kifogása a magyar műkedvelő társaságok működése ellen, csupán azt kívánja, hogy minden előadásra szánt magyar darabot előzetesen mutassanak be a közoktatásügyi minisztérium művészeti osztályának.

A belügyminisztérium B. B. B. osztálya minden bizonnyal e véleményezés alapján fog dönteni a magyar műkedvelő társaságok kérvénye fölött. Ez a döntés nem lesz kedvező a magyar műkedvelő színjátszás ügyének. Mert a közoktatásügyi minisztérium véleményezése nem jelent mást, mint amiről eddig is szó volt, hogy a magyar műkedvelőknek esetről-esetre külön engedélyt kell kérniük. Tudva azt, hogy egy-egy szindarab betérjesztése után mennyi időt vesz majd igénybe, amíg az illetékes minisztériumok döntenek az engedély megadása felett és tudva azt, hogy ez idő alatt a műkedvelő társulatok nem kezdenek meg a darab próbáit, bizonyos, hogy e rendszer mellett a műkedvelő társaságok egy szezon alatt egy, legfeljebb két darabot játszhatnak csak.

Ha a közoktatásügyi és belügyminisztérium csakugyan ragaszkodik eredeti elhatározásához, úgy talán egy módon mégis meg lehetne oldani jóakarattal a kérdést, úgy, hogy ha a műkedvelő társulatok a szezon kezdetén egyszerre terjeszthetnék be az évad folyamán előadni szándékozott darabokat a közoktatásügyi minisztériumnak és valamennyi darab előadására egyszerre kapnának engedélyt.

Öngyilkos lett Blaháné

A halálba menekült, mert nem engedték cipőt pucolni

Budapestről jelentik: Szombaton délelőtt a Rényi-szállóban levő lakásán megmérgezte magát Blaha Sándorné, Blaha Sándor belügyminiszteri államtitkár elvált felesége. Az öngyilkosságot még idejekorán észrevették, az orvosok gyomormosást alkalmazzák és sikerült életet menteni.

Blaha Sándorné — mint annak idején megirtuk — négy hónappal ezelőtt vált el férjétől és a kerületi rendőrhatalóságnál *cipőtisztítói iparengedélyt* kért a Rakóczy-ut és a Körut-sarkán felállítandó bódéja részére, hogy így megélhetést biztosíthasson magának. Az előkelő uriaszony, leánynevével ngyilászonyi Pál Margit, maga is jó családból származik: apja gróf Károlyi Imrénének volt a jószágigazgatója és a legelőkelőbb társaságokban fordult meg. Egyébként menyee Blaha Lujzának és anyja Blaha Gittának, a Belvárosi Színház ünnepelt fiatal művésznőjének.

Blaha államtitkár elvált felesége férjével huszonhárom évig élt harmónikus házasságot, míg négy hónappal ezelőtt békés megegyezéssel elváltak és volt férje azóta már újból megegyezett.

elvált uriaszony minden anyagi támogatás nélkül maradt, bár megpróbált már mindent és kijárt Parisban is, ahol volt férje ajánlólevelével a magyar követség segítségével próbált állást szerezni, azonban annak ellenére, hogy tökéletesen beszél németül, franciául, angolul és olaszul, mégsem tudott elhelyezkedni. Budapestre való visszatérése óta a Rényi-szállóban lakott, amelynek tulajdonosnője régi barátja és a szálló függőnyeinek és tehereműjének javításával tartotta fenn magát.

A nyomorgó uriaszony végső szükségében arra határozta el magát, hogy *cipőtisztítói iparengedélyt* kért, de az

előjáróság megtagadta az iparengedélyt, arra való hivatkozással, hogy társadalmi állásához nem volna méltó a cipőtisztítás. Ezután *virágárusításra* kért engedélyt, a hatóság azonban ezt a kérését is visszautasította és úgy döntött, hogy kerületében, ahol mindenki ismeri, a méltóságos címhez nem illő foglalkozásra nem adnak engedélyt.

Ilyen módon az asszonyt volt férjének előkelő állása és méltóságos címe miatt a budapesti rendőrhatalóságok megakadályozták abban, hogy kenyérkereső foglalkozást üzhessen. Emiatt egyre nagyobb nyomorba került és anyagi gondjai miatt vált meg az életől.

Macdonald, a postás-macska és a bécsi újságíró

A volt angol miniszterelnök nem ad interjút

Bécsből jelentik: Ramsay Macdonald volt angol miniszterelnök, a Labour Party elnöke, Bécsben szigorú inkognitója ellenére is ki van téve az interjút kérő újságírók támadásainak. Macdonald minden esetben megtagadja az interjút és igyekezett az újságírók elől elrejtőzni, ami részben sikerült is neki annyira, hogy pénteken délután a riporterek nyomát vesztették Macdonaldnak. Az egyik bécsi lap munkatársa azonban egész napi hajszá után este a bécsi Operaház egyik páholyában felfedezte Macdonaldot, aki az angol követ és egy feltűnő szépségű nő társaságában hallgatta a *Faust* előadását. Az újságíró elszántan benyitott a páholyba és nevével szólította Macdonaldot, aki csodálkozva fogadta a váratlan vendéget. Az újságíró interjút kért Macdonaldtól.

— Bocsásson meg, Herr Macdonald, — mondotta, — hogy így megröghantam, de be fogja látni, hogy ez a cselekedet életbevágóan fontos számomra. Valamikor ön is volt fiatal újságíró. A londoni postahivatal kis macskája, amely oly okosan nyalta le a bélyeget és amelyről ön olyan szenzációs riportot írt, alapította meg az ön hírnevét kezdő újságíró korában. Legyen szíves te-

hát és támogasson engem, fiatal újságíró...

Macdonald mosolyogva bár, de tagadóan intett, a miniszterelnök társaságában levő fiatal hölgy pedig, — szintén kedves mosollyal, mondotta:

— Öccellenelája szívesebben hallgatja a *Faust* előadását társaságomban, semhogy este az Operában interjút adjon.

Macdonald arcáról ezekre a szavakra eltűnt a mosoly és visszahúzódott ülőhelyére, az újságíró pedig interjút nélkül volt kénytelen távozni.

Szombaton egyébként Macdonald megtekintette a parlament épületét, de egy politikussal sem tárgyalt. Este a Theater an der Wien-ben az *Oriow* című operett előadását nézte meg Mataja külügyminiszter társaságában. A számos meghívás közül csak az angol követnek és Mataja külügyminiszternek ebédre szóló meghívását fogadta el. Az angol követnél rendezett ebéden Ramek kancellár és Bauer. Ottó dr. is részt vettek.

A legközelebbi napokban Macdonald Budapestre utazik, az utazás napját azonban még nem állapították meg. Budapestről az angol államférfi Prágába megy.

Tagadnak a prizreni magyar mérnök gyilkosai

Védekezésük szerint a rendőrségen veréssel kényszerítették ki belőlük a beismerő vallomást

Prizrenből jelentik: A prizreni törvényszék büntetőtanácsa folytatta a gyilkossággal vádolt Storta Rusztem prizreni török főpap és társai bűnügyében a fő tárgyalást.

A pénteki tárgyaláson a gyilkosság elkövetésével vádolt mohamedán munkásokat hallgatta ki a bíróság.

Jaja Bajram, az egyik fővádolt kitaláló, hajlottható aggyasztán, aki a vádirat szerint szintén résztvett Bartos Sándor és Dragovics Mihály mérnökök meggyilkolásában. Az elnök azon kérdésére, hogy bűnösnek érzi-e magát, a következőképp válaszolt:

— Kérdezd meg a népet, hogy milyen ember vagyok... Ha a múlt bűnös, akasszátok fel, én nem vagyok bűnös... Vigyázz főbíró! Az Isten az égből, te pedig a földön...

Az elnök erre felolvasta az aggyasztának a rendőrségen tett vallomását, amelyben beismeri, hogy a gyilkosságot megelőző napon, a főpap átadott neki száztizen darab száz dináros, hogy azt még aznap juttassa el Salih Hasszán rablóvezérnek. A vádolt erre izgatottan kőzbekiáltott és követelte, hogy hagyják abba a jegyzőkönyv felolvasását. A fogházörök azonban lecsillapították, úgy hogy a jegyzőkönyvet tovább olvashatták. A rendőrségi vallomás további részében a vádolt azt is

beismerte, hogy a pénzt átadta a rablóvezérnek. Másnap azután hallotta, hogy Salih Hasszán rablóbandája meggyilkolta a két mérnököt.

— Csak azért mondtam ezt — szól közbe a vádolt — mert a rendőrségen nagyon megverték.

A bíróság ezután áttért a harmadrendű vádolt, Hariman Miszlim kihallgatására, aki a vádirat szerint jelt adott a rablóbandának, amikor a mérnökök kocsija feltűnt az országúton. A vádolt a rendőrségen szintén részletes beismerő vallomást tett. Elmondta a gyilkosság lefolyását és megerősítette Jaja Bajram vallomását, hogy a rablóbanda a főpaptól tizenötezer dinár verdíjat kapott. A tárgyaláson azonban visszavonta a rendőrség előtt tett vallomását.

A következő vádolt, akit kihallgattak, Hariman Miszlim öccse, Hariman Abdurrahman volt, aki tagadta azt a vádat, hogy részt vett volna a mérnökök meggyilkolásában és azt állította, hogy a rendőrségen csak azért vallott, mert veréssel kényszerítették. Hasonlóképpen tagadott Jafif Bajram vádolt is.

A délutáni tárgyaláson került sor Salih Hasszán huszonöt éves földművesnek, a rablóbanda vezérének kihallgatására. Salih, aki többrendbeli rablógyilkosság, köztük a két mérnök meg-

gyilkolása miatt került a vádlottak padjára. A rablóvezér, aki réme volt Délserbiának, csak nemrég fogta el a csendőrség. A mérnökök meggyilkolása után ugyanis a bániába szökött, ahol szintén több büntényt követett el. Az albán hatóságok üldözése elől menekült vissza Jugoszláviába, ahol néhány hónappal ezelőtt a csendőrség kezére került. A rendőrségen Salih Hasszán is beismerő vallomást tett, de a tárgyaláson rendületlenül tagadott.

— Ha nem bűnös — kérdezte a bíróság elnöke — miért szökött át Albániába?

— Salih rablóvezér akartam ott meggyilkolni — felelte a vádolt — szolgálattal akartam tenni a népnek és hazámnak és most engem vádolnak meg.

Az elnök Salih Hasszán kihallgatása után a tárgyalást berekesztette és folytatását hétfőre halasztotta.

Kisebb bűnügyek

a novisadi semmitőszék előtt

Tolvaj ékszerész-szég — Csizó cipész — királyszéki bolár kertész — Nemzetgyalázásért pénzbüntetés

Varga Béla szubotikai órásegéd 1924. március 21-én Sentán Horstein Jenő ékszerésztől, akinél alkalmazásban volt, 10.000 dinár értékű ékszert lopott. 1924. április 6-án ugyancsak Sentán Nodován Máriaótól arany fűbevalót vitt át javításra, de azt eladta és a pénzt saját céljaira fordította. A Horsteinől lopott ékszereket Vlach József órásnak adta el.

A szubotikai törvényszék 1924. szeptember 18-án két évi fegyházra és négy évi hivatalvesztésre ítélte Vargát és országgyalázásért 10 napi fegyházra és 400 dinár pénzbüntetésre ítélte Vlach Józsefet. A novisadi felebbviteli bíróság helybenhagyta az ítéletet, a semmitőszék pedig szombaton elutasította a bejelentett semmisségi panaszokat.

Lázár Miklós novisadi cipész 1922. június 20-án Nofa György novisadi szabómesterrel elhitette, hogy a Szabadságtér 2. alatti cipőüzlet az övé és eladott neki különféle cipőket, amelyekre 10.000 dinár előleget vett fel. Úóbb kiderült, hogy a cipők nem voltak az övéi. Később Otasevics Krsztának 10.000 dinár lépési díj ellenében eladta az üzlethelyiséget, amely szintén nem volt az övé.

A novisadi törvényszék 1923. március 1-én hat havi börtönre ítélte Lázárt. 1925. február 26-án a felebbviteli bíróság helybenhagyta az ítéletet, amely ellen beadott semmisségi panaszokat a semmitőszék szombaton elutasította.

Hubanov Szlavko, bulgáriai, trnovói születésű, staribecseji konyhakertész 1924. július 11-én királyszéki követelt el.

A novisadi törvényszék 1924. december 14-én három évi fegyházra és az országból való kiutasításra ítélte. A felebbviteli bíróság helybenhagyta az ítéletet s a semmitőszék szombaton elutasította a bejelentett semmisségi panaszokat.

A velükikindai törvényszék 1924. november 11-én 1000 dinár pénzbüntetésre ítélte Schmidt Piroška aranyelövői kávéfőzőnőt, mert 1923. január 21-én nemzetgyalázást követett el. A felebbviteli bíróság az ítéletet helybenhagyta és a semmitőszék szombaton elvetette a bejelentett semmisségi panaszokat.

Zo gorazik? Hagedul? Cimbalmozik? Fuv. Iazink?

Az az Moravets Albumot olvasóknak szíves meg az album 36 kiadástól szorgalmasan tartalmat Rarok Béla, Fucel, Dillben, Ljal, Schurman, Robinson stb. legelőkelőbb moravetszenyelt, azokkal 18 nyomatlan addig meg meg nem jelent dal az albumot. Mint minden évben egy addig is a legelőkelőbb kiadást és a legelőkelőbb árban kerül forgalomba. Moravets Cimbalmoz Album 12 kiadást albumot művel, Moravets Hagedul Album 20 kiadást albumot művel, dal és táncol táncol. A hagedul album fuvolán, klarineten és mandolinon is könyveket tartalmaz. Az albumok november 1-én kezdődtek kiadásra. A könyvek november 1-én kezdődtek kiadásra. A könyvek november 1-én kezdődtek kiadásra.

HIREK

Próza

I.

Naponta utaznak el tőlünk jó ismerősök, néha egészen fiatalok is, akik még csak így beszéltek: »majd ha megnövök«

és azóta többé nem jöttek vissza. Milyen szép vidék lehet az, hogy nem vágyódnak haza, csak egy rövidke napra, vagy csak egy órácskára, egy percre.

egy szempillantásra. Hisz itt van még az anyjuk, az apjuk, a testvérük, a sógoruk, a barátjuk, a szeretőjük

és sok anya, aki csak úgy lithagya egyetlen gyermekét, hogy bucsut sem vett tőle, meg sem csókolta, meg sem cirógatta, úgy távozott mellőle, mintha csak a szomszédba menne egy percre vizitbe.

és ő sem jött vissza. Jó lenne bekukkantani abba a világba, csak úgy félszemmel, vagy kikérdeznél valakit, aki ottjárt, hogy meséljen,

mi újság arra felé? hogy élnek? és élnek-e egyáltalán ott a népek?

Aki jó volt, szép különszobát kap? keritre nyíló? Fehér szárnyakat és lila égi szandált? És a rosszért büntetés jár csakugyan.

Ugy szeretnék én is odautazni és még sincs bátorságom a jegyváltáshoz, pedig oly olcsó az egész, mindenki más megveheti.

de én szegény vagyok, nagyon szegény és a bugyellárisomban mindössze egy árva garas lapul: az életem.

II.

Vers, mihaszna játék, zöngy a nyakadra, csóklúzer, soha ilyen szép, maskarás délbüttöt,

mennyi arcom, mennyi arcom, ezer szemünk összevevél, ezer szálunk egymást tépi és két kezed a zongorán.

Mi sirunk abban a fekete szivben, a harja hur az idegemből, a vágya vágy az én szivemből, s ha elcsúttul: én estem össze szepegn.

Ugy rohan a vérem, mint az őrvény, lidak alatt, gátak alatt, jaj annak, akát elkap.

kicsi párom fogd a kezem. Ó, szundikáló fekete város, bróm, aszpirin és este bicska a kavak alatt,

ez a bácskai bikaviadal és tenn a hold, a megskalpott fej, véres és korcsmás, mint urai, akiknek világít.

oly bizonytalanul imbolyog, egyszer ugyanis a tejemre esik és ekkor tágyulad itt minden; szalmakazal, légyverem és olyan csuda tűz csap az égre, hogy megolvad minden zuzmárás lélek és a legészakibb északon, ahol a föld tengelyét őrzi az isten piros palánta kél a jégvirágból.

III.

Kedvesem ez oly különös, féltelmes, néha, ha megcsókolom a szádat, hirtelen, mintha csak tréna lenne,

ott terem ő és nyújtja felém vértelen ajkát, mosolygó öreganyó, kit kézesök illet, üzem és tisztelet.

az arcan sok-sok szarkaláb fut egymáson keresztül-kasul, mint gomolygó kigyófalca, mint térképen a vasutak, fogadn az idő sárgája és úgy sorakoznak immet-ámmal, mint a táradt katonák, mint roskadozó kunyhók.

Ó ez? Te vagy? Vagy valaki idegen asszony?

Ki játszik velünk itt kergetősdűt? Ugy csudálom, mint a gyerek az esti világosságot, mint az eb a fehér holdat.

Atom, titok, vértagyasztó, öni ehhez képest senmi és szeretni: halálos semmisség.

Ó, kedves, drága öreganyó, te is voltál szűz, fehér-ruhás, mártuszos és legényre váró remegve,

most élsz az emlékekből és a nyugdíjból és néha így sóhajtasz:

kár volt, kár volt, de jó lett volna.

Ó, kedves, drága öreganyó, ötven év múlva utólérünk.

Tamás István

*

— A király megköszönte a sombori tőzsde hódoló táviratát. Somborból jelentik: Jankovics udvari miniszter Alekszandar király nevében levelet intézett a sombori tőzsde vezetőségéhez, amelyben közli, hogy a tőzsde megnyitása alkalmával küldött hódoló táviratért Őfelsége legfelsőbb szíves köszönetének tolmácsolásával biztatja a g.

— A felsőbányai radikális párt kerületi konferenciája. Beeskerek-ről jelentik: A felsőbányai radikális párt vasárnap délelőtt Módozon kerületi konferenciát tart. A konferenciára résztvesznek Nincsi-ülügyminiszter és Mahajovics Szvetisláv volt államtitkár is.

— Változás a közigazgatási karban. Szomborból jelentik: A belügyminiszter Pavlovics Milán dárjai főszolgabíró az ellene indított fegyelmi eljárás következményeként állásától felmentette és áthelyezte Szomborba árvaszéki ülnöknek. Helyére dárjai főszolgabírónak Jovanovics Zsika volt batinai főszolgabíró neveztek ki, batinai főszolgabírónak pedig Okaics Lázár megyei árvaszéki ülnököt. Blagojević Brankó telecskai jegyzőt áthelyezték Szvilovejóra, Odobásics Milán svilovejói jegyzőt Telecskára, Pavlov Oreszije gakovói jegyzőt Krnjajára, Vlahovics Jován nyugalmazott jegyzőt Gakovára jegyzőnek, Ignjatovics Szteván bácsmonostori segédjegyzőt Lalicra segédjegyzőnek, Sztankovics Szteván Bácsmonostorra segédjegyzőnek, Bubalovics István knezsevi-vinogradri segédjegyzőt Cuzára segédjegyzőnek, Gruics Györgye szuzai segédjegyzőt Knezsevi-Vinogradra segédjegyzőnek neveztek ki. Bessenyei Ferenc szuzai segédjegyzőt felmentették állásától.

— Jegyzői kinevezések. Beogradból jelentik: A belügyminiszter Oreszics Pavlet Krnjajára, Szlahovics Jován bácsbrestováci jegyzőt pedig Gakovára jegyzőnek nevezte ki.

— Senta város sürgeti az agrárrevíziót. Szentáról jelentik: A sentai agrárrevíziót eredetileg már szeptember 4-én meg akarták kezdeni, azonban az adatgyűjtés és az előkészületek olyan sokáig elhúzódtak, hogy a revízióra mindeztideig nem került sor. A sentai városi tanács szombati ülésén elhatározta, hogy — miután a városnak fontos érdeke az agrárrevízió megejtése — saját költségére fogja kérni a novisadi agrárhivataltól szakértők kiküldését és a revízió végrehajtását.

— Magánok akciója a sentai telekkönyv restanciáinak feldolgozására. Szentáról jelentik: A sentai ügyvédek, pénzügyészek és a járás község elhatározták, hogy a sentai telekkönyv restanciáit ők fogják feldolgozni. A hatalmas restanciát feldolgozó tisztviselők fizetését az akció kezdeményezői egyetemlegesen fogják fizetni.

— Csökken Bécsben a munkanélküliek száma. Bécsből jelentik: Pénteken tette közzé hivatalosan ki-mutatását a munkanélküliek segélyei ellenőrző bizottság s abból kitűnik, hogy október első felében 491 emberrel kevesebb a munkanélküli, tehát most 64 857 kereset nélkül álló huz munkanélküli segélyt.

— Felavatták a genfi nagy rádió-állomást. Genfből jelentik: Pénteken este hivatalosan felavatták a genfi rádió-társaság nagy állomását. Az ünnepélyen résztvettek a kormánytanács, valamint a genfi közvégségi tanács képviselői, továbbá a svájci Marconi-társaság igazgatói és több más eökelő személyiség.

— Meghalt Amerikában egy volt sentai plébános. Szentáról jelentik: Énuhelyi Manyhért volt senta-akóvárosi római katolikus plébános, aki tizennyolc évvel ezelőtt Amerikába kivándorolt, október 12-én harvanegy éves korában amerikai plébániáján meghalt.

— Rendkívül hideg telet jósol egy francia tudós. Párisból jelentik: Gabriel abbé a francia akadémián érdekes elméletet fejtett ki az időjárásról vonatkozóan. Prognózisa szerint a most következő tél Középeurópában olyan hideg lesz, amintre emberemlékezet óta nincs példa. Gabriel abbé egy 744 éves ciklust vesz fel és ezt két 372 évből és négy 186 évből álló periódusra bontja. E periódusokban a legforróbb nyarak és leghidegebb telek között csodálatos összefüggés van, mint azt a hőmérsékleti viszonyok statisztikája mutatja. Így például az 1917. évi kemény tél előtt 373 esztendővel, tehát 1544-ben, aztán viszsza-menően 1359., 988. és 881-ben, tehát mindig 372- és 186-os periódusokban igen szigorú telek voltak. Gabriel abbé statisztikáját teljesen kiépítette és történelmi adatokkal támasztotta alá. Ezek után felveti a kérdést: milyen idő várható 1925/26. telére? 372 évvel ezelőtt, vagyis 1553-ban olyan kegyetlen tél volt, amely V. Károly császárnak Metzét ostromló táborát teljesen megsemmisítette. 186 évvel ezelőtt, 1740-ben szintén szigorú tél volt és ami még ritkán fordult elő, a Szajna és a Themse teljesen befagyott. Az abbé szerint az idén is hideg télre készülhetünk.

— Október 21-én tárgyalják a Molnár-Fedák válópórt. Budapest-ről jelentik: Molnár Ferenc és Fedák Sári válópórt október 21-ikén fogja tárgyalni a budapesti törvényszék. A felek megegyezése alapján az új válópórt Fedák Sári adta be, aki Molnár Ferenc hibájából kéri a házasság felbontását.

— Eljegyzés. Avramovics Tida (Beograd) és Reichenberg Pál (Novisad) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Saját házába is betört. Beeskerek-ről jelentik: Magyar-lítebe községben ismeretlen tettesek betörték Kolozsvári Samu gazdálkodó lakására ahonnan öt-ezer dinár készpénzt és ezer dinár értékű ingóságot vittek el. Ugyanazon éjjel betörték Kolozsvári szomszédjának Dudás Andornak a lakására is. A nyomozás folyamán a csendőrség megállapította, hogy a betöréseket Dudás követte el, aki azért tört be saját lakására is, hogy önmagáról elterelje a gyanút. Dudást a csendőrség letartóztatta és beszállította a beeskereki ügyészség fogházába.

— Újabb házhelyeket adnak Szentán a szegényeknek. Szentáról jelentik: Senta város tanácsa elhatározta, hogy újabb harminc házhelyet parcellázhat ki és ezeket nemzeti-szolgálatra való különbség nélkül, a város szegénysorsu lakosai közt fogják szétosztani.

— Balesetek. Novisadról jelentik: A Székely és Komló-cég személyautója szombaton délelőtt a Temerini kapunál elgázolta Lőrincz Árpád novisadi munkást, aki fején és kezén szenvedett könnyebb sérüléseket. — Todovnik Jankó munkást Novisadon egy morskológép eikapta és jobb kezét összeroncsolta. A súlyosan sérültet a novisadi kórházba szállították.

— Híromlás bányamunkás egy napra a föld alatt rokkant. Feherdorfból jelentik: Az Alpine Montangesellschaft egyik szénbányájának liftje elromlott, aminek következtében lehetetlenné vált, hogy a 300—900 méter mélységű különböző aknában dolgozó háromszáz munkást napvilágra szállítsák. A bezárt bányászokat közvetlen veszély nem fenyegette, de egy napnál tovább tartott, amíg sikerült őket baj nélkül a föld színére hozni. Ez egy mellékaknán keresztül minden baj nélkül történt meg. Egyetlen egy munkást sem ért baj.

— Új magyar követ Párisban. Budapest-ről jelentik: Beavatott körök értesülése szerint Kórányi Frigyes báró párisi követ megválik állásától. Helyére Walkó Lajos kereskedelmi minisztert, vagy Teleki Pál grófit fogják kinevezni.

— Felgyújtották a házukat. Novisadról jelentik: A vilóvi csendőrség letartóztatta és a novisadi ügyészség fogházába kísérte Bracanov Milóvan és Bracanov Milevat, mert október 9-én felgyújtották házukat és szalmakazulát, hogy a biztosítási pénzt megkapják. A novisadi törvényszék vádlanacsá szombaton szabadlabrá helyezte őket, mert szökésüktől nem kell tartani.

— Letartóztatott tolvaj malom-igazgató. Budapest-ről jelentik: Podmaniczky Endre báró ékszereinek ellopása óta a budapesti rendőrség a nyomozás során fokozott figyelemmel kísérte a mulatóhelyek közönségét. Ennek során a detektíveknek feltűnt az egyik mulatóhelyen egy elegáns, középkorú ur, aki feltűnő módon költökezett. Megállapították, hogy az illető Ábrahám Béla, nemzetközi szállótolvaj, akiről azt hitték, hogy részese a Podmaniczky báró kárára elkövetett lopásnak. Később kiderült, hogy Ábrahám — aki évek óta egy tótkomlósi malom igazgatója — ebben a bűntényben ártatlan, azonban megállapítást nyert, hogy az igazgató a vezetése alatt álló malom kézipénztárát évek óta megdézsmálta és onnan több száz millió koronát lopott el. Ábrahámot letartóztatták.

— Kártyaveszteségek miatt csődbe került egy osztrák arisztokrata. Bécsből jelentik: Gudenus Fülöp báró osztrák nagyiparos és földbirtokos szombaton a csődönkívüli kényszeregyezés megindítását kérte önmaga ellen. Passziviái tizenhatmilliárd osztrák koronát tesznek ki és harmincöt százalékos kiegyenlítés ajánl hitelezőinek. A fizetési képtelenség az osztrák arisztokrácia és a pénzügyvilág körében is nagy feltűnést keltett. Nyílt titok, hogy Gudenus báró a bécsi Jockey-Klubban több milliárdot vesített kártyán és birtokait emiatt tulajdosan megterhelte, ami teljes anyagi összeomlást idézte elő. A hitelezők közt többen vannak olyanok, akik kártyanyereség fejében követelnek több százmilliót Gudenus bárótól. Hír szerint a hitelezők a felajánlott harmincöt százalékos kvótát nem tartják kielégítőnek és ezért a csőd elrendelését kívánják.

— Öt évi fegyház emberölésért. Beeskerek-ről jelentik: A beeskereki törvényszék büntetőtanácsa szombaton tárgyalta Makszics Bozsó kunán földműves büntijét. Makszics a vádirat szerint augusztus 15-án kórcsmai verékedés közben késsel agyonszúrta Szekulics Vója kunán földművest. A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után Makszicsot évi fegyházra ítélte.

— Öngyilkosság Beeskereken. Beeskerek-ről jelentik: Ötvenéves Jánosné 24 éves Beeskereki asszony szombaton delután barátjának lakásán felakasztotta magát. Tettségéke ismeretlen.

— Művészhangverseny Novisadon. Novisadról jelentik: Ka csics György, a viághírű jugszláv gordonkaművész Licsar Vjekoszláv zongoraművésszel novemberben vajdasági művészeti körutrá indul és ez alkalommal első hangversenyét Novisadon rendezi. A művészek körútkon Szubotican is fellépnek.

— Fehér zászló a rit-földön. Madridból jelentik: A marokkói hadszíntéren spanyol repülők a rifkabilok vonalán és falvaikban röpcédulákat dobtak le, amelyekben a spanyol főhadiszállás tudatja, hogy a kivívott győzelem után elfogadja mindenkitől a meghódolást. Ha fehér zászlóval közeledik. Primo de Rivera Madridban beszédet mondott a marokkói hadjáratról és kiemelte, hogy a spanyol haderő semmi szin alatt sem fog visszavonulni. A csapatoknak győzniük kell és győzni is fognak, mert tudják, hogy a legesekélyebb hátrálást vérfürdő követné, olyan vad az ellenség.

— Popova Liza, a beogradi Opera énekesnője Budapesten. Budapestre jelentik: A beogradi gyors szombaton este érkezett meg Budapestre Popova Liza beogradi operaénekesnő, aki Baklanovval együtt operaestélyt fog adni Budapesten. Ez az első eset a világháború óta, hogy a beogradi opera tagja fellép Budapesten.

— Perujítás a szegedi hadseregszállítók bűnyében. Szegedről jelentik: A háború első évében hadseregszállítási családok miatt több szegedi kereskedő ellen bünyvádi eljárás indult és a vadlótakat a bíróság hat-nyolc évi börtönrre ítélte. A kereskedők egy része most töltötte ki bünyetését. Ezek a kereskedők rehabilitációjuk érdekében perujítást kértek a szegedi táblától, azzal az indoklással, hogy a családokat nem ők, hanem katonai személyek követték el. A tábla a bizonyítékok alapján elrendelte a per újrafelvételét.

— Tifusz Németországban. Berlinből jelentik: Az oberhausen egészségügyi hivatal jelentése szerint ott negyvennyolc tifuszbetegedést állapítottak meg. Az elmúlt héten újból két ember halt meg hastifuszban, úgy hogy a halálosok száma tízre emelkedett.

— Romániában életbeléptek a leszállított exportilletékek. Bukarestből jelentik: A Monitorul Oficial legutóbbi számának közzlése szerint október 16-án életbe léptek a leszállított kiviteli illetékek. A tengeri, árpa és köles illetéke vagononként 12,000 lei lett, a borsó és lencsésé 15,000 lei. Ugyanennyi a zöldborsó és a malata exportdíja is. A gyümölcsfélék kiviteli illetéke vagononként 200 lei. Az exportdíjak bármely erős valutában, akár effektív, akár devizában fizethetők a font sterling átszámítása alapján.

— Negyvennapos éhségstrájk után meghalt a bukaresti szenátus merénylője. Bukarestből jelentik: A szenátus elleni merénylet tettese, Max Goldstein, a jilavai fogházban a rossz bánásmód miatt negyven nap óta éhségstrájkot folytatott. A fogházigazgatóság negyven nap után részben enyhítette a bánásmódot és Max Goldstein felhagyott a strájkjal. Az első étkezésnél azonban a fogház orvosa nem járt el a kellő elővigyázatossággal és ennek következtében Max Goldstein meghalt. Az »Adeverul« ez alkalommal éles támadást intéz a kormány ellen.

— Öngyilkos lett a fia öngyilkossága miatt. Budapestre jelentik: Az öngyilkossá lett dr. Bartha György budapesti rendőrtanácsos anyja bánatában felakasztotta magát.

— Vitriollal leöntötte a feleségét, mert el akart tőle válni. Prágából jelentik: Kissling László gyógyszerész vitriollal leöntötte feleségét, aki a napokban adta be ellene a válópert. A gyógyszerész — mint kihallgatása során elmondotta — azért követte el borzalmas tettét, mert nem tudott belenyugodni abba, hogy ragyogó szépségű felesége elválásuk után esetleg máshoz menjen feleségül. Amikor az elkeseredett férj az asszonyt vitriollal leöntötte, abból bőven jutott a közelben fekvő kislendónapos kis gyermeküknek is, aki olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy életbenmaradásához kevés a remény. Az asszony sérülése súlyos, de nem életveszélyes. A rendőrség a dühöngő férjet letartóztatta.

Hét évi fegyházra emelte fel a győri tábla Froreich bünyetését

Az apógyilkost szándékos emberölésben mondták ki bünyösnek

Budapestre jelentik: A győri ítélőtábla szombaton tárgyalta Froreich Ernő bünyerét, akit a soproni törvényszék — mint ismeretes — négy évi fegyházra ítélte, mert meggyilkolta apósát, a dúsgazdag Egyedi Lajos nagybirtokost. A másodfoku tárgyaláson Froreich nem jelent meg személyesen, mert a soproni ügyész, tekintettel betegségére, nem engedélyezte elszállítását.

A tárgyalás megnyitása után Kvassay Arnold előadó ismertette az ügyet: foglalkozott Froreich előéletével, a gyilkosság előzményeivel, majd felolvasta a gyilkosnak a rendőrségen, a vizsgálóbíró előtt és az elsőfoku főtárgyaláson tett vallomásait.

Sándor László dr. védő kérte ezután Froreich elmeállapotának az igazságügyi orvosi tanács által való megvizsgálását.

— Szabadlábba helyezik a galatzi összeesküvés vádlottait. Bukarestből jelentik: A Facla szerint a galatzi összeesküvés ügyében a vizsgálat teljesen befejezést nyert és miután az nem tudott semmi pozitív produkálni, a letartóztatottak nagyrészt szabadlábba fogják helyezni. Akik nem tudták kellően igazolni foglalkozásukat, átkísérik Kisenevbe, ahol tovább folytatják ellenük a vizsgálatot.

— Nem köt biztonsági szerződést Románia a szovjettel. A Neaumul Romanesc legutóbbi száma azt a szenzációs hírt közölte, hogy Szovjet-Oroszország biztonsági szerződés kötésére tett ajánlatot Romániának s a román kormány az ajánlatot elfogadta. A tudósítás szerint a kormányt erre az elhatározásra a varsói tárgyalások eredményei vezették. A két kormány már delegált is bizottságot, amely kijelöli azt a helyet, ahol a biztonsági szerződést véglegesen megkötik. Arról is tudott a lap, hogy Duca külügyminiszter a kölcsönös meg nem támadás elve alapján kíván Oroszországgal szerződni. A hírt, amely a külpolitikának egyik legnagyobb eseménye lett volna valódisága esetén, meglehetősen tartózkodással fogadta a román politikai közvélemény. Az óvatosság helyénvalónak bizonyult. Duca külügyminiszter ugyanis a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a Neaumul Romanesc értesülése koholmány és valószínűleg diplomácia manőver áll mögötte.

— Meghalt egy híres norvég festőművész. Kopenhágából jelentik: Krogh Keresztély, Norvégia legnagyobb festőművésze, tegnap hetvenhárom éves korában Osloban meghalt. Tüdőgyulladás vetett véget életének. Krogh a Mænet-irány képviselője volt Norvégiában, önálló és markáns művészi egyéniség, egész Skandináviában a képzőművészetek irányítója. Halála Norvégiában nemzeti gyász.

— Feltalálták a soványság szérumát. Ha himni lehet a Párisból érkező hírek, két francia orvos, Cernot és Terris, nemrég szenzációs fölfedezést tett. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy sikerült nekik teljesen új alapelvek szerint olyan eljárást találniok, amelynek alapján tetszés szerint lehet az emberi test súlyának bármilyen csökkentését vagy növekedését előidézni. Eddig erre a célra hosszadalmas diétás kurára, gimnasztikára, masszázásra és hasonló eljárásokra volt szükség, ezzel szemben a két francia orvos kijelenti, hogy céljukat néhány befecskendezéssel el tudják érni, amely teljesen fájdalommentes és semmiféle káros utóhatással nem jár.

Az előterjesztéshez az ügyész is hozzájárult, azonban a bíróság ennek ellenére sem adott helyet a kérelemnek.

Este hét órakor hirdette ki a tábla az ítéletet, amely a törvényszék ítéletének rendelkező részét megváltoztatva, Froreich Ernőt szándékos emberölés bünyetésében mondták ki bünyösnek és a törvényszék által kiszabott négyévi börtönbünyetést hét évi fegyházra emelte fel.

Az indokolás megállapítja, hogy az előre megfontolt szándék bizonyítva nincs, bár gyanus, hogy az orvosszakértők megállapítása szerint álmában fojtották meg Egyedi Arturt. A tábla nem állapította meg az erős felindulást sem. A bünyetést a megváltozott minősítés alapján emelték fel.

Az ítélet ellen úgy a főügyész, mint a védő semmiségi panaszt jelentettek be.

A befecskendezésekre általuk feltalált szérumot használnak, amelyet aszerint, amint a páciens soványodni vagy hizni akar, mesterségesen túltáplált, illetve lesoványított állatok szervezetéből vesznek ki. Az új eljárás, ha csakugyan eredményesnek bizonyul, forradalmat fog kelteni a hizni vagy soványodni óhajtó emberek körében, elsősorban természetesen a női világban.

— Lólopásért letartóztatott cigányok. Novisadról jelentik: A staribeceji rendőrség letartóztatta és a novisadi ügyészség fogházába szállította Petrovics Arzson adai, Petrovics Matyas és Petrovics Lázár jászovói cigányokat, akik október 8-án Antica Cvetko staribeceji gazdától egy lovat és kocsit, Terék István gazdától egy lovat és egy kocsit loptak el és azt a román határon egy román cigánynak eladták.

— Újságírók kallitkában. A Petit Parisien kínai tudósítója jelent, hogy a kantoni szirákjok több angol újságírókat elfogtak és egy bambuszkallitkába zárva a város egyik nyilvános terén kifüggesztették őket. A nem éppen kellemes fogságból az angol zurnalisztákat csak egy hét után bocsátották szabadon.

— Kit illet az elkobzott Károlyi-vagyon haszonélvezete? Budapestre jelentik: Károlyi Mihály vagyonelkobzási pörében érdekes fordulat várható. Ismeretes, hogy a Kúria Károlyi Mihályt hazaárulásban mondta ki bünyösnek és így egész vagyonának elkobzását rendelte el. Tekintettel arra, hogy Károlyinak magánvagyonára alig van és vagyonát a Károlyi György-féle első számú hitbizomány évezete alkotta, most következnék ennek a haszonélvezetnek a család és a magyar állam közötti megosztása, ez azonban nem vihető keresztül a földreform miatt, mert a hitbizomány ingatlanaira több mint négyezer igénylő van. A törvényszék emiatt valószínűleg ismét közbeszóló-ítélettel dönt a Károlyi György-féle hitbizományi vagyon haszonélvezetének sorsáról és abban az ítéletben azt fogja kimondani, hogy az egész hitbizomány haszonélvezete mindaddig a magyar kincstár fogja illetni, amíg a földreform ezeken a birtokokon végleges rendezést nem nyer, minthogy addig nem állapítható meg pontosan a család között való fölosztásra és az elkobzásra kerülő vagyon aránya és értéke.

A suboticei angol-jugoszláv klub folyó hó 18-án, vasárnap délelőtt fél-tizenegy órakor a Lloyd olvasótermében megbeszélést tart. Az összes tagok szíves megjelenését kéri Komor Gyula titkár.

— A hosszunapi incidens miatt megbukott Jeruzsálem kormányzója. Jeruzsálemből jelentik: Sir Roland Storra tábornokot, Jeruzsálem helyi kormányzóját, aki a hosszunapon tudvalevőleg elvitette a székeket a Panaszok Falánál imádkozó zsidók alól, — mint félhivatalosan jelentik — a legközelebbi napokban visszahívják állásából. Storra tábornoknak azt a védekezését, hogy eljárása a régi török törvényeken nyugszik, a londoni kormány nem fogadta el. Storra az egyetlen angol főtisztviselő Palesztinában, aki a cígnizmus iránt ellenszenvvel viseltetik. A négy év előtti májusi zavargásokkor ő volt az, aki a zsidók közé lövett. Visszahívásával a palesztinai zsidó lakosság egyik régi díaja teljesül.

— Emberevés miatt tíz évi kényszermunkára ítélték el egy asszonyt. Kisenevből jelentik: Déloroszágnban nagy port vert fel az a pör, amelyet a napokban tárgyalak a Don folyómenti Rostovban. A vádlottak padján egy Eufrosina Serostaviková nevű asszony ült azzal vádolv, hogy kilenc embert meggyilkolt és azokat megette. Az asszony első áldozata saját huga volt. Testét darabokra vágta, a bőrt óvatosan lehúta és hordóba sózva, azt a piacon mint disznóhúst eladta. A gyilkosságok elkövetésénél és a szerencsétlen áldozatok husának elárulásánál a szeretője is segédkezett. Második áldozata Borodinov volt, az asszony régebbi szeretője. Serostaviková a gyerekeket sem kímélte. Lakására csalta a szomszédos lakó három kisgyermekét és azokat is meggyilkolta. A tárgyalás folyamán az is kiderült, hogy a gyilkos nő is evett az áldozatok husából, sőt saját gyermekeinek is főzött belőle. A bíróság azzal az indoklással, hogy az asszony proletársorból való és nagy nyomorban élt, tíz évi kényszermunkára ítélte.

— Halló, itt Krizsanovics! Budapestre jelentik: Krizsanovics Antal, a dollárcsekk tolvajbánda-főnöke, aki a letartóztatás elől megszökött Budapestre, szombaton Pozsonyhól telefonon felhívta a budapesti Böhm Ignác-céget, amelynek főnöke a csekklopás miatt letartóztatásban van és ruhái felől érdeklődött. A cég alkalmazottai Krizsanovics jelentkezéséről értesítették a rendőrséget, amely nyomban intézkedett a vakmerő szélhámos kézrekerítése iránt.

— Vaddisznóra vadásztak Budapest uccáin. Budapestre jelentik: Szombaton hajnalban a Jánoshegyen szolgálatot teljesítő rendőr a borzából véletlenül egy hatalmas vaddisznót riasztott fel, amely a rendőr lövéseire a Svábhegyen keresztül bemeneült a városba. A rendőr lövései figyelmeztették a járókelőket, akik értesülve a történetről, hajtóvadászatot indítottak a vaddisznóra, amely időközben a miniszterelnökség kertjében húzódott meg. Órákig tartott a hajsz, a vaddisznó agyart csattogtatva a tömegbe rohant, többeket fellökött, majd lépcsőkön le, lépcsőkön föl futkosva ismét elűnt az alagút fölötti cserjésben. Minthogy a rendőröknek nem volt vadászfegyver, a miniszterelnökségre futottak fegyverért. Bethlen miniszterelnök azután ellátta a rendőröket vadászfegyverekkel úgy, hogy most már bekeríthették és leteríthették a hatalmas állatot. A lelőtt vadkant beszállították a rendőrségre.

Női- és gyermekfehérneműt a legutányosabb áron a »Dama« fehérneműszalon készíti Tolstojeva (Ódor-u.) 21.

— Öt év királysértésért. Novisadról jelentik: Tucsics Rajko idjosi születésű cinabarái községi aljegyző Vuin Drága kocsmájában Cnabarán múlt évi január 12-én többek előtt királysértést követett el. Tucsics Dragoljub és Tucsics Ozren csendőrok a kocsmából haza akartak küldeni, de az aljegyző őket is szidalmazta. A novisadai kerületi törvényszék szombaton öt évi fegyházra ítélte és elrendelte azonnali letartóztatását. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, az elítelt és védője felebbztek.

— Tizenegy esztendő múlva bemozdta a mattot. Londonból jelentik: Különös sakkparti fejeződött be a napokban Londonban, amely kerek tizenegy esztendőig tartott. 1914-ben a két angol mester Jackson és Gregor kezdték a küzdelmet a hatvannégy mezőnyös barciéren. Az első három lépés után kitört a háború. Az igazi háború. Az egyik mester Londonban lakik, a másik Liverpoolban, de Tannenbergen dörögtek az ágyuk, aztán aláírták a Saint-Oermain-i békét is, jött a genfi konferencia, a két sakkmester még mindig küzdött egymással. Rendkívül óvatosan játszottak. Mindent megfontoltak, meghánytak-vetettek és csak nagyon lassan mozdultak a toronyai, vagy a futárral. Jackson volt az óvatosabb. Egyszer csekély négy hónapig gondolkozott egyetlen húzása előtt. Végül is bekerítette ellenfele királyát és tizenegy esztendő múlva beadta a mattot. Végre! — mondta az a néhány barátja, aki ezt megélte. A játszmat levélben bonyolították.

— A Bácsme gyei Napló grafológusa Becskereken. A Bácsme gyei Napló grafológusa vasárnap és hétfőn Becskereken, Cár Durán-ucca 11. szám alatt fogad analízálás végett.

— Prof. Mabuse Rasid vasárnap este a Bárány-szálló termében tartja bucsuelőadását. Teljesen új műsorán teápatikus szépségverseny, állatszugeszcio és rengeteg új kísérlet szerepel.

Dugulás, aranyeres hántalmak és derékfájás ellen a természetadta *Ferenc József* keserűviz biztos segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a *Ferenc József* víz, alhasi megbetegedések eseteiben is gyorsan és mindig enyhén hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Beogradban az Obilicéven Venac és Knez Mihajlova ujlca 10. sarkán, a Ruski Car mellett világvárosias berendezésű falatozó-étterem nyílt meg, mindenemű bel- és külföldi italokkal és elsőrendű hazai és külföldi csemegékkel. Ez Beogradban az első ilyenmű üzlet, amely berendezésével minden tekintetben megfelel a higienia követelményeinek. Vezető: Trifun M. Marković. Hotel Srpska Kruna volt igazgatója.

Mielőtt vásároljéjszokrénnyt, sörparátust és szállodaberendezést, kérjen árjegyzéket Braća Goldner jéjszokrénny-, fabutor- és rézárugyárától Subotica, Jugoviceva 25.

Orvasi hír. Dr. Reök Iván sebész, ope- rateur, házrenoválás miatt a Heisler- szanatóriumban (Gombkötő ucca 9.) rendel d. e. 10—11 és d. u. 3—4-ig.

SPORT

Vasárnapi futball'programm. A he- tedik fordulóban Subotican az S MTC a Sand-ai, a Sub. Sport pedig a Zsak-a fog mérkőzni a Sand páyán. A Sub. Sport—Zsak mérkőzés délután félkettő- kor, az S.MTC—Sand mérkőzés dél- után három óraker kezdődik. A Sand- pilyán delelőtt a tartalék-csapatok ját- s-ának. A Bácska-pályán delelőtt tíz órai kezdettel a Pincérek csapata talál- kozik a Csantavéri AC csapatával. A mérkőzés a harmadik osztályu bajnok- ságot dönti el. A Zsak-pályán délután két órai kezdettel a Typograph SC— Postás mérkőzés lesz megtartva. A Bácska Vrbason játszik a VSC-vel, Kulán pedig az elsőosztály két utolsó helyezettje a Ku'ai SC és a Sombori Amatőr találkoznak.

A SAK teljes joggal tovább dön- getti a kaput. A Szentai Atlétikai Klub elnöke, dr. Keceli Mészáros Ferenc hosszabb nyilatkozatot küldött be a Bácsme gyei Napló-nak, amelyben reflek- tál a SAK válságáról szóló cikkünkre. Megállapítja, hogy a SAK egyes szak- osztályainak felosztásáról elterjedt hírek

koraiak és hogy a jeles szentai egyesü- let csapata — mint a nyilatkozó kife- jezi magát — teljes joggal döngeti to- vább a másodosztályu bajnokság kapuját. A nyilatkozat mindenestre alkalmas a sportkörök megnyugtására, amelvek már-már attól tartottak, hogy a SAK e- etleg nem fogja tovább döngetni a bajnokságot, illetve annak kapuját, vagy ha fogja is, nem teljes joggal.

A Vajdaság staféta és csapatbaj- nokságai. Becskerekről jelentik: A vaj- dasági atlétikai alszövetség most vasár- nap rendezi meg Becskereken a Vajda- ság 1925 évi staféta és csapatbajno- ságait. A verseny programja: 4x100 4x200, 4x400, 3x1000 és 2x1500 méteres staféta és súly díszkos, magas- ugrás, lövöltség, vízugrás, hármastu- rás és úszó csapatverseny. A becskerei egyesületeken kívül beneveztek a ver- senyre novisadi, kikindai, sombori és pancsevői klubok is.

A Barcsi SC Viroviticán. A viroviti- cai Illiria az ősz elején a Barcsi SC vendége volt, mely jugoszláv ellenfélé- nek most vasárnap ad revánsot Virovi- ticán.

KÖZGAZDASÁG

A novisadi tőzsdetanács ülése

Ankét a határidőüzlet bevezetéséről Az új tőzsdepalota

A novisadi termény- és értéktőzsde tanácsa dr. *Dungyverszky* Gedeon elnök elnökletével tartott ülésén megállapítot- ta az október 25-ére kitűzött határidő- üzleti ankét napirendjét és munkapro- gramját, amelyet a távollevő dr. *Petrovics* Brankó főtitkár helyett dr. *Borota* Brana jogügyi titkár ismertetett.

Eszerint ezideig a következők jelen- tették be az ankéten való részvételüket: a novisadi és a velikibecskereki keres- kedelmi és iparkamarák, a zagrebi és a ljubljani tőzsdék, a Gazdasági Egyesü- let Srbobanban, Achselrad Mór, a za- grebi Nemzeti malomipar vezérigazga- tója, *Per* Sándor, az osztiéki Union gőzmalom i.-t. igazgatója, a Vajdasági Malomszövetség részéről dr. *Predics* Jován igazgató, *Rajics* Milutin, az oszti- jeki Granit i.-t. igazgatója, *Ivosevics* Mihály, a szarajevói *Ladievis* és *Jovanovics* gabonacég főnöke, *Freund* Ar- tur, a pancsevői *Freund* Márkus gabo- nacég főnöke, *Glück* László a Dráva- vidéki Mezőgazdasági i.-t. Oszijek ve- zérigazgatója.

Dr. *Borota* Brana előterjesztette ez- után a tőzsde szeptember havi forgá- lómáról szóló jelentését, mely szerint 1376 vagon gabona, 173 vagon malomtermék, 75 vagon egyéb termény lett forgal- mazva.

A tőzsdetanács, — amint már jelen- tettük — a tőzsdepalota építése ügyé- ben építési bizottságot küldött ki, amely azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a tőzsdepalota a kiírt pályázaton első díj- tal jutalmazott tervraiz szerint építse- sék, amelyet *Zeller* Henrik, zemuni vá- rosi főmérnök dolgozott ki.

A tőzsdetanács beható vitában foglal- kozott a javaslattal és minthogy e terv szerint a szükségelt beépítési terület na- gyobb volna, mint amelyet a tőzsdeta- nács a tőzsdepalota számára szánt, egyelőre nem fogadta el az építési bi- zottság javaslatát és elhatározta, hogy a tőzsdepalota ügyében külön ülést tart, amelyen végleges döntését mechozza.

A napirenden szerepelt a tőzsdeüg- nyökök kérelme, amelyben a jutalék és courtage felemelését kérik. A tőzsdetan-ács a kérdés megvitatására *Mihály* Milán, *Weisz* Frigyes tőzsdetanácsosok- ból, *Gold* Béla gabonaszekcióbéli elnök- ből, a tőzsdebíróóság még kijelölendő három tagjából, *Balabusic* Ilko és *Steinhach* Emil tőzsdeügnyökökből és dr. *Petrovics* Brankó főtitkárból álló bi-

zottságot küldött ki, amely konkrét ja- vaslatot terjeszt elő.

A tőzsdetanács *Rosenberg* Pál érték- tőzsdei ügynököt terménytőzsdei ügy- nökké nevezte ki.

A tőzsde jogügyi osztálya a szakértői szemlére vonatkozó javaslatot terjesz- tett elő, amelyben a szakértői bizottság munkásságának szabályozását kívánja. A tőzsdetanács a javaslatot véleménye- zés végett áttette a gabonaszekcióhoz.

A tőzsdetanács végül tőzsdetagokul felvette gróf *Széchenyi* Emil vajszkai uradalmát, *Stankovics* Szvetisláv mér- nökök, földbírtokost, nemzetgyűlési kép- viselőt *Ertl* István gőzmalomtulajdo- nos Bácsón és a sidi *Radovanovics* és *Trnjakov* gőzmalomát.

Minőségileg

nem kifogástalan a gabona

Szentáról jelentik: Az idei állandó esőzés a cséplés alkalmával a buza és árpa minőségét nagyon károsan befo- lyásolta. A gazdák mind szabadulni igyekeztek nyirkos gabonájuktól, ami részben sikerült is, miután az 1924-es termésből már teljesen kifogyott a buza a cséplésig. A most piacra kerülő gabo- naneműek általában már exportképe- sek, a buza és árpa azoknál a gazdák- nál, kik nem kellő körültekintéssel ma- nipulálták árúikat, ha árúik nem is nyir- kosak többé, dohosságukat mégis meg- tartották. Az eladásra kerülő buzáért és árpáért, ha az eső előtt lettek betakarít- va, mázsánként tíz dinárral többet is követelnek a gazdák.

Az eddig megjelent statisztikai ada- tok az idei tengeri termést magasabbra taksálják az elmúlt évinél, de a minőség bizonyosan messze el fog maradni az elmúlt évitől. Azok a kereskedők, akik szeptember végével és október elején kezdték meg a csöves mázsálásait, már most — néhány héttel azután — tapasztalják, hogy a tengeri a görékben csirá- zik, zöld levelet hajt, még pedig nagy százalékban. Nagyon sok eső közepén a szem penészedik és az ilyen cső már most teljesen korhadt belülről.

A költséges átválogatással minden- esetre némi segítséget nyújthat az em- ber, de ebből már most lehet következtet- ni a jövő tavaszi általános gyenge minőségre.

A gömbszemű, későn szedett tengeri- nél ez a csirázás nem volt eddig tapasztal- ható, annál inkább az amerikai mély- szemű tengerinél. A morzsolt tengeri ára száz dinár körül mozog, a tavaszi elrakodásig havonta a kamatokkal drá- gul, ez az ár megfelel a vilápiaci árak- nak s kevés kflátás van arra, hogy az ár magasabb legyen, tíz-tizenöt dináros árkülönbözetet nem számítva, ha csak valami előre nem látott spekuláció nem veri fel időlegesen magasabbra az ára- kat.

Az iparvállalatok alkalmazottainak hadmentessége.

A hivatalos hadügyi közlöny, — mint ismeretes — augusztus 8-iki számában felsorolja azokat az ipari vállalatokat, amelyeknek alkalmaz- zottai ugy a békében, mint háboruban hadmentességben részesülnek. Minthogy számos iparvállalat sérelmesnek találta, hogy a hadmentességben részesülő vál- lalatok névsorából kimaradtak, a Felső- bácskai Gyáripárosok Szövetsége ez ügyben eljár a hadügyminisztérium ve- zérkari osztályánál és a Honvédelmi Tanács titkári hivatalánál, ahol azt a felvilágosítást adták, hogy a hadmen- tességet utólag is lehet kérelmezni. A Felsőbácskai Gyáripárosok Szövetsége ezért felszólítja a hadmentességet igénylő iparvállalatokat, hogy kérvé- nyeiket a titkári hivatalhoz (Subotica, Lloyd) nyújtsák be. A kérvényben rész- lelesen fel kell tüntetni a vállalat ter- melőképességét, munkásainak számát és az évi gyártási eredményt, amit a kereskedelmi- és iparkamarával kell igazoltatni. Ezeket a kérvényeket össze- gyűjtik és illetékes helyen egyszerre nyújtják át.

TOZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. október 17.

Zürich deviza 9.225.
Budapest deviza 1265—1269, valuta 1255—1269.
Berlin deviza 74.45—74.65 milliárd márka, valuta 73.70—74.20 milliárd márka.
Triest deviza 44.05.
London deviza 272.

Zürich, okt. 17. Zárlat: Beograd 9.225, Páris 23.30, London 25.115, Newyork 5.19, Brüsszel 23.70, Milánó 20.95, Am- sterdam 208.50, Berlin 123 kilenczizen- hatod, Bécs 0.007310, Szófia 3.7755, Prága 15.375, Varó 84, Budapest 0.7260, Bukarest 2.475.

Beograd, okt. 17. Zárlat: Páris 254, London 272, Newyork 56.325, Milánó 227, Berlin 13.43, Bécs 7.94, Prága 167.125, Genf 10.87, Bukarest 26.75.

Novisadi terménytőzsde, okt. 17. Bu- za: 4 vagon bacsikai 247.50 dinár, 5 va- gon bacsikai 77—78 kilós, 2%-os Tisza 250 dinár, 3 vagon szerémi 77 kilós 2%-os 243 dinár, 3 vagon bánáti 77— 78 kilós 2%-os 240 dinár. Zab: 1 va- gon bacsikai, Szentai parttis 142.50 di- nár. Tengeri: 3 vagon bacsikai új 102.50 dinár, 40 vagon bacsikai új március— április Tisza hajó 137 dinár. Irányzat: változatlan.

Csikágól gabonatőzsde, okt. 16. Buza decemberre 155, buza májusra 143. Ten- geri decemberre 75.5, tengeri májusra 80.125. Zab decemberre 39.70, zab má- jusra 44. Rozs decemberre 81.375, rozs májusra 80.625.

Newyorki gabonatőzsde, okt. 16. Bu- za 164. Tengeri 95.5. Liszt 725—770. Az irányzat buzánál tartott, tengerinél alig tartott.

Vizállás

Novisadról jelentik: A novisadi híd- rotechnikai hivatal a következő jelentést adta ki: *Duna*: Bezdán 144 (—5), *Bogo- jevo* 212 (—6), *Vukovár* 166 (—4), *Pa- lánka* 174 (—), *Novisad* 155 (—5), *Zem- mun* 140 (—10), *Pancsevo* 110 (—10), *Szmederevo* 226 (—10), *Orsova* 192 (—13). *Dráva*: *Maribor* 95 (+11), *Zá- kány* —65 (—5), *Terezinopolje* —27 (—), *Donji Miholjac* 90 (+3), *Oszijek* 106 (—5). *Száva*: *Zagreb* 28 (+84), *Si- sak* 45 (—5), *Jasenovac* 236 (+32), *Bród* 218 (—14), *Sarac* 140 (+11), *Mit- rovia* 236 (+26), *Beograd* 65 (—6). *Tisza*: *Szenna* 46 (—4), *Becsei* 57 (—3), *Titel* 148 (—6). *Kupa*: *Karlovac* 486 (+376), *Vrbas*: *Banja Luka* 100 (+10). *Bosna*: *Doboj* 76 (+4), *Drina*: *Zvornik* 82 (—14). *Morava*: *Csuprija* 33 (—11).

CRÉME SIMON

olajtartalmu és enyhe, nem tartal- maz zsiros anyagot és vízben könnyen oldódik. A bőr likacsai a krémét teljesen felszívják és használat után semmi nyom nem marad. Biztosítja a felhambőr épsé- géhez szükséges hajlékonyságot és ru- galmasságot.

Ha naponkint alkalmazzuk és mosás után a nedves arcbőrét enyhén bekenjük, az ar- bőr féhérségét, lágyaságot és finomságot biztosítjuk. Használat után az arc meg- száraztató és puderral behintendő.

SIMON CRÉME, PUDER és SZAPPAN

PARFUMERIE SIMON

59 Fg. St-Martin PARIS

MINDENÖTT KAPHATÓ!

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik édesanyánk özvegy Pártos Samuné elhunytával fájalmunkon részvétnyilvánításukkal nyhíteni igyekeztek, fogadják ezton hálás köszönetünket. Sombor, 1925. október 18.

Elferné Pártos Hermin
Krauszné Pártos Jolán
Eislerné Pártos Janka
Pártos Jenő és neje

Позив.

„Старо-Кањишка Прва Парна Циглана у Црепана Д. Д.“ одржаће своју

ванредни скупштину

1 новембра тек. год. у 11 сати пре подне у канцеларији творнице, на коју се шт. деоничари овим позивају.

Дневни ред:

1. Одређење 2 деоничара за оверовљење записника.
2. Измена основних правила.
3. Предлагање оставке чланова управе и чланова надзорног одбора.
4. Избор чланова управе и надзорног одбора.
5. Повишење основне главнице.
6. Евентуалије.

Ст.-Кањижа, 1. октобра 1925.

Управа.

Meghívó.

A „Stara-Kanjižai Első Göztégla és Cserépgyár R. T.“ folyó évi november hó 1-én d. e. 11 órakor

rendkívüli közgyűlést

tart a gyár irodájában, melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
2. Alapszabály módosítás.
3. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság lemondásának beterjesztése.
4. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság tagjainak megválasztása.
5. Alaptőke emelés.
6. Indítványok.

Stara-Kanjiža, 1925. október 1.

Az Igazgatóság.

Felhívás

Dzsida János csantaviri fűszerkereskedő üzletét Faragó János ügyfelem meg óhajtaná venni. Felhívom a nevezett kereskedő hitelezőit, hogy követeléseiket nálam 8 nap alatt figyelembe való vétel végett nálam jelentsék be.

Dr. Ozsvár Vilmos
csantaviri ügyvéd

Három üzlethelyiség még e hóban a főtéren gyümölcspiacon örökáron eladó előnyös föltételekkel. Bővebbet Földes ruhaüzlet.

Fodrász- és borbélyüzlet áthelyezés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy fodrász- és borbélyüzletemet, amely évek sora óta a Kralj Aleksandra uccai Dimitrijević-féle házban volt, a Manojlović uccai Manojlović-féle házba helyeztem át és ott a régi szellemben folytatom.

Az új üzlethelyiségben november 1-én kezdem meg az üzemet és amikor a mélyen tisztelt helybeli és vidéki közönség eddigi kitüntető bizalmáért hálás köszönetet mondok, kérem, hogy azt részemre az új üzlethelyiségben is megőrizni kegyeskedjenek. Subotica, 1925. október 16.

Jelena Somogyi
Vinkler-féle fodrászüzlet.

Nyilvános árverés.

Ez évi október hó 25-én nyilvános árlejtés utján eladunk 25 darab fölös számban levő amerikai telivér trabbert és 18 darab fölös számban levő angol telivér lovat. A telivérek a kamendini és kulpini ménesekből valók, csődörök és kancák 2—14 évesek. A nyilvános árlejtés Kulpinban október hó 25-én vasárnap délelőtt 11 órakor lesz megtartva. A részvenni kívánók idejekorán jelentsék érkezéseiket a ménes vezetőségnek Kulpin (Bácska), amelynek utolsó állomása Pas csevó, ahová a vonatok Novisádról 10.04., Suboticáról 10.05-kor érkeznek.

Az uradalmi igazgatóság a megérkezőknek kocsikat fog a pályaudvarra rendelni.

A kulpini és kamendini ménesistállók vezetője.

Pályázati hirdetés.

A subotica-i zsidó hitközség előjárósága pályázatot hirdet a pászka (macoth) sütsi jognak 1—5 évre terjedő bérletére. Részletes, mindenre kiterjedő zárt ajánlatok lepecsételt borítékban f. é. november hó 15-éig adandók be a hitközség irodájába a hivatalos órák alatt.

Felvilágosítások ugyanott kérhetők.

8653

Az előjáróság.

A „Sreća“ kiházasító egyesület folytatagos közgyűlése 1925. évi október hó 18-án délután 3 órakor lesz a Lifka mozi udvarában levő üvegpavilonban.

PORZOL vetőmagvak száraz csávázására

Biztosan megvédi búzáját űszöggár ellen!

200 g (1/5 kg) PORZOL kell 100 kg buza pácolásához

PORZOL-lal 10 perc alatt 100—200 kg vetőmag vetés közben is pácolható

PORZOL-lal pácolt vetőmagot nem kell szárítani, azonnal el lehet vetni

PORZOL-lal pácolt búzát nem bántják az egerek

PORZOL erősen fokozza a mag csíraerejét

PORZOL többtermelést biztosít

Minden haladó gazda

PORZOL-lal pácolja búzáját!

Kérjen ismertetőt és árajánlatot

„KAŠTEL“

Tvornica Kemijsko-Farmaceutskih Proizvodad. d.

KARLOVAC

6491

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefoni: 190 sz.

Távíratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota.
Telep: Sentaí put.

Mindenféle zsák, zsinagáru, tömlő és hevederek

PONYVA ÚJ ÉS HASZNÁLT
PONYVAKÖLCSÖN

Butorazövetek szőnyegek és az összes kárpitos cikkek gyári áron beszerezhetők.

DUNAV BIZTOSÍTÓ R. T. ZAGREB

Vezérügynökség: SUBOTICA, VILSONOVA UL. 11
TELEFON 7—97.

Foglalkozik a biztosítás minden ágával:

élet-, hozomány-, nyugdíj-, árvaellátás, katonai szolgálat, tűz-, betöréses lopás, baleset-, szavatosság, autó-, jég-, transport-, üveg-, géptörés- és üzemszünetelés (chomage) esetére való, továbbá gyermekbiztosítással.

Élet-, hozomány-, nyugdíj- és katonai szolgálat esetére való biztosítás

heti befizetésekkel

Minden héten egy darab 10 dináros azelvény váltandó be. Minden 10 dinár ellenében 10.000 din. tőke biztosítottatik

A tőkegyűjtés legegyszerűbb és legkönnyebb módja. Legolcsóbb díjtételek a biztosítás minden ágazatában.

A nagyközönség figyelmébe

Szülők figyelmébe!

Bizonyos, a valóságot nem fedő hírekkel szemben, szükségesnek tartjuk ezton közhírré tenni, hogy a „Juventus“ Gyermekek-Segély és Temetkezési Egyesület megalakításánál bennünket nem üzleti, hanem jótékonyági célok vezettek. Teljesen eltérően a ma működő temetkezési, kiházasító és szülészeti egyesületektől óhajtottuk a fenti egyesületet megalakítani. Főcélunk az volt, hogy lehetővé tegyük minden szegénysorsu szülőnek, hogy gyermekét ezen jótékony egyesületbe beírassa s ezért a pótdíjak összegét a legminimálisabban, 15 dinárban állapítottuk meg.

Különös figyelemmel arra, hogy eme csekély pótdíj se legyen megterhelő szegénysorsu tagjainkra, a tagok befizetési kötelezettségét redukáltuk havi 2—3 maximális befizetésre. Ezzel szemben ha a beiratott gyermek eléri a 16, illetve 18 évet, 10.000 dinár segélyösszegben részesül, mely összeg gondos s gazdaságos kezelés mellett jövő élete szerény, de biztos alapja lehet. Főtörökvényeink egyike volt, hogy a ma oly nagy mértékben divó és sok esetben erősen visszatetsző üzleti spekuláció ezen egyesület kebeléből teljesen kizárjuk, s ennek tudjuk be, hogy Dr. Pavković Milutin városi tisztí főorvos urat volt szerencsénk ezen jótékony egyesület elnöki pozíciójára megnyerni. Felkérjük tagjainkat, hogy a feltételhez szükséges orvosi vizsgálatra minél előbb jelentkezzenek, hogy ezáltal tagságuk befejezett tény legyen. Vidékiek részére felvilágosítással és alapszabály kivonattal szolgál Horváczki Máté temetkezési vállalkozó és Mackó Ferenc dohány tőzsdéje Zrinjski tér 9., válaszbélyeg és 50 para készpénz, vagy bélyegben beküldése mellett. Felhívjuk a szülőket, hogy minél nagyobb számban és minél előbb jelentkezzenek tagfelvételeire, hogy a „Juventus“ Gyermekek-Segély- és Temetkezési Egyesület a legrövidebb időn belül megkezdhesse a közjót szolgáló működését.

Subotica, 1925. okt. 18.

Szervező-bizottság.

Fűzőkülönlegességek

töltött fűzők elsőrendű drillből már 250 dinártól, a legkényesebb igényeket is kielégítő selyem fűzők legszebb kivitelben 400 dinártól kezdve

DIMITRIJEVIĆ JULISKA FÜZÖTERME SUBOTICA
Skotus Viator ul. 10

WEISZ JENŐ

KEFEGYÁRA SUBOTICA TELEFON 188

Ajánlja kitűnő minőségű versenyen kívüli kefcset-, seprő-, malomkefc- gyártmányait!

HAZASSAG

Distingált, jó megjelenésű uriember, kinek Zagrebben jól prosperáló társas vállalkozása van, összeköttetést keres mielőbbi nősülési szándékkal, jól situált föltétlenül uri családdal. Csak családtagok megkeresését »Diplomás« jellegre a kiadóhivatallal továbbítja. 8904

Házasságot jobb családladoknál diszkrétan elintézek. — Előjegyzésbe: nagybirtokos, gyáros, gyógyszerész, orvos, ügyvéd, kereskedő, iparos, hivatalnok. — Levélnél vagy személyes megbízást elfogad »Doktorné« Subotica, Agina 11. 8995

Intelligens 28 éves zsidó vallású ur, ezúton kíván megismerkedni házasság céljából intelligens zsidó vallású hölgyvel, ki megfelelő hozománnyal rendelkezik. Esetleg benősül. Szíves ajánlatokat 8999. szám alatt a kiadó továbbítja. 8999

NEMES
gesztenye

viszonteladásra állandóan legolcsóbban kapható
CEISLER KÁROLY
nagykereskedésben, Subotica

LEVELEZÉS

Reflektor. Tízszor elolvastam kézzel írtait. Megőrezte-e, hogy egész éjjel véresre csókoltam piros, buja száját? Karácsonykor kell ott lennem, ahová Maga is készül. Ha lehet várjon addig. — Mindig csókolom, csókolom, csókolom. 8957

Üzemgyőbilitás miatt eladó

- 1 Stabil gőzgép 40 HP. kondenzátoros, szelepes vezérmű hozzávaló gőzkazánal.
- 1 Dinamó 110V., 37A. kapcsoló táblával.
- 1 Dupla Ganz sima hengerek, 48x24. jó állapotban olcsó áron.

Villanytelep Gákovó. 8918

FOGLALKOZÁS

Säuglingspflegerin geprüft per sofort zum flaschenkunde Anbot mit Gehaltsanspruch an T. v. Jagodič, Kanak (Banat). 8901

Deutsches Fräulein mit Jahreszeugnissen die unbedingt Serbisch kann zu 10 jährigem Mädchen gesucht. Offerte Administration 8994. 8994

16-18 éves árvalányt keresek gyermek mellé zsidó családhoz, ahol jó bánásmódban részesül. — Egészséges és feltétlenül tisztoságos leányok irának »Jó otthon« jellegre a kiadóhivatallal. 8993

Péksütődémet haszonbérbe kladom. Sztaiacs Beriszávné Szentá. 8684

Szorgalmas kereskedőse-géd állást óhajt változtatni a rőfös- és rőyidáru szakmából. Cim a kiadóban. 8992

Fehérnemű varrónőt állandó munkára keresek. Cim a kiadóban. 8990

Házvezetőnőnek ajánlok zik fiatal özvegyasszony, aki a háztartás minden ágában, varrásban és a gazdaságban jártas. Akár városba, akár falura. — Ajánlatok »Beckerecki« címre a kiadóhivatallal. 8982

Vizsgálott gépkezelőt felvesz Heisler-fürdő, Sokolska ul. 8985

Borbélyüzlet Amerikába vándorlás miatt eladó. — Tumbász Béla, Crnojevičeva ul. 2. 8984

FATELEP KIADÓ
Engedélyezett hely!!
Azonnal üzemre hozható!
Kézzel a személyi pályaudvarhoz. Cim: E. ELKA KUN
Zeljznicka ul. ca 19. 9001

Kereskedőseged, lehetőleg festék- vagy fűszerszakmában, alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 8968

Egy fiatal helybeli fűszere-seségd kerestetik. Konstantinović fűszer- és csemegeüzlet. 8962

42 éves róm. kath. család-dos, kereskedelmi érettségű, jegyzői tanfolyamot végzett, nyugdíjazott aljegyző vagyok. Könyvelésben, mezőgazdaságban, szőlőkezelésben, gépbonaszakmában jártas. Anyagi anyancia van. Megfelelő állást keresek. Pénztárnoki, könyvelői, ispani állást. Cim: Nyugalmozott Aljegyző, Subotica, III. kör, Banatska ul. 30. 8970

Halló! Halló!
30 din. és 36 dinár
100 kg-ként száraz aprított fa
Schlanger Makso
fakereskedés
Subotica, Skotus Viator 82.
Szt. György templommal szemben.
Telefon: 6-48-

Munkásnők felvételnek könnvü, tiszta és állandó munkára jó fizetéssel. V. Gateva ul. 63. (volt Bethlen u.) Ugyanott kifutóiu kerestetik. 8963

Egy idősebb ápolónőt keresek, ki egyéb házi munkát is végez. — Szűz gyógyszerész, Zagrebačka ul. 20. (Csak délelben 1-2 között.) 8963

Tanoncok kerestetnek Weisz Sándor, műszaki vállalatához, Novisad, Futoski put 51. 8974

Tanonc fizetéssel felvétetk Kudlik hangszerkészítőnél. Ugyanott 4 HP villanymotor eladó. 8958

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapon és ünnepnapon nem számított. Legtöbb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak feltüntetett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdésárakodásnakban válaszútilyeg mellékelendő.

Cukrászseged hómor, álló jó munkás (esetleg gyári munkára nőni laboráns is) állást keres. — Cim: Vaja Ferenc Vršac, Fabrikseile No. 3. 8815

Intelligentes deutsches Fräulein suche auf Jahreszeugnissen zum 5 und 2 jährigen Kindern. — Adresse: Dr. Josef Marmusics Odžaci (Bačka). 8951

Szallagfűrés forrasztást vállal Kudlik, Poštanska 8 8959

ÉKSZEREK
ARANYLANCOK, ÓRÁK
REPOVICS-nál
A eksandrova ul. 15. Ruff mellett
Ékszerforgalások megvárhatók.

Fiatal szijgyártóseged állást keres. Cim a kiadóban. 8953

Áltere deutsches Erzieherin mit Franc., etwas Serbisch, Klavier sucht sofort Posten. Adresse Administration. 8907

Német-magyar levelezőnő, gyors és gépirónó, irodai munkában jártas, állást keres. Megkereséseket »Levelezőnő« jellegre a kiadóba kér. 8919

Orvosi rendelőbe ajánlkozok fiatal asszony. Cim a kiadóban. 8930

Kifutóiu felvétetik. Buchsbaum József vaskereskedés, Szegedi-ut. 8935

Házvezetőnőnek, gazdaszasszonynak, anyahelyettesnek ajánlkozok minden házi teendőkbén jártas fiatal nő. Beszél horvátul, magyarul, németül. Vidékre is elmegy. M. Makarev, Osijek, Reisnerova 122. 8874

Rőföskereskedőseged több évi praksissal, ki beszél szerbül, magyarul és németül azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 8875

FIFI KÖLNI VIZ
Készíti PINTÉR gyógytár

Borbélyseged ajánlkozok vidékre is. cim: Rác Franciska 1710. sz. Velika-Kikinda. 8882

Feltétlenül perfekt német levelező, aki a magyar és szerb nyelvet is jól bírja, állást keres. Szíves — megkereséseket »Megbízható« jellegre a novisadi kiadóhivatallal kérek. 8905

Lakatos tanoncokat felvesszünk fizetéssel. Beck i Drug műszaki üzlet Subotica, Jelačićeva ulica 9. 8916

Gyógyszerész halgató azonnali belépésre állást keres. Cim: Tóth Béla, Novi-Vrhas. 8949

Damburozás, zsinórhímzés, lacet felvarrás stb. guvrirozás, gombbehuzás Aida kézimunkauzletben, Csirkepiac, kisköz. 8772

Idősebb cukrászseged azonnali felvétetik. Longa, Stara-Kanjiza. 8775

Keresek férfi és nő kabát-kötő segédet állandó munkára. Kovács gyapjufozóda, Nova-Kanjiza. 8843

Tanoncok fizetéssel felvétetnek. Franciskovič Gusztáv lakatos műhely, Ivan Antunovičeva ul. 5. Az állomással szemben.

Vejdőség egyik nagyobb városába kerestetik egyobb családból való idősebb, komoly, intelligens leány bizalmi állásba. — Ajánlatok »Megbízható« elivel a kiadóba. 8559

Jó megjelenésű nőt házvezetőnőnek keresek. Cim a kiadóban. 8862

Fodrászseged, ki ondolálni és manikűrözni tud, női fodrászterem részére azonnali felvétetik. Cim Hacker Regina Pančevo. 8867

Megbízható kocsis, nős, ki a lovakkal bánni tud, állandó alkalmazásra azonnali felvétetik. Cim a kiadóban. 9000

VÉTEL-ELADÁS

Jókarban levő 4 HP magánjáró benzínmotor szallagfűrészel eladó, üzemben megtekinthető. Cim: Gyümölcsös bódé, zsidó templomnál. 8997

Kis családi ház eladó a Halasi-szőlőkben a gubóvárhoz 100 méter távolságra érdeklődni lehet VII., Plütvicka ulica 32. Fűszerüzlet. 9004

Családi ház eladó. Lakások kiadása, elcserejése. Előjegyezve butorozott szobák. Palicson lakások kaphatók. Különléte butorok, rövid tanuló zongora, hegedű, cimbalom, előszobafal olcsó kiárustása. Langné, Agina 11. 8996

Központi melegvízfűtés-hez megvételre keresek szabadon álló 5 és fél m. tüzfűlletű fűtőházat. Ugyanott egy régi 3 és fél m. tüzfűlletű, falazható kazán és egy 7 köbméteres gömb víztartó olcsón eladó. Tóth R. T. Bačka-Topola. 8554

Teherautó kifogástalan állapotban 2,5-3 tonna, megvételre kerestetik. — Ajánlatok Orosz Imre, Belackva, címre beküldendők. 8979

Sarokház üzlethelyiséggel, kocsmának is megfelelő, nagy beszálló udvarral, Cara Lazara ulica 2 és Zmaj Jovina ulica sarok, eladó. Érdeklődni lehet Schattler, Ciril Metoda 2. 8976

Prümes gaszdázkabátok, bőrkabátok, fiukabátok, raglások, női és baktis-felöltő különlegességek olcsón beszerezhetők Eisler Izsónál. Barátok templomában. 8987

Bicikli, jókarban, eladó. Cim a kiadóban. 8975

Eladó martonosi határban elfekvő 10 kat. hold föld az I-II. vetőkben. Horgos-Kamarason 1 négyszohás villa 1800 □-ól tejjel. Elcsereimben Szeged város határában (Lovászi hegy) fekvő szőlő- és szőlőért vagy egyéb SztS királyságban lévő ingatlanért. — Vracsaritv Lyubisa, Horgos. 8967

Keménvía háló és uriszoba tükkör, lámpák és egyéb háztartási felszerelések eladók. Szegedi ut 127. második ház. 8973

Retortafaszemet és tüzfát ajánl a teslici iparművek vadasági vezérképviselője Hubert Lajos. Novisad, Postafiók 25. 6751

Eladó teljes géplakatosmühelyberendezés nagy vasestegapad és egy G HP M. A. cséplőgarnitúra Vojvodina garage Senta. 8234

KISS ZALOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zalogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapjuszövet, szállításra; v. férfi női raglán és téllkabátnak való. Ékszerak, ruhák, kabátok, fehérneműek és minden más tárgvak állandóan olcsón eladotnak. Subotica, I. kör, Bogovičeva (Kinizsi) ul. 12. 5697

Mélyen leszállított árak tuhalmozott raktár miatt. Raglán 650 dinár, öltöny 550, divatnadrág 225, gyermekruha 225, gumiköpeny 350, nőiraglán 600, leányköpeny 350, bőrkabát 975 dinár. Tavalyi összes árak félárban, míg a készlet tart, kicsinyben és nagyban. Földes Samu ruhauzlet. — Narod-kávéház mellett. Vidékre utánvéttel. Meg nem felelés esetén a pénzt visszaadom.

Ut zongorák, pianók, csakis elsőrendű világmárkák, a leghosszabb lejáratu részleltetésre kaphatók 10 éves jótállás mellett. Legnagyobb választék az országban. Kaphatók Kain Lajos hangszerkereskedőnél Subotica Városháza. 2942

3 HP szivógázmotor kocsiara szerelve, és egy új daráló 2 1/2 métermázsza óránkénti teljesítménnyel, gazdaságban igen jól használható, olcsón eladó. Glaser fatelep, Bajmok. 8656

Eladó sarokház, jóforgalmu pékséggel, 3 szobával, 2 konyha, pince, bolt, 420 □-ól telken, kifogástalan épület 150.000 dinárért. — Ujházi Vince pék, Senta, Tópart. 8737

Geszténye eladás Szücs Lajos, Kralja Petra ul. 61 Sombor. 8768

Eladó egy 10 lóerős, keveset használt motoros szallagfűrészes gyári magánjáró. — Bövebbet Stefan Jánosnál Bezdánban. 8808

Alig használt zongora és egyéb butordarabok eladók. Frankopanska ul. 6. 8829

Eladó 4 lukas Hofherr morzsoló 3 1/2 HP petróleummotorral, kitűnő karban. Antal Jenő, B-Gradište. 8807

VATTA paplannak és szabóknak kis-sinyben és nagyban
ZAGREBAČKA INDUSTRIJA POPLUNA
M. JUNGWIRTH I DRUG
Vlaška ul. 92. ZAGREB Tel-foh 28-39.

Elsőrendű akácfa komlóoszlop kapható
Szemző Bélánál Suboticán
Brozova ulica 2. — Telefon 269.

Butorgyárosok és asztalosok figyelmébe!
1 vagon I-a száraz szildeszka eladó
Teth R. T. Bačka-Topola Telefon 20.

F. BACHINGER SUBOTICA Bene Sudarevič ul. (Bercsenyi u.) 34.
TEPLOMARANYOZÓ és OLTÁRÉPÍTŐ
Képkereit különlegességek gyártása. Modern képkerekezés
Kézimunkák szakszerű keretezése
Feszületek, szent szobrok és aranyozott árak gyártása

Faragott facsilárok gyártása
Arany, antik és bronz kivitelben.

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Hétfőn és kedden
Közöhangra a nagyszerű kutyafilmet
LUX
Szerdától vasárnapig
A beduin táncosnő
First National
világatrakció
Norma Talmagdo, Seseff
Schildkraut, az arab sejk
és a francia kapitány
kettős szerepében

Csak hétfőn reprizben
A csoda zép CARMEN MYERS
felléptével, Balsac regénye
Szamárbor
Keddtől vasárnapig
Szerelem! Illuzió! Mámor! Tánclé!
Revü! Im a Casino de Paris-ban
PÁRIS
Himnusz az álmok
városából
Csak felnőtteknek!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és emelkedett
karakterekkel. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár.
Csak felbontott jellegű leveleket továbbítunk.
Kérdések, feljegyzésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Előnyömdát legújabb rajzokkal legolcsóbban szállít Bleier Márk Senta.
Eladó 8 HP MÁV cséplő-szekerénydob golyós és egy alig használt Fordson traktor 2 vasu olivér ekével és összes felszereléssel. Dukaj Lukács Stara-Kanjiža. 8538

Teljesen új gyászkocsi olcsón eladó. Megrendelésre készítenek minden mintájú kocsi. Cim a kiadóban. 8850
Olcsón eladó majdnem új madárjáró háló, egy fekete uri szoba börgarnitúrával, egy fekete rövid Lanberger zongora. Cim a kiadóban. 8887

Eladó 6 HP benzín és petrolummotor 3 lukas morzsolóval és körfűrészszel, a motor nagyon erős, minden célra megfelel. — Krakovsky lakatos Bačka-Topola. 8877

Eladó egy jókarban levő inógép 1350 dinárért. — Nemzetközi tudakozó és bizományi iroda Subotica, kilenc szám. 8902

Eladó Kühne 4 luku motorral. Szemesi János Pačir. 8913

Komplett bádigos műhely berendezés azonnal eladó. Johann Becker Novi-Visas. 8917

Ócska ölmot, fémet magas árban veszek. Szabó Tolstojeva 7. 8826

Zöldpaprika olcsón kapható az ecetgyárban. Vojnovičeva ulica 5. Pestkőz. 8921

Magánjáró pálinkafőző kazán használt, de jókarban levő, eladó. Schwartz borkereskedő, Senčanski put 17. 8842

Használt jó faszindely eladó. Kremptics Lajos IV. Vilsonova 51. 8924

Központi melegvízfűtéshez megvételre keresek szabadon álló 52 □ m. tüzelőletű fűtőkazánt. — Ugyanott egy régi 3 és fél □ m. tüzelőletű, falazható kazán és egy 7 köbméteres gömb víztartó olcsón eladó. Tóth R. T. Bačka-Topola. 8554

Elsőrendű vöröserdői új bor eladó nagyobb mennyiségben. Érdeklődni lehet Erdélyi Pálnál. dr. Vas Antal ügyvédi irodájában. 8925

Nea-Crem
legmegbízhatóbb arc- és kézápoló
KORONA GYÓGYSZERTÁR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

Vetőgép olcsón eladó! Original Unicum Drill Melichar 16 soros egész új teljes felszereléssel. 6000.— dinárért. Cim a kiadóban. 8928

Eladó 4 drb cséplő vas-kerék rövid tengelyekkel együtt. 1 drb szalma törék dob, dobtengely csapágyakkal együtt, dobtengely, gyűrűs, az összes kifogástalan állapotban. ára kgr. nyers vas ára, egyben eladva, ugyanott egy keréken álló könnyű elevátor. Csáki István, Mali-Idoš. 8991

Gyenge férfiak-
nak (Impotenseknek) bérmentve külföldi szabadalmazott szexuális tudalmányomat ismeretős könyvemet. — Cim „Patent 608”
Cluj (Kolozsvár)
1 számú postafiókbérlés. 8952

Komplett Aldeutsch, stilusu keményfa hálószoba olcsón eladó Beer Bözsi kalapüzlet. Ugyanott sakkkészítő leány felvétetik. 8998

Libamáját nagyban és kicsinyben a mindenkori legmagasabb napi árban vásárol Baruch baromfikereskedő Tolstojeva ulica 9. Telefon 3-53. 8933

Mérnök szakkönyvek olcsón eladók. Holländer, Pašičeva ul. 10. 8989

Tisztán kezelt gazdasági tej naponta házhoz szállítva kapható Herzog fatereskedőtől. Somborski put. 8947

KÖLESKASA
kapható bármely mennyiségben a legolcsóbb napiárban

Elsőrendű homoki szőlő a Bánátban nagy és kis házzal, 42 hold kiterjedésben betegség miatt nagyon olcsón eladó. Leveleket a kiadóba kér. 8812

SOHR MÓR
Köleshántó ó SENTA

Egy kitűnő mozgó gépjármű eladó. Cim a kiadóban.

Privát bélyeggyűjtemény eladó. Subotica, Palmotičeva ulica 79, Rothéknál. 8889

Egy kitűnő mozgó gépjármű eladó. Cim a kiadóban.

Kazán jó állapotban 6-8 légköm nyomásra 140-120 cm. méretben, kisebb 25-30 literes üzemeknek, fűdőknek különösen alkalmas, esetleg nyersolaj tartályra is felhasználható, olcsón és sürgősen eladó. Paromlin Opovo, Banat. 8939

Eladó Kraljevbragen (Királyhalom) 300 hl. 921 és 923 évű termései óbor. — Ugyanint idej termései bor is. Szőlőtelep R.-T.

Petrolkályha megvételre keresetnek. Cim a kiadóban. 8910

KÉRJEN
Idel DEDY
CIPŐKRÉMET!
GYÁRTJA:
Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D. D.
NOVISAD

Balog Lina
Állandó kiállításban veheti minden alkalomra a legszebb és legolcsóbb ajándékokat
Kényelmes fizetési feltételek!
Subotica, Aleksandrova 5. (Bárány szálló mellett)

Kötött jumper
igazi gyapjából, minden színben 34 din. Divatos mintákkal 62 din. Tekerő bluz vastag, kék gyapjából 76 din. Divatos mellény 98 din. Élőkelő, szép 150 din. Újdívatú kötöttkabát 220 din.
Sztéküldi: 1401
R. Stermecki nagyruház
Cefje No. 27. Slovenija
Arjegyűket 10.0 ábrával küldünk mindenkinél ingyen. Szövet, kam aru és más ruhaszöveteket és a Szociálistákéért. Ha az aru nem megfelelő és nincs vegőlvágyva, kicseréljük vagy a pénzt visszaküldjük. Rendelést 500 dináron felül bérmentve küldünk.
Kereskedőutazókat felvesszünk! Kereskedőknek engro árak!

Eladó 12 HP Benz szivógázmotor Vicerke 900-as cséplővel, egypár 38 colos kövel, üzemben megtekinthető. Szemesi János és társai Pačir. 8914

Utlevélek! Közvetített az összes államokba való utlevélek beszerzésénél és vizumozásnál, beszeressük az összes létező engedélyeket, ittlakhatási engedélyt az S. H. S. államban, stb. Mindenkinek jót állunk a szolid és biztos munkáért. Nemzetközi tudakozó és bizományi iroda Subotica, Kralja Aleksandra ulica kilenc szám. 8903

KÜLÖNFÉLE
Ki volna hajlandó másfél éves, szép, egészséges kisleányomat örökbe fogadni. Tudakozódní lehet Vieg Mártonnál, Martonóš. 8955

Centralna Banka Subotica, Aleksandrova 4. Állandóan folyósít kölcsönök ingatlanokra, valamint kézzizállogra mérsekkelt kamattételekkel. 8920

Fiatal uriaszony, ki november közepe táján téli kurára Tátraszéplakra indul, ezuton keres egy intelligens urinót, akinek szándéka szintén odamenni, lakótársnak. Bővebbet a kiadóhivatalban. 8918

Száraz pince november 1-re kiadó. Révai mészkereskedő, Csirkepiac. 8945

Jóirgalmu kifözde, közel a főérhez, betegség miatt sürgősen átadó. Cim a kiadóban. 9002

FIFI KÖLNI VIZ
Készíti PINTÉR gyógytár
Keresek két szobát konyahasználattal üresen azonnalra, vagy esetleg pár héten belül. Cimeket kérem a kiadóhivatalba. 8896

Értesítem összes ismerőseimet és barátaimat, hogy a Tri Šesira nevű vendéglőt átvettem és magam vezetem. Szolid árak. Kitűnő kiszolgálás. Egész éjjel nyitva. Jovan Krnjac. 9006

Stara-Kanjižan igen forgalmas helyen egy üzlethelyiség irodával, nagy pince, udvar és berendezett lakatosműhely, autolerakutnak és garázenak kiválóan alkalmas, azonnal bérbeadó. — Társulás is lehetséges. Ajánlatokat kér Dégay Kálmán igazgató Stara-Kanjiža. 8899

Nagvobb üzlethelyiség a beltéren nov. 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 8983

Gumibélyezőt bármilyen nyelven készíten József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala is elfogad.

Új nőkalapszalonn Sentán. Értesítem a nagyérdemű hölgy közönséget, hogy kalapszalonn nyitottam. — Kész kalapmodellek minden színben. Alakítást, formázást előállítok. — Bleier Rózi. Adóhivatalucca. 8980

Két butorozott szoba kiadó. Ivanova ul. 10. 8972

Mészárosüzletnek alkalmas bolthelyiség, forgalmas helyen, kiadó. Kulunčić Pája ul. 126. 8969

KLEIN GÉZA és FIAI AUTORIZÁLT FORD JAVITÓMŰHELY A PALICSI UTON LEVŐ TRANSPORT TELEPEN. TELEFON 524 VAGY 55. SÜRGÖNYCIM: LAKLEINOEI

Utánzott alkatrészek fél eredményeket adnak!
Kérdezze meg a falábu embereket!

Fordjavításokat csak ott szabad végeztetni, ahol speciális Ford szerszámok és eredeti Ford alkatrészek állnak az autótulajdonosok rendelkezésére. Klein Géza és Fiai speciális Ford és Fordson javító műhelye a Palicsi-uton levő ugynevezett Transporttelepen van egy percre a teherpályaudvartól. A műhely a legmodernebb gépekkel van felszerelve és a megrendelő gyors, olcsó és megbízható munkában részesül. A műhelyben használt speciális Ford javítógépeknek és eredeti Ford alkatrészeknek biztos eredményt kell adniok. Olcsó mindenes felszereléssel és összeűtött

utánzott alkatrészek fél eredményeket adnak!
Kérdezze meg a falábu emberket!

KLEIN GÉZA és FIAI AUTORIZÁLT FORD JAVITÓ MŰHELYE A PALICSI UTON LEVŐ TRANSPORT TELEPEN. TELEFON 524 VAGY 55. SÜRGÖNYCIM: LAKLEINOEI

Kérem följegyezni!

Van szerencsénk ügyfeleink szíves tudomására adni, hogy vidékre is vállalunk és készítenk levél útján pontos méret rajz és negatív gipsz modellek szerint mindenféle csónak, műlabak, műszeket, egyeses tartók: invalidus testekre — mellőzőket acélból benikkelve és bőrvöze, minden váz garancia mellett Budapest Dömlinger kliniká B. Koranyi orvo-professzor módszere szerint, lovabbá — orházak, laboratóriumok, orvosok és fogtechnikusok részére beteggyógyászati műszerek, műtőszatók stb. beteg to őcsök, gumikerek javítások is elfogadjának. Szíves támogatást kérve teljes tisztelettel

Alexander Ignác
Subotica, Mažanski put 17. Városmagazzinnal szemben levő téren. 6432

Magyarok Velencében

Irtá: Baedeker

Az Adria királynéja mindig nagy vonzóerőt gyakorolt a magyarokra, s különösen az osztrákok uralma alatt állandóan igen sok magyar mágnás és műbarát lakott ottan, akik közül többen (persze potom pénzért) palotát is vásároltak a Canale grande-n, a venéták ez Andrassy-utján vagy nagy-boulevardján. Harminc-negyvenezer fiorino-ért (fiorint) nagyon szép palazzokat lehetett itt kapni, — természetesen kissé elhanyagolt állapotban, de ezeket a végeláradásokat a züllött *facciata*-juk s a kopott díszítésük ellenére is bőven megérték. Aki abban az időben szerzett itt tulajdonjogot, mind jó vásárt csinált. A Palazzo Labia (ahová Tiepolo pompás freskói ma is csábítják az idegeneket) akkoriiban egy Lobkowitz herceg tulajdona volt, s mikor megminta, hetvenötezer líráért adta tovább, holott az a csarnoka, amelyben az említett Kleopatra-képek vannak, maga huszszor annyit is megér.

Ugyanabban az időben a Palazzo Dario tulajdonosa egy Zichy gróf volt, s az ő jóhangzású arisztokratikus nevének kívül még sok előkelő magyar familia predikátumaival találkozók, aki a régi velencei utleírásokat forgatja. A gyönyörű Rezzonico-palota, egyike a legszebbeknek a nagy kanálison, a Zselén-szky grófi családnak irigylet fényes otthona s a »jó társaság« egyik fashionable találkozóhelye volt, s ugyanezen a szép vízi boulevard-on laktak akkor Esterházyak és Erdődyek is a maguk szerény 40—50 szobás saját-lházukban. De egész Velencében föltétlenül a legszebb volt az osztrák időkben a nagykanálison egymás mellett lévő két Contarini-palota, mind a kettő Berchtold Antal grófnak és nejének: Strachan Matildnak a tulajdona, ahol szívesen láttak minden jobbnevű vagy aianlólevéllel bemutatkozó magyart pusztán azon a címen, hogy: honfitárs. Velencének akkor nem volt ennél fényesebb látványossága. A két palotának, amelyeket összekötő földött folyosó egyesített egyé, hat utcára szülő homlokzata, három tágas udvara és a Canale grande-ra nyíló három kapuja volt. Hogy ez a helypazarlás mit jelentett Velencében, csak az tudja, aki ismeri az ottani építkezési és talajviszonyokat.

Hát még e paloták belső dísz! A két ház 125 (nem sajtóhiba, kérem! — valóban százhuszonöt) szobáját és termét Berchtoldék a legválasztékosabb ízléssel rendezték be, amit egyébaránt nagyon megkönnyített az a körülmény, hogy a palazzo-kat az antik berendezésükkel együtt vették meg a régi tulajdonosaiktól. De az új birtokosok is sok pénzt ölthettek beléjük s a meglevő állományhoz számtalan értékes régiséget szerezhettek, mert az akkori utazók mind azt találták, hogy az ott fölhalmozott antik butorok, szoborművek, festmények és egyéb műtárgyak bármely nyilvános muzeumnak is díszére válnának.

Bizonyára csinos »home«-ok voltak ebben az időben (*trutzige* vagy *trutzige Zeit*, ahogy valaki az osztrák elnyomás korszakát elnevezte) a Szaparyak, Széchenyiek, Batthyányiak és Nopcsák palota-otthonai is. Egyik-másik ily családnál élénk szalon- és társasélet folyt, sokkal élénkebb, mint a velencei nobilitáknál, akiknek *conversazione* című és jellegű összejöveteleik messze állottak elevenség és kedélyesség tekintetében a bécsiek vagy budapestiek társas szórakozásaitól. Voltak e magyarok közt, akik az olasz nemességgel, a velecei uri családokkal s olyanok is, akik az osztrák előkelőségekkel érintkeztek és rokonszenveztek. Hiszen akkor két tábora oszlott Velencének egész lakossága. Nemcsak az előkelők, akik hivatalból politizáltak, rezisztáltak vagy megalkudtak, de a polgárok is szint vallottak a társas- és kávéházi élet ártatlan leple alatt. A Szent-Márk-téren ugyszólván farkasszemet nézett egy-

mással a két embercsoport. Az osztrák katonatisztek, beamterek s a velük megbékélt olaszok a Quadri-kávéháiban tanúzták a régi prokuráciák oszlopai alatt, az *italiani* és *italianissimi* pedig velük szemben a királyi palota épületében levő történelmi kávéházban, a Florian világhíres *stabilimento*-jában ütötték föl a főhadiszállásukat. A magyarok nagy része persze — szinte tündetőleg — a Florian hávei voltak. (S azok is maradtak. Ma is oda járnak. Mert ez a kávéház még megvan régi népszerűségében minden történelmi patinájával, s valószínűleg éppen olyan örökös emléke a régi Velencének, mint Rómának a Colosseum.)

Nem tudom, van-e jogunk Velence idegen vendégei közt magyarnak tekinteni Dürer Albertet, a világ egyik legnagyobb festőjét. Amnyiban talán igen, hogy az apja kétségtelenül magyar volt: *Ajtós*, akinek nevéből előbb Türier, s később Dürer lett Nürnbergben, ahová Ajtós Magyarországból költözött, s ahol az a fia született, akire ilyformán két nemzet lehet büszke. Ez a genialis ember eleinte kitünően érezte magát Velencében, ahonnan azt írta haza Nürnbergbe, hogy »mindenütt vegetál, csak itt él az ember.« Egy másik levelében egyenesen »isteni«-nek mondja az életet itten, de az elragadtatása később kedvetlenségnek adott helyet... Nem soká állhatta ki a művészársai közt, akik féltékenyen nézték a magyar származású német művészóriás őseredeti tehetségét. A kollegái a szó szoros értelmében »kiszekirozták« Velencéből.

Az első nagyobb utleírást Olaszországról és Velencéről egyik legszenvedelmesebb Velencetrajongó: Császár Ferenc, az ismert Petőfi-ellenes író bocsájtotta közre két kötetben, amelyek Budán jelentek meg 1844-ben. Ismeretmi óhajom a könyvet, mint az u. n. régi jó idők egy nem éppen érdektelen emléké.

Mint az akkori magyar forestiere-k nagy része, ő is a naiv utazók közé tartozott, s a naivitását csak fokozta a korabeli írók neologizmusokkal teleszótt »negédes« nyelvezete, amelyben Császár Ferenc — pedig elismert jogtudományi író is volt — különösen excellált. Valószínű, hogy később, amikor

a hivatalmoki ranglétrán emelkedett s végül a hétszemélyes tábla asztalához ülhetett, maga is lemosolyogta magát a komoly jogásznál szokatlan lelkesedésért, amellyel például a várost, amikor először megpillantotta, üdvözölte:

— Velencét szép tiszta őszi nap reggelén a tengerből feltűnni látni, sudár tonnyalval, számtalan templomainak többnyire ólommal fedett kupjaival, oly bájos látomány, oly varázsszerű türemény, melyhez hasonlót nem hiszem, hogy az ó- és új világ bármely városa is mutathatna.

Mindvégig — mintegy száz lapon — meleg elragadtatással szól a márványváros csodáiról és el-elmereng a bukkolt köztársaság fényes múltjának történetein. Kedvesen tülözze a gyönyöröket, amelyeket a város nyújt, s a szépségeket, amelyekkel az »utazó« lépten-nyomon találkozik. A Szent-Márk teréről »császári« fellengzéssel írja:

— Ha egyéb nem volna is Velencében, maga e piac megérdemelné, hogy bálulására jöjjön az idegen, s csodálata adóját rakja le a lángelmék műveire, mint szinte hamvaihoz ama lelkes férfiaknak, kik midőn még éjsötétség borongott Európa többi tartományain: pazar kézzel voltak készek ápolni a művészetet közegett a mocsárokban, melyek tengereknek voltak királynéja.

Ez bizony nem a Goethe velencei stílusa, s nem is a Ruskin-é, Velence e nagy népszerűsítőjé, de azért megdöbbentő a melegségében s a bálulatkszségében. A mi iróink ezelőtt nyolcvan évvel még nem írtak valami nagyon tökéletes prózát (főleg Császár Ferenc nem, akit Frankenburg Adolf tréfásan Ferenc császárnak keresztelt el), de hevülni és lelkesedni épp úgy tudtak a Szépért, így hát Velencéért is, mint a világ legkitünőbb fölái. Elég kár, hogy a különben »pallérozott izlésű« író nem tudott fölmelegedni nagy kortársának, Petőfinek a költészetért, amelyet ő poriasnak és durvának hirdetett.

Velencét jobban méltányolja, s gyermeki naivsággal csodálja S.-Marco-t, amelyről szerinte »részletes leírást adni teljes lehetetlen.« Majd a börtönöket tekintni meg, s miután azoknak kegyetlenségein eléggé méltatlankodott, így folytatja elmélkedéseit:

— Nehéz lélekzetet véve a hercegi palota téres udvarán, így sóhajték: Hála, végtelen hála a gondy-elésnek, hála a kor szelidebb szellemét lelkiismeretesen személtartó s követő kormányzatnak,

Homokjáték.

*Pergő homokkal játszik a kislány.
Árkokat és és alagutat épít,
bástyát, meg várát — s már kész is a város
pár új ház kell még. S rontja a régít.*

*Rombol, meg épít aranyhomokból
kis tenyeréből földre zizegve,
hullva homoklik a sárga köliszt
össze ha omlik nem bánja kedve.*

*Nem szegi kedvét homok hullása
majd épít másat, el sose unja
a másik szebb lesz, az lesz a legszebb,
tapsol előre, vágyik az ujra.*

*Sőt, el is unja, egy ha soká tart
rugja kacagva, nem tartja sokra
hopp, ma ez eldőlt! — nevetve nézi
s nevet a nap is az aranyhomokra.*

*„Homokra ne építs, csak játsz vele lányom
építs belőle dus kastélyt, százat,
mind szép, mert mindre süt az arany nap
s ha el dől, épít újat a vágyad.*

*Játéknak jó ez: homok — szerelem.
Örökön új az ingere, bája
játsz vele vigan im így nevelem —
„de jaj, az életed ne építsd rája!”*

Lányi Sarolta.

mely ezen embertelen kényűkakat zárnak- s ajtóiktól örökre megfosztotta.

Ne mosolyogjunk az ily ömlengésen. Abban az évtizedben így írtak Magyarországon általában, s a Tóth Lőrinc meg a Gorove István utirajzai, amelyek nyugdől utazásaikról ugyancsak abban az időtájban jelentek meg, szintén tele vannak ilyen fiatalos, de humánus, naiv, de őszinte érzelműtörésekkel, amelyekkel beszámolnak Európa többi tartományai-ban nyert benyomásaikról. A magyar próza, csakugy, mint maga a társadalom akkor készült, akkor »csinálódott«, a vajudás nehéz és nyöszörgős életét élte, — annál szebb, hogy aránylag gyorsan, szinte rohamos sietséggel formába ömlött... És bármily kómikusan hangzik a mi ut'iróink csetlő-betlő »unfertig« prózája, legyünk háfásak neki azért a szép új szóért, amellyel szegény nyelvünket gazdagította. A dogepalota *prigioni-jainak* (börtönökné) átkeresztelése »kinyűkak«-ká fölötté sikerült s a nyelvújításnak egyik legszebb diadala, — bár, attól tartok, lesznek sokan, akik e költői szó hallatára nem apró börtönökre fognak gondolni, hanem valami más különlegességre.

Császár Ferenc egyébaránt nem volt tudatlan férfiu, előtanulmányokkal fölszerelten utazott Itáliába, élvezni, sőt műélvezni is tudott, s néha fején találta a szöveget, amelyet valakinek a fejébe akart verni. (Jogászi »elmeél«, ahogy az akkori nyelvújítók mondták.) Csak a mód, ahogy a megfigyeléseit föltalálja s a tapasztalatait előadja, tesz kómikus hatást, több mint nyolc évtizeddel a könyv megírása után. Én mégis szívesen olvastam, mert jól esett látnom, mily módon lelkesedett egy régibb nemzedékbeli író annak az álomvárosnak a szépségein, amelyek az éit lelkeknek is sokszor a gyönyörködteit voltak. Mily megható például, amit az *Accademia* remekéről jegyez föl:

— Itt van Tiziano híres Assuntája, mellyen midőn annyi viszontagságok után is, a festékek ritka elevenségét, az arckifejezések nemességét, sőt mennyiségét csodálva nézdeled: odatapsz azon kifejezhetetlenül gyönyörű arculatba, melyen az örökvalóság öröme-délyben tükröződik, s azon angyalvadásokba, mellyek az égbe emelkedő Istennya arcán, a mennyei boldogság előérzetében, oly kedvesen, oly remekül, oly lélekbeszólólag csetelvék!... Itt függ Tintoretto azon vászna is, mellyen a nagy festész önmagát látszik föltűnni, a sz. Márk által megszabadított rabszolga.*) Mily különfésleg, s mily csodálatos erőtelj arckifejezésekben a poroszloknak, kik foglyuk béköit, a fellegekben megjelenő szent mosolyára szétpattanni látják! Mily hatalmasan rezeghette át idegeit a szabadság szeretete a művésznak ki ily hatalmas vonásokkal tudta vásznára varázsolni az önkény pulva szolgáinak rémületét a szabadító szent csodájára!

Philarete Chasles, Théophile Gautier vagy Crowe és Cavalcaselle bizonyára több tudással és műértéssel s klasszikusabb formájú mondatokkal magyarázták Tizian és Tintoretto hatalmas vásznait, de aligha több lelkesedéssel. Kérdés, vajjon az ő írásaik is hasonló »öröme-délyben tükröződők« élvezetet nyujtanak-e az olvasóknak, s van-e beállók oly »csodálatos erőtelj«, mint a mi derék írók taglalásaiban? Az ember e kedvesen nehézkes képmagyarázatért szívesen nézi el az érdemes férfunak és jeles *septemvir*-nek a mulatságos és erőszakos szócsinálványait. A gondoliere-t ő fölváltva *csónakász*-nak és *sajkás*-nak nevezi, a pestist *dögmirtig*-nek hívja, a piktor *festész*-nek címezi, a velencei államot folyton és előszere-ttel *állomány*-nak mondja, a pillantást pedig *pillanat*-nak.

De bármily jelentéktelen benyomást tesznek ez utirajzok a mai olvasóra s a mostani Velencejáróra, nem lehet ta-

*) Császár Ferenc itt a *Miracolo di S. Marco* című világhíres képre gondol, amely a velencei festőművészetnek valóban egyik legszebb alkotása.

gadni: a mi utazónk igazi *irótermészet* volt. Akí ennyit tud összeírni a vágyai Mekkájáról, s ennyire óhajtja közölni a maga meleg érdeklődését mentül több emberrel, az hivatásos író, akí csak sajnálunk lehet, anért a tehetsége (Velencei szemben is) semmi arányban se állott a lelkesedésével, amely azt messze fúlszárnyalta. Az írók közársaságához való tartozását akkor is elárulta, mikor a mechtaristákat, az arméniai barátokat, S. Lazzaro szigetén meglátogatta, s itt elsőben is Pater Paschal-t tudakolta, a tudós szerzetest, Byronnak régi nyelvmesterét, akí a híres költőt az arméniai nyelvre tanította s akkor még élt. Császár Ferenc, ez az erkölcsös, vallásos, majdnem bigott férfiú melegen érdeklődött nagy angol írójáról, akinek morálja és világnézete nem kevésbé különbözött a Császártól, mint a fulminans tehetsége a mi írónk szerény talentumától.

Velence történetéről és politikájáról egészen józannal nyilatkozik Császár, akí jeles jurista volt és értett az alkotmánytörténethez és a státuszjoghoz. De az utolsó fejezetben, amikor bucsut int a lagunák szépséges városának és Padova felé indul, meglát nagyot zökken s itt a rajongása lapos prózává és hüvös kritikává hígul. Így bucsuzik álmai szépséges városától, amelyet fejezetéről-fejezetre mint földi paradicsomot és szellemi Eldorádót ünnepejt:

— Kétséget nem szenved, hogy nekünk, szárazföldi lakóknak, hosszabb mulatás Velencében nem lehet kellemes. Egészen más élmódhoz szokni, mint mely kisedésünk óta természetünkkel vált, szünetlenül mintegy börtönben mozogni, bizony bajos; s kivált az átmeneti napok, melyek pedig tovább ott tartózkodás mellett minden jövővényre mulhatatlanul bekövetkeznek, semmi kellemest nem nyújtanak.

Itt bizony megszűnt írónak lenni Császár, itt egészen füllesztérré válik, akí megborad, ha arra gondol, hogy más methodus szerint éljen, mint ahogy »kisedésége óta« megszokta. Száz lapnyi dícsőítés, lelkesedés és lelkesítés után egészen váratlan befejezés biz' ez! Más, ha annyit magasztal egy várost, mint Császár Velencét, azzal a bibliai idézettel fejezi be a mondkáját, hogy: itt jó lenni, itt építünk magunknak sátrakat! Császár az elenkezőt cselekszi. Ugy tesz, mint a György Vilmos anekdotából kerítésze, akí a gazdája fekete kávéval kínált. A jó ember az első csészét a nagy örömmel és nyelvesettintéssel itta, de mikor másodikkal akarták neki tölteni, azt felelte borzongva: köll a fenének!

Tekintsük az utolsó sorokat meg nem írottaknak, s bucsuzzunk el a régi írótól, akinek Petőfi nem kellett mert nem értette, de Velenceért rajongott, talán ugyanazon okból.

TERE-FERE

Angol humor. (Két londoni adoma.)

Egy szalónban a hegedűművész nyitányjával keservesen tépázza a hurokat. A háziasszony, ki büszke erre a zenél teljesítményre, Bernard Shaw-hoz fordul, ki szintén a meghívottak sorában van. Ő, mint volt zenekritikust, megkérdezi, mi a véleménye a játékról.

Az író nem akarja megsérteni a háziasszonyt, kitérő választ ad. De a háziasszony erősködik. Mire Shaw így válaszol:

— Ugy hegedül, mint Paderevszki.

A háziasszony rendkívül boldog, de minthogy társalogni akar a mesterrel, tétovázva megjegyzi:

— Bocsásson meg, de úgy tudom, hogy Paderevszki zongorázik. A lengyel tudtommal nem is tud hegedülni.

— Ez sem művész, — mondja hidegen Bernard Shaw.

A másik kis történet egy hírneves tenoristáról szól, Reszkéről, ki magán-társaságokban, kisebb mulatságokon sohasem lépett föl. Egy alkalommal azonban kivételesen beadta derekát, énekelte egy jótékonyági hangversenyen. A tenorista kitett magáért, úgy ünnepejték, mint egy operaházban.

Miután véget ért a hangverseny, a jótékonyági egyesület elnöknője bókolta a tenoristának és hogy megköszönje szíveségét, átnyújtotta neki az egyesület ajándékát: egy elefántcsont-tojást, mely befűl telistele volt arannyal.

A tenorista rápillantott, majd így szólt:

— Bocsásson meg, asszonyom, de én csak a tojás fehérjét szeretem. Engedje meg tehát, hogy a sárgáját följajánljam a szegényeknek.

Az asztal, melnél királyok ettek.

Az osztrák köztársaság, a régi császárhű Bécs sorra kiállítását rendez — alacsony belépti díjak mellett — a császárság történelmi emlékeiből. Mindenki beteheti lábát azokba a termekbe, melyekbe századokon át a történelem legfontosabb mozzanatai zajlottak le. Most azt az asztalt állítják ki, melnél valaha Ferenc József király és vendégei ettek a díszlakomák alkalmával.

Az asztal meg van terítve, csupa arany tányérral és evőszerezettel. Fölülről csillárok szórják tündökletes fényüket, az asztalt virágok, gyümölcsök díszítik, melyeket minden két nap megújítanak. Ez természetesen csak kiállítás, minden a szemnek, semmi a szájnak és főképp semmi a kéznek. Örök vigyáznak. De hol vannak a vendégek?

A fejedelmi asztal huszonnégy személyre van terítve. Tulajdonképp nyolcvan személy is elférhet mellette, de a két tuca aranytányérral, evőszerezettel a hangulat szintén meglepő. Ezeket a tányérokat, evőszerezetet 1898-ban Bécsben készítették Ferenc József ötven éves uralkodásának ünnepévére, *Bien-nais* mesternél, Napoleon szállítójánál.

Az ünnepi díszlakomát sohasem tartották meg, mert néhány héttel azelőtt, hogy a meghívásokat elküldötték volna, *Lucchemi*, az anarhista Genfben meggyilkolta Erzsébet királynét és az udvar nem mulatott többé, hanem gyászolt. Az aranytányérok előtt nehéz kristály poharak sorakoznak.

Mikor II. Vilmos német császár utólagára írt szövetségesenél, az asztal épp úgy festett, mint most. II. Vilmos s a kocska keze, rövid karja miatt nem evett ezekkel az arany evőszerezettel, ő mindig magával hordott egy villa-kést, mely evésnél eltüntette ezt a hibáját. Azt használta udvari ebédek alkalmával is. Segítségével könnyen fölmetélte az eléje adott húst.

Különbben Ferenc József maga is megkövetelte, hogy a marhahúst, melyet többre tartott minden csemegénél és nyálánságnál, oly puhára legyen főve, hogy kést ne kelljen használnia. De azért a kést mindig maga elé tette és ragyogónak kellett lennie. Az agy király túlkörüli használta: pengéjében néz-

te meg, vajjon rendesen áll-e a szakkála.

IV. Károly sohasem adott díszebédet ezekkel az arany evőszerezettel. Luxemburgban nehéz ezüsttel terítettek, Zita királynő felügyelete alatt.

Forradalom a rövid haj ellen. A rövid haj napjai is meg vannak számlálva.

Egy párisi újságban olvassuk, hogy mind gyakoribbak az ellene való támadások, a bubi-frizuráról ma már meglehetősen eltérők a vélemények, úgy látszik a »vezető körök« szakítanak a divattal. Amerikában szépségversenyt rendeztek és az első díjat egy szerény gépirókisasszony nyerte meg, kinek fejét Tizian-vörös dus hajkoszoru ékesítette. Angliában pedig Folkestoneban hasonló dolog történt. Ez a visszahatás Londonban is mutatkozik a rövid haj ellen.

Néhány főrangú hölgy, színházi csillag a vakációt arra használta föl, hogy vidékre vonuljon vissza, ott orvul meg-növesztette haját és mikor most az évad elején visszatért a városba, kontyval jelent meg a korzón. *Mis Viola Tree*, a jól ismert színésznő adta meg a jelet az ellenforradalomra. Ő már »a női dícsőség koronáját« viseli. A szép színésznő női tisztelői és hódolói pedig lázasan utánozzák őt, fodrászokhoz futnak, kik a rövid haj idején elegendő hajfonatot tettek felre, hogy dus parókká-ként készítsenek belőlük. A paróka és hajbetét ára felszokott.

Ezekkel az ellenforradalmárokkal szemben természetesen sokan akadnak, kik hüek maradnak a rövid haj forradalmához. Különösen a szegényebb leányok. Noha nem ők kezdték, hanem a gazdagok és divatosok, nem akarnak szakítani a kényelmes divattal. Egy párisi hivatalnokleány ma a lapokban így nyilatkozik:

—Rövid haját hordunk, tisztelt férfiak, mert a mai élet nehéz volta arra kényszerít bennünket, hogy dolgozzunk, aminthogy az áldatlan gazdasági viszonyok miatt Önök sem házasodnak meg. Egyetlen pillanatot sem veszthetünk el időnköb, mely pénz. A hosszú haj? Az valóban fényűzés. Vegyék kérem számba: legalább egy negyedórát kellene ülnünk a tükör előtt és megint egy negyedórát este, hogy rendbeszedjük makrancos fürtjeinket. Egy hónap alatt sok óránk veszne kárba. A rövid haj divatja véget vetett ennek az időpazarlásnak. Végigkeféljük fejünket, megfésüljük és kész a frizuránk. Egy hónapban egyszer husz percig ülünk a fodrásznál, hogy lenyírja hajunkat. Néhány gazdag nőnek a rövid haj szépségy volt és fényűzés, de nekünk, dolgozó leányoknak, idő és energia-takarítás. Neveessenek ki, de ez az igazság...

A fekete ingesek és a római üdvöz-lés. Mussolini fekete ingesei, a fascisták tudvalevően régi római módra üdvözlik egymást: jobbkarjukat mereven kinyújtják. Ez a »saluto romano«.

De egy olasz lap, az *Epoca* azt írja, hogy ez a már meggyökeresedett szokás mulatságos tévedésen alapul. Mind az ókori görögök, mind az ókori rómaiak nem így köszöntötték egymást az uccán, vagy otthon, hanem úgy, amint mi, megölelték barátjaikat, megcsókolták őket, vagy egyszerűen kezét fogták velük.

Ha pedig kézzel üdvözölték egymást, akkor egyik ujjukat nyújtották föl, a jobbkezüket mutatójúját, míg a kezüket ökölbe szorították és karjukat alig nyújtották ki.

Ennélfogva a merev kinyújtott jobb-karunk tévedésből értelmezhetők csak római üdvözléseknek. Ez a szónok, a katonai mozdulata volt, mikor nagy nyilvánosság előtt beszélt a tömeghez, a néphez, vagy katonasághoz. Ilyen mozdulattal látjuk a híres trasimenoi népszónokot és Marcus Aurélius szobrát a

Capitoliumon. Csakis tulbuzgó történe-szek téveszthették össze ezt a nagyon szenvedélyes köszöntést a hétköznapi üdvözléssel, mely egy ujjnak a felmutatásából állott.

A fascistáknak az ókori rómaiak mindössze a kisujjukat nyújtották. És ők az egész kezüket, az egész karjukat követelik mostan.

A számárverseny hazardjáték. A francia pénzügyminiszterium mindinkább súlyos adókkal sújtja a bookmakereket. Érdekes, az adó kulcsa az, hogy valamilyen bookmaker milyen járművel közlekedik: ha közönséges kocsin jár, harmincezer frank adót fizet, egy negyed milliót; ha pompás automobilon cskázik és ha kávéháza kávéháza kutyagol, gyalogosan, akkor mentes az adótól. A bookmakereknek vigyázniuk kell a járművekre, mert az adódetektívek ott is szemfülesek.

Még inkább ügyelniük kell, hogy csak lovakkal futtassanak versenyt. A számárverseny tilos.

Az idén egy versenyistálló tulajdonosa — furcsa ötlet — számárversenyt rendezett, hogy megünnepelje vele a Bastille bevételének napját.

Titokban zulfogadásokat kötöttett a számarakra, melyek ezen a nemzeti napon úgy versenyeztek, mint a telvérek. Rengeteg pénz gyűlt egybe, a versenyiroda egy napon valóságos vagyont szerzett.

A ravasz bookmakert azonban a verseny után lefűlelte két detektív, bevitte a rendőrségre, ahol letartóztatták őt.

Most zajlott le a póre. A törvényszék előtt a bookmaker úgy védkezett, hogy miután a törvény semmi kivétnevalót sem talált a löversenyekben, azt követeltette, hogy a számárverseny sem tilos. De a törvényszék más véleményen volt s hosszas vitaközös után kimondotta a következőket:

— A számárverseny hazardjátéknak tekinthető, minthogy ilyen áhatokkal való futtatás tisztán a véletlentől függ, nem pedig az értelmi következtetéstől. A bookmakert elítélték.

Ezek szerint tehát a löverseny nem a véletlen játéka. Nyilván ezért nem lehet rajta sohasem elveszteni a pénzüket.

Szegény ügyvédnök! Annak idején a feminizmus nagy diadallal hirdette, hogy a nőknek is kinyílt az ügyvédi pálya. Egy alkalommal több, hogy becsületes munkával megkereshessék kenyérüket. De úgy tetszik, hogy ez a kenyérgereget vajmi kevésbé válik be gyakorlatban a nők számára.

Franciaországban minden évben több ügyvédnök vesz föl az ügyvédi kamara, de pár év után mindegyik megszökik erről a pályáról, eltűnnek, nyomuk veszik.

Mi történik velük?

Legtöbben férjhez mennek, többnyire egy ügyészhez és feleségek lesznek, kik csak a maguk ügyét védelmezik. Egyik ismert ügyvédnök most vette feleségül egy alpolgármester.

Sok nő úgy látja, hogy az ügyvédkedés nem jövedelmező foglalkozás s más állást keres. Egy ügyvédnök egy párisi szabó-szalón »első« kisasszonya lett, egy másik egy nizzai csipkekereskedés alkalmazottja. Egy harmadik a doktori címével sikamlós kuplékat ad elő egy kabarében.

Nemrég avatták ügyvédnővé egy ismert francia színésznő leányát, de az most az anya nyomdokába lép és a Sarah Bernhardt-színházhoz szerződik. A színlapon majd látni fogjuk a nevét: Dr. X. Y.

Tragikus esetek is előfordulnak. Egy volt ügyvédnök most állott a párisi törvényszék előtt, mint vádlott, minthogy moriumot és kokaint csempészett. Azal védkezett, hogy sovány keresetéből nem volt képes megélni. Egy másik ügyvédnök elhagyott az ura, három gyermeke maradt rá, mire csekédnek ment, majd a kormányhoz folyamodott, hogy egy újságárusító bódét kaphasson. K. D.

JUGOSLAVIJA

ALTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

Bácsmegeyi főtelepei:

NOVISAD

Petra Zrinjskog ul. 36.

Telefon 55.

SUBOTIC

SOMBOR

Kr. Aleksandra u. 7.

Telefon 216.

Telefon 330.

ELHIZÁS ELLEN

egyedül biztos szer a szalamekrek és elsőrangú szaktekintélyek által leljen Ártalmatlan és biz os hatásúnak elismert

„VILFAN-TEA“

Teljesen ártalmatlan! Számítlan elismerés Kapha ó az összes gyógyszertárakban és dro ériakban.

Eltaláltó:

Mr. D. VILFAN GYÓGYSZERÉSZ
Gyógyszervegyészeti Laboratórium
ZAGREB, ILICA 294

109

Jugovicsok anyjának meghasad a szive

(A rigómezei népdalokból)

Hej, jólsten, nagy csudák tévdje!
Mikor a had Rigómezőre szállt,
A seregben a kilenc Jugovics,
S tizedik az apjuk, ősz Jug Bogdán;
Imádkozik Jugovicsok anyja,
Hogy az isten sólyomszemet adna
És fehér hattyu szárnyait néki,
Hogy repülne sik Rigómezőre,
Meglátná ott kilenc Jugovicsát
És tizedikül az ősz Jug Bogdánt

Ami kért, azt nem hiába kérte:
Adott isten sólyomszemet néki
És könnyű fehér hattyuszárnyakat,
Anyja repül sik Rigómezőre,
Halva lelt kilenc Jugovicsát
És tizedikül az ősz Jug Bogdánt,
Fölöttük áll kilenc harci kopja,
A koplákön kilenc sólyommadár,
Kopják körül kilenc jó paripa,
És mellettük kilenc bős orozslán,
Fölnyerit a kilenc jó paripa,
Elbődül a kilenc bős orozslán,
S fölviñjan a kilenc sólyommadár;
De az anya kemény szívvél állja,
Szíve könnyét ő ki nem bocsájtja,
Hanem fogja kilenc jó paripát,
És fogja a kilenc bős orozslánt
És fogja a kilenc sólyommadárt
S visszatér fehér palotájába,
Messziről látja már kilenc menyé,
Közélebbre elébe sétálnak:
Abaját a kilenc özvegyasszony,
Ri, sivit a kilenc kicsi drva,
Nyíhog, nyerit a kilenc jó paripa,
Bömböl, bög a kilenc bős orozslán,
Vijog, riog kilenc sólyommadár;
De az anya kemény szívvél állja,
Szíve könnyét ő ki nem bocsájtja.

Mikor éjjelre járt az éjszaka,
Fölnyerit Damján almáspejlova:
Kérdi az anya Damján hitvesét:
»Menyemasszony, Damjánom hitese,
Minek nyerit a Damján almással?
Talán fehér buzára éheztek.
Vagy a Zvecsán vizére szomjazik?»
Felel néki a Damján hitvese:
»Napamasszony, Damjánomnak anyja,
Nem éheztek az fehér buzára.
Se szomjazik a Zvecsán vizére,
Hanem Damján régen úgy szoktatta,
Éjjel apró zabot zabolion,
Éjjel után országutat járion:
Most aztán a gazdáját sajnálta,
Merthogy haza nem hozta a hátán!
Az anya még kemény szívvél állja,
Szíve könnyét ő ki nem bocsájtja.

Mikor reggel felvirradt a reggel,
Hej, de repül két fekete holló,
A hollóknak szárnya tövig véres,
A csőrükön fehér habzás vert ki;
Kezet cipelnek, vitéznek kezét,
A kézen arany karikagyűrű,
S lehullajtják az anya ölbe,
Kézbe fogja a kezét az anya,
Forgatja csak, nézegeti egyre,
Aztán hívja a Damján hitvesét:
»Menyemasszony, Damjánom hitvese,
Ki keze ez, megismernéd-e te?»
Felel néki a Damján hitvese:
»Napamasszony, Damjánomnak anyja,
Ez a kéz a mi Damjánunk keze,
Mert a gyűrűt ismerem én, anyám,
Ez a gyűrű volt az esküvőnkön.»

Fogja az anya a Damján kezét,
Forgatja csak, nézegeti egyre,
Aztán halkán így beszél a kézhez:
»Haj, kezeckém, trissz almagyümmöcském,
Hol termettél, s hol szakajtottak le?
Biz' az én ölemben termettél te.
S leszakajtottak sik Rigómezőn!
De az anya tovább ki nem állja,
Meghasad a szíve a bánattól
Kilenc fia, Jugovicsok után
S a tizedik, ősz Jug Bogdán után.

Fordította: Mikos Flóris

Fürdés

Irla: Kosztolányi Dezső

Fehéren sütött a nap.
Mint mikor éjjel fényképeznek
és magnéziumot gyujtanak, úgy iz-
zott a balatoni fürdőhely a verő-
fényben. A meszelt kunyhók, a
kukoricagörék és a homok keretében
minden fehérnek látszott. Meg
az ég is s az akácok poros lombja,
akár az írópapir.

Félhárom felé járt.
Suhajda, ki korán ebédelt, lejött
a veranda lépcsőjéről, a villa ud-
varában lévő parasztkerübe.

— Hová? — kérdezte Suhajdáné,
ki a törökszekfűk között horgolt.
— Fürödni — ásitotta Suhajda,
kezében egy meggyszín fürdőnad-
rággal. Meleg van.

— Ugyan vidd el őt is — kérlelte
az asszony.

— Nem.
— Miért?
— Mert rossz. Haszontalan. Nem
tanul.

— Dehogynem — tiltakozott fele-
sége, vállat vonva. Egész délelőtt
tanult.

A konyha előtt a lócán fölneszelt
egy tizenegy éves fiú, ki térdén
összesuklott könyvet tartott, a la-
tin nyelvtant.

Vékony gyermek volt, feje rö-
vidre nyírva, nullás géppel, piros
tornaing rajta, vászonnadrág, lá-
bában bőrsaru. Pislogott apja és any-
ja felé.

— Hát — szólt hozzá Suhajda,
nyersen, fölvetve szigorú fejét —
mi az: dicsérni fognak engem?

— Laudetur — rebegte a gyer-
mek, ijedten, gondolkodás nélkül és
fölkelt, mint az iskolában.

— Laudetur — bólogott csufon-
dárosan Suhajda — laudetur szóval
a pótvizsgán is meg fogsz bukni.

— Tudja — mentegette az anyja
— tudja, de összezavarodik. Fél-
tőled.

— Én kiviszem őt az iskolából —
biztatgatta magát Suhajda — bi-
zonyuristen kiviszem. Lakatos-
inasnak adom, bognárnak — maga
sem tudta, hogy indulatában mért
ép ezt az iparágat választotta,
melyre sohasem gondolt.

— Gyere ide, Jancsikám, — szólt
az anyja. Ugy-e tanulsz majd, Jan-
csikám?

— Sirba visz ez a taknyos — vá-
gott közbe Suhajda, kinek a méreg
fűszer volt, mint a paprika — sirba
visz — ismételte, élvezve a haragot,
mely jótékonyan elűzte délutáni
unalmát.

— Tanulok — hebegte a fiú, hang-
talanul.

Az anyjára pillantott védelmet
keresve megalázott semmisségében,
az apját szinte nem is látta, csak
érezte, mindenütt, minkor, gyűlöle-
tesen.

— Ne tanulj — legyintett Suhajda.
Sohase tanulj. Fölösleges.

— De tanul — szólt az anyja, ki
a gyermek fejét hóna alá ölelve si-
mogatta — te pedig megbocsátasz
neki. Jancsika — mondta váratlan-
ul, minden átmenet nélkül — hozd
szépen a nadrágod, apa majd el-
visz fürödni.

Jancsi, ki nem értette, hogy mi
történt, hogy mit jelent anyjának e
közbelépése, mellyel a régóta hu-
zódo pörpatvart önkényesen, cso-
dálatos gyorsasággal elintézte, föl-
rohant a verandára, onnan egy sötét
tét kisszobába s keresgélte a fiók-
okban a meggyszín fürdőnadrágot,
mely egészen olyan volt, mint az
apjáé, csak kisebb. Suhajdáné var-
ta mindakettőt.

Az apa tétovázni látszott. Anél-
kül, hogy hármint mondana feleségé-
nek, megállapított egy, közméte-

bokor mellett, mintha késkedő fiát
várná, majd nyilván mást gondolt,
kiment a léckapun, a tó felé igyeke-
zett, valamivel lassabban, mint
egyébként.

Sokáig kutakodott a fiú. Jancsi,
ki a második gimnázium évváró
vizsgáján megbukott a latinból,
ezen a nyáron pótvizsgára készült,
de minthogy leckéit a vakációban
is könnyen vette, apja büntetésből
eltöltötte őt a fürdéstől, egy hétre.
Még két fürdéstelen napja lett vol-
na. Most meg kellett ragadnia az
alkalmat. Lázasan hányt széjjel a
ruhákat. Végre meglelte a fürdő-
nadrágot. Be sem csomagolta, lo-
bogtatva hozta ki az udvarba, hol
anyja várta, fölágoskodott hozzá,
hogy sebtében csókt leheljen az
édes, imádandó arcra s apja után
iramodott. Anyja még utána ki-
áltott, hogy később majd ő is lejön
a partra.

Suhajda már vagy husz lépéssel
haladhatott előtte a gyalog-ösvényen.
Jancsi bőrsaruja, amint futott, tapsi-
kolta a port. Hamar utolérte őt, az
ördögcérna-sövényenél. De pár lépés-
sel előbb lassított, aztán óvatosan,
melléje lopta magát, mint a kutya,
még mindig nem lévén bizonyos,
hogy nem kergeti-e vissza. Az apa
egy szót sem szólt. Arca, melyet a
gyermek olykor oldalvást, gyors pil-
lantással kémlelt, zárt volt és merev.
Fejét föllemelte, a semmibe nézett,
ugy rémlett, észre sem veszi őt, nem
törődik vele. Jancsi, kit a ziméni
örömhír fölviñnyozott, most elszon-
tyolodott, busan lépegetett, szomi-
juságot érzett, inni akart, szükségé-
re menni, szeretett volna visszafor-
dulni, de félt attól hogy apja megint
rárival s így a helyzetet, melyet
csatlakozásával teremtett, a rász-
szabttól való félelmében, vállalnia
kellett. Várta, hogy mi történik
vele.

Az ut a villától a tóig mindössze
négy perc. Siralmas fürdőhely
volt ez, vilány és minden kényelem
nélkül, a köves zalai parton, erősen
harmadrendű, hol szegény hivatal-
nokok nyaralnak. Künn az udvarok-
ban, eperfák alatt férfiak, nők egy-
ingben, mezitláb görögdiñnyét, főtt
kukoricát rágszáltak. Suhajda az
ismerőseinek régi, nyájas hangján
köszönt, amiből a gyermek azt kö-
vetkeztette a harag e boldog fey-
verszüneteiben, hogy nem is any-
nyira haragszik rá. Később azonban
az apa homloka ismét kegyetlenné
vált. Némán bandukoltak. Tücskök
cirpelték a nap fényében. Már fe-
léjük lengett a víz édesen-rohadt
szaga is, már feltűnt a korhatag für-
dőépület is, de apja nem beszélt.
Istenesné, a fürdős asszony, ki kon-
tyát piros-pipisz kendővel kötötte
át, kinyitotta kabinjait, beengedte
őket, az elsőbe az apát, a második-
ba, melybe Suhajdáné szokott öl-
tőzködni, a fiút.

Kivüle nem is tartózkodott más a
parton, csak egy legény, ki ott va-
lami döglött lélekvesztőt tatarozott,
rozsdás szögeket egyengetve a föl-
dön.

Jancsi előbb vetkőzött le. Kijött
kabinjából, de nem tudott mit esi-
nálni, az áthűtött vízbe menni nem
mert, zavarában a lába-fejét néze-
gette. Amig az apa elkészült, ezt
szemlélte, nagy figyelemmel, mintha
először látná. Suhajda meggyszín
fürdőnadrágában lépett ki, kissé
potrohossan, de izmosan, föltárva
fekete-szőrs mellét, melyet a gyer-
mek mindig megbámult. Jancsi rá-
tekintett, hogy szeméből olvasson,
de nem látott semmit, az aranyke-
netes csiptetőüvege villogott. Szé-

gyenkezve nézte, hogy megy apja
a tóba. Csak akkor somiordált utá-
na, mikor Suhajda hátraszólt:

— Jöhetsz.
Követte őt, egy lépés távolságból.
Nem mártotta meg magát, nem
uszkált a béka-tempóival, mint
szokta, csak botorkált a nyomában,
valami bátoritást várt. Suhajda ezt
észre vette s félvállról, mogorván
meg is jegyezte:

— Félsz?
— Nem.

— Akkor mit mamlaszkodsz?
Annál a cölöpnél álltak, hol a
gyermekeknek a csecse-bimbójáig ért
a víz, az apának pedig alig valami-
vel fölebb, mint a derékáig. Elnél-
fogva mindaketten lekuporodtak,
nyakig merültek, élvezték a lanyka
tó cirógatását, mely körülöttük
pezsgett, aimazöldben és mégis tej-
szerűen. Suhajdában a jóérzéstől in-
gerkedő, játékos kedv ébredt:

— Gyáva vagy, barátom.

— Nem.

— De, gyáva vagy.
Máris megragadta fiát, két kar-
jába nyalábolta, belevetette a víz-
be.

Jancsi repült a levegőben, farral
tocsant a tóba, mely kinyílt előtte,
aztán rejtelmes zugással, haborgo-
va összecsapódott. Pár másod-
percig tartott, míg kievickélt. Or-
rán-száján prüszkölte a vizet. Két
öklével szemét nyomogálta, mert
nem mingyárt látott.

— Olyan rossz ez? — kérdezte
az apja.

— Nem.

— Akkor még egyszer. Egy-kettő
— és ismét magához ölelte a gyer-
meket.

Suhajda, mikor a »hármát« na-
gyot lendített rajta, elhajította, kö-
rülbelül arra a helyre, ahová előbb,
csak valamivel hátrább, a köteleket
tartó cölöp mögé, úgy hogy ő nem
is láthatta, amint fia egyet bukfen-
cezve, hátraszegett fövel kitárt kar-
ral lefelé zuhant a vízbe. Ezért hát-
ra is fordult.

Szembe vele a somogyi part nyúlt
el, a tó tündöklött, mintha millió és
millió pillangó verdesné tükrét, gyé-
mánt-szárnnyal.

Néhány pillanatig várt, úgy, mint
előbb.

— Na — mondta végül, boszau-
kodva.

Aztán fenyegetően, rekedten:
— Aztán fenyegetés — srölaobbé

— Mit izélsz? Ne komédiázz.
De senkisémet választott.

— Hol vagy? — kérdezte valami-
vel emeltes hangoz és fürkésztett
rövidlátó szemével, előre-hátra, jó-
messzire, hátha ott bukott föl. Jan-
csi jól uszott a víz alatt is.

Amig mindezeket véghez vitte,
úgy érezte, hogy már több idő mult
el, mint az előző lebukás és fölme-
rülés között, sokkal több idő s ha-
talmasan megijedt.

Fölugrott lábolta a vizet, gyors-
san, hogy addig a ponthoz érjen,
hol a fia valószínűleg a vízbe poty-
tyantott, közben egyre kiabálva:
— Jancsi, Jancsi.

Azon a ponton, a cölöp mögött
találta. Erre két kariával hadarni
kezdte a tavat, lapát módra. Ko-
torta, fönn és lenn rendszertelenül,
próbált átlátni rajta, a zavaros víz
azonban araszvira sem engedte át
a tekintetet, belemártotta tehát ed-
dig száraz fejét, szemét a csiptető
üveg mögött kimeresztette, mint a
hal, kereste-kereste mindenhogyan,
az iszapba hasalva, könyökölve,
guggon, újra és újra, körben forog-
va, oldalt billenve, módszeresen
számontartva minden talpalattnyi
helyet, de sehol sem volt. Minde-
nyütt csak a víz volt, a víz, a víz
ijesztő győrtomasága. Öklöde tá-
pázkodott föl, mély lélegzetet vett.
Amig lenn buvázkodott, homályosan
azt remélte, hogy közben már fia

kibukott, kacagva áll majd előtte a cölöpnél, vagy távolabb már, talán kabinjába szaladt, felöltözködni, de most tudta, hogy bármily hosszúnak is látszott az idő, pillanatig maradt csak a fenéken, ezalatt nem mehetett ki a tóból.

— Hé, — üvöltött a part felé s a tulajdon hangját sem ismerte föl, — nincs sehol.

A legény, ki a lélekvesztőt szögezgette, tenyerével tölcsezt csínált a füléhez.

— Tessék?

— Nincs sehol. — hörögött belőle a kétségbeesés.

— Kicsoda?

— Nem találom. — ordított torzaskadattából, — segítsék!

A legény az evezőpadra tette a kalapácsot, sebesen lerugta nád-rágját, melyet nem akart összevízezni és a tóba lépett. Várgatott, de úgy tetszett, kényelmesen ön. Suhajda addig néhányszor még lebukott, a vízbe térdelt, tovább ment, hogy más irányban keresse, aztán a távolságtól megrémülve visszavert ahhoz a helyhez, melyet mintegy őrzött. A cölöphez fogzkodott, hogy el ne szédüljön. Mire a legény odaért, az apa eszméletét veszve zihált, nem tudott értelmesen felelni. Mindaketten csak ténferegtek, ide-oda vándoroltak.

Istenesné a parton kezét tördelte. Kibálására huszan-harmincan össze is csődültek, csákányokat, hálókát hoztak, sőt egy csónak is megindult a szerencsétlenség színhelyére, ami merőben fölösleges volt, hiszen a sekély víz itt nem lephetett el senkit. Hamarosan híre futamodott a környéken, hogy »valaki a vízbe fulladt.« Már mint tény.

Ebben a pillanatban Suhajdáné a parasztkertben, a törökszekük között abbahagyta a horgolást. Főlkelt, a sötét kisszobába ment, hol előbb Jancsika a fürdőnadrágját keresgélte s az ajtót bezárva, elindult a part felé, amint megígérte. Lassan haladt kinyitott napernyője alatt, mely a tűző fény ellen oltalmazta. Azon gondolkozott, fürdőké-e. Elhatározta, hogy ma nem fürdők. De mikor az ördögcsérna-sóvény elé érkezett, gondolatának fonala egyszerre megszakadt, összegombolyódott, napernyőjét becsukta, szaladni kezdett s szaladt egész uton, míg a fürdőépületig nem jutott. Itt már két csendőr állott, meg a mormoló tömeg, többnyire parasztasszonyok. Sokan sirtak.

Az anya tüstént megértette, mi történt. Jajveszékelye támolygott a partra, a zárt csoport felé, melynek közepén kislfia feküdt. Nem engedték oda. Egy székre ültették. Ajuldozva kérdezgette, hogy él-e még.

Már nem élt. Több, mint negyed-órás kutatás után bukkantak rá, közvetlen a cölöp mögött, hol apja állott s mire kihozták, nem dobogott a szíve, szembogarának sem volt reflexe. Az orvos, ki a csoport közepén térdelt, azonnal tótázást állított, rázta belőle a vizet, a mellkast fölpolcolva mesterséges légzést alkalmazott, tornáztatta a kis halott karokat, sokáig, napvon sokáig, majd percenként figyelte a hallócsővel a szívet. Nem indult meg. Erre műszereit táskáiába dobva, elkészönt. Ez a halál, mely hirtelenül jött s látszólag szeszélyesen, már valóság volt, oly örökkévaló, oly szilárdul megformált és meredt, mint a földgolyó legnagyobb hegyláncolatai.

Az anyát parasztszekéren szállították haza. Suhajda még mindig a meggyszín fürdőnadrágban ült a parton. Arcáról, csipetéből csorgott a víz és könny. Ezelősen sóhatozott:

— Jaj nekem, jaj, jaj.

Ketten támogatták föl, kabinjába vezették, hogy végre felöltözködjék. Még három óra sem volt.

GALÉRIA

Lazics, demokrata
a parlament leg-dösebb tagja

Gerich István
sertéskereskedő, Novisad

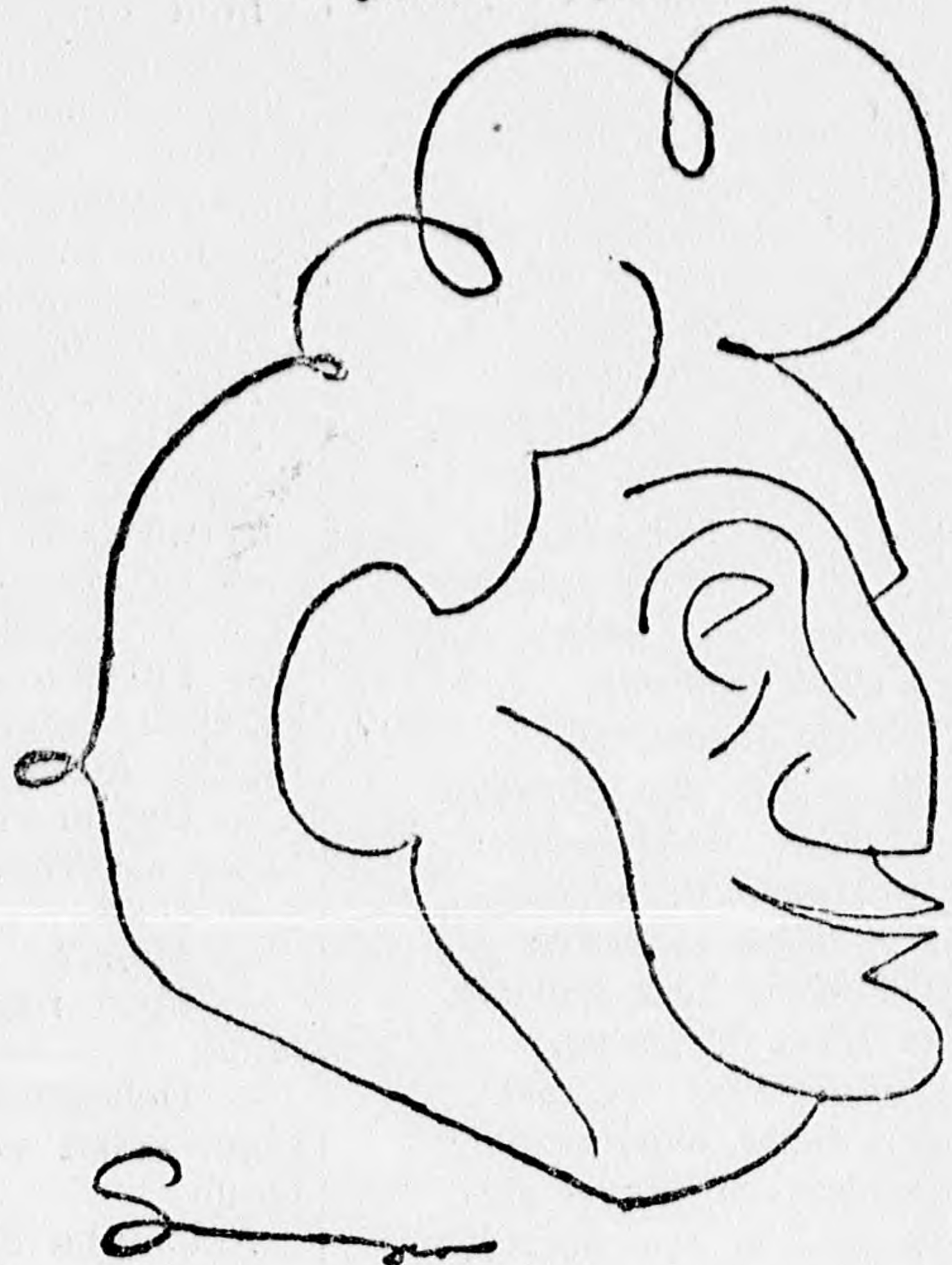
— Sertés vagy komló, nekem mindegy.
Amihez nyulok abból ugys arany lesz.

Fodor István
városi mérnök Novisad

— Mac Allan rövidebb idő a'att készíttette el a tengeralatti alagutat, mint mi a vizvezetékünket.

Pucelj, Kmett-párti

Ivkovics Braca
nyomdatulajdonos, Novisad

— Én csak látszom blazirtnak, azért mégis én vagyok a jeunesse d'orée.

Pecsics Dragutin
demokrata v. miniszter

— Én igazán meg a noviszádi hidat és most a radikálisok titk fel...

A csendes valcerek ideje elmúlt

— mondja Jack Hylton, a milliárdos angol jazz király, ki két évvel ezelőtt mozi zongorista volt

London, október

Jack Hyltonról az angol jazz királyról többet beszélnek Londonban mint Baldwinról a premier miniszterről. Jack Hylton imádja London, Baldwin pedig mindenki szidja. Két évvel ezelőtt még senkinek sem jutott eszébe, hogy Jack Hylton létezik. Ma hetenkint több mint kétezer fontot, — hétszázmillió koronát keres bandájával. Ha rosszul meg egy mulató, kevés a vendég, leszerződtek a Jack Hylton bandát és mint egy varázsütésre minden jegy elkel, zsúfolásig megtelnek a sikk scrook. Két év alatt legyűrte a Vicent Loper és a világhírű Savoy Orpsant Bandet. A felső ötezer ma is jobban kedveli a csendes finom játéku Savoy jazzt. De a nép, a százezrek, a milliók Jack Hyltonra esküsznek. Hat bandával dolgozik. Alacsony, göndörhajú szőke fiatal ember. Ha nevét magyarra akarnók fordítani Hylton Jakabnak nevezhetnők. Északgaliciában született. Londonban volt mozi zongorista, míg a jazz örület milliárdossá nem tette és az angol főváros első személyiségei közé nem emelte. Jack Hylton ma angol nemzet büszkesége. Neki köszönik, hogy kiszorította az amerikai jazz muzsikát Londonból, hogy legyőzte Paul White-mant az amerikai jazz királyt.

A Piccadillyben, London egyik leg-híresebb éjszakai foliesében beszélgettem Jack Hyltonnal és érdeklődtem karrierje iránt:

— Gyerekkorom óta muzsikálok. Sokáig kis vidéki mozikban, tánchelyiségekben zongoráztam, — meséli. Felkerültem Londonba. Az egyik táncklub szerződött zongoristának. Megszületett a jazz. A klub jazz band-ot létesített, én lettem a karmester. Ez minden. Ma hat, tizenkéttagú bandát vezetek. Nincs egy perc szabad időm se. Egy héten háromszor a His Master Voice-nál játszunk gramofonra a legújabb slágereket. Délután és este pedig tizenegy helyen muzsikálnak felváltva a bandáim. A kontinensen még nem jártunk. Most hívják Párisba, de aligha fogadjuk el a meghívást. London szeret minket és nagyszerűen megfizet, mi tehát legjobbjaink csak nyáron rándulunk át a kontinens egyik nagyon divatos tengeri fürdőjére.

Ami a jazz muzsikát illeti, népszerűsége nem hogy csökkenne, de emelkedőben van. Ennek a mai ideges, hisztérikus kornak a legkifejezettebb muzsikája a jazz. A csendes valcerek ideje elmúlt. Vad, érzéki, brutális a mai kor uralkodó vonása, a muzsika is tehát ilyen kell hogy legyen. Afrikába kellett elmenni a négerrektől kellett kölcsön kérni muzsikájukat, hogy kísérő zenét ihassunk ennek a zavaros, idegbeteg életnek. Hogy meddig lesz népszerű a jazz, arról igen eltérőek a vélemények. Sokan azt tartják, hogy amint egyik napról a másikra népszerű lett, úgy is fog elmúlni. Én nem hiszem. Amíg idegesek lesznek az emberek, amíg nem lesz könnyebb, gondtalanabb élet, addig a jazz muzsika fog győzedelmeskedni, ez az izmos erős néger zene, amely nem más, mint nar-kotikum.

Elsőtétedik a fényes terem, a reflektor megvilágítja a Jack Hylton Bandet. Csupa egész fiatal ember. Karmesterük ez a szerencsés fia, eléjük áll, pálcá nélkül kezd el dirigálni. Táncol, hadonászik, néha kibugyevan egy hang a száján. Há-

rom hangszeren játszik a bandának minden tagja. Felváltva cserélgetik a legkülönbözőbb fuvolákat, obcákat, saxophonokat, dobokat, csengetyüket. A hideg Anglia unalmas lányait, fiait is megvadija ez a zene. Egybefonódnak.

Izzadva, lihegve táncolnak. A hűvös báltermet lázasra hevíti az ördögi muzsika. Aki nem táncol, az is rángatózva dül hátra a székek támlájának. Mintha mindenki idegsokkos lenne.

Korda Tibor.

Szerb szó

a régi budapesti Népszínház színpadán Milos Obility-et Budapesten szerb nyelven adták elő A magyar főváros ünnepélyesen fogadta a szerb színészeket

A magyar irodalomnak a szerb színműirodalomra való kétségtelen hatása éppúgy eltagadhatatlan, mint ahogy nem vitatható a német, angol, francia hatás a magyar irodalomban sem.

A Pozoriste című színházi újság egykori évfolyamaiban sűrűn szerepelnek a magyar színműírók nevei: Szigligeti, Jókai, Szigeti, Obernyik, Csepreghy Ferenc, Dóczy Lajos, Tóth Kálmán, Tóth Ede, gróf Zichy Géza, Lukácsy Sándor, Kövér Lajos, Herczky Árpád. Nem egy jeles munkájuk gazdagította a szerb színműirodalmat is. És amint látható, hogy a szerbek szívesen ültették át a magyar színműveiket szerb nyelvre, kétségtelenül megállapítható és eléggé nem hangsúlyozható, hogy nemesebb közeledés is volt egykor a két nemzet nagy szellemi hidján: volt idő ugyanis — nem is olyan nagyon régen — midőn a szerb színészeket őszinte készséges örömmel látták vendégül — a Népszínházban!...

A Népszínházban az igazgatóság 1892 április 23-án egy szerb tárgyú színművet tűzött ki műsorára, — ez Klárne Anaval Ika »Szép Darinka« című 3 felvonásos népszínműve, amely általános tetszésben részesült. Amint a Pesti Hírlap-ból megállapítható, a címszerepet Porzsolné Lukács Juliska (Darinka) játszotta, aki »keletiesen tüzes, szenvedélyes játékkal is kivált.« Blaha Luiza játszotta Lidit és Milán megszemélyesítője Kiss Mihály volt, aki »mélabus szerb dalokat énekelt.« Ez volt az első eset, hogy a Népszínházban szerbül énekeltek! A szíves viszony tovább fonódott és két év múlva már érdekesebb esemény játszódott le a Népszínházban; ugyanis 1894 december 20-án szerb dalosok és szerb színészek szerepeltek a magyar fővárosban! A társaság tizenhét nőből és 30 férfiből állott. Vezetőjük Stanovics Gyóka, a szerb dalos társaság elnöke volt, a szerb egyetem tudós tanára, sztárja pedig Njirnova Velika, a szerb Nemzeti Színház primadonnája; velük volt még: Todorovics Pera, a Male Novine szerkesztője, Milovanovics Gyóka, egyetem tanár és mások. Az érdekes vendégszereplésről a Vasárnapi Újság fényképet is hozott és a beszámolót Strausz Adolf professzor írta. (1895. I. szám.) A beszámoló többek között ezeket jelenti: »Mikor a szerb dalosok a Népszínház színpadán a régi nemzeti dalokat énekeltek, búbaios andalító hatásukkal magukkal ragadták a közönséget. — egyszerre meghódították szívünket és épp olyan igaz érzésből hangzott föl a közönség tapsa, mint amilyen igaz szépségűek a szerb népdalok. Emelte a hatást az is, hogy a dalos társaság hölgytagjai egytől-egyet festői szerb nemzeti viseletben jelentek meg a színpadon. De nemcsak a dalos társaság mutatta be magát és aratott dicsőséget, osztozott a diadalban a

Nemzeti Színház is, mely néhány előkelő művészt küldte el hozzánk, kik egy eredeti szerb drámát, »Milos Obilics«-et játszották el igaz érzéssel és előkelően...« — Használó meleg tónusban és udvariasan írta a többi fővárosi színikritikusok is. Így többek között a Pesti Hírlap: »Tele nézőtér és igen szép közönség előtt a barátságos, őszinte testvéries jóindulat tüntetésével vette ki magát az előadás.« A főváros előkelő körei igen szép számmal jelentek meg az előadáson — írja tovább. De nem hagyható figyelmen kívül, hogy a darab megkezdése előtt izzó volt az ünnepi hangulat, amit a Népszínház zenekarának »Rákóczi-induló«-ja még fokozott. És a többi festői látvány... fellebben a függöny és előttünk a dalos társaság csinos hölgyei, markáns vonású férfiai. Előbb a szerb nemzeti himnusz volt programjukban. Ezt természetesen állva hallgatta végig a publikum. Ezután jött a magyar himnusz, amit Mokranyc karmester pompásan dirigált. Magas színvonalu volt ez a produkció is és mint a Pesti Hírlap megjegyzi: »Egészen jó magyar kiejtéssel énekeltek.« Nagyon tetszett Pavlovics »Miriano« című szölvia. Egész estén át viharosan tapsoltak és lelkesen ünnepelték a szerb vendégeket. A kirándulásban résztvevő előkelő művészek között voltak: Radulovics asszony, Gavrilovics Milorad, Pavlovics Raia, Petrovics Koszta urak, jelen volt dr. Petrovics Nikola színházi intendáns is, aki azon időben 28 magyar színműíró munkáját tartotta műsoron. Másnap, december 21-én, még élénkebb volt a Népszínház nézőtere és a magyar Thália csarnoka szerb szótól volt hangos! Megjelent a szerb ifjuság, a szerb intelligencia, kereskedők, iparosok, kik sűrűn zsvivóztak. De kollegiális szeretettel tüntettek a magyar színészek is és mint az egykoru forrás megörkíti, lelkesen tapsolt Blaha Luiza, Jászai Mari, Csillag Teréz, Tolnavné, Maróthy Margit, Komáromy Mariska, gróf Festetich Andor stb. A szerb vendégek egyben a főváros vendégei is voltak, észükre a Vigadóban volt terítve, hol Kamermayer Károly és Márkus József polgármester üdvözölte őket a főváros nevében. Sok taps kísérte a második előadást is és koszorukban sem volt hiány. A szerb színészek és dalosok bizonyára feleithetetlen emlékekkel távoztak a magyar fővárosból.

Most ünnepli a budapesti Népszínház alapításának ötven esztendő jubileumát. A jubileum alkalmából kerültek elő ezek a reminiscenciák.

És fűzzük-e ehhez a művésztörténeti epizódoz megjegyzéseket? A szerbség és a magyarság mindig testvéri jó viszonyban élt egymással. Baikeverők mesterke-

désej igyekeznek most ezt a baráti viszonyt meghamisítani. Baikeverők mesterkedésénél nem egyéb az, hogy a jugoszláviai magyarságnak nincs magyar színháza, s hogy Szuboticán még a műkedvelői előadásokon is tilos a magyar szó.

Pedig harminc évvel ezelőtt, amikor Magyarországon is tombolt a nacionalizmus, szerb színészek Budapesten szerbül énekeltek a szerb himnuszt, szerbek szerbül zsvivóztak s mint látható, a világ annyira nem dült össze, hogy ünnepélyes banket ünnepelte a szerb vendégeket.

Bánati művész oltárképe a módosi templomban

Tomorisac festőművész alkotása

A beogradi római katolikus plébániatemplomban néhány napja sok csodálója van Tomorisac Vasa módosi származású fiatal festőművész kiállított oltárképének, amelyet a módosi katolikus hitközség temploma számára festetett. Az oltárkép Mária menyemenetelét ábrázolja egészen ujszerű és eredeti felfogásban. Tomorisacnak, a fiatal bánati festőművésznek hosszú külföldi tanulmányutja után ez az első nagyobb alkotása és már ezért is fokozottabb figyelmet érdemel.

Az öt méter magas és két méter széles festmény két nagyobb részre oszlik: a felső az Istenanya megdicsőülését, az alsó az apostolok csoportját ábrázolja. A nagy mesterek közül Tizian Menyemenetele e tárgy feldolgozásánál az utókornak szinte kötelező példaképe lett. A fiatal bánati művész munkáján is érezhető, hogy ismeri ezt a hatalmas alkotást, azonban legnagyobb érdeme, hogy mentesíteni tudja magát annak lenyűgöző hatásától és teljesen eredeti kompozíciót alkotott.

A művész mesterien gondolta el Mária alakját, amelyet a felhők közé helyez és felülről világít meg, éreztetve a tulvilági fényt. Az Istenanya arca nemesen egyszerű és a szenvedésteli életet tükrözi vissza, ruhája nem a szokásos duzzadó vitorlához hasonló, hanem a ruha redői szervesen a mozdulatokhoz idomulnak. Minden oldalról angyalok veszik körül és az angyalfejek mindegyike más-más érzést fejez ki. Az angyalok mozgásának érzékelte-tése sok életet visz a képbe, amelyen nyoma sincs a merevségnek.

Az oltárkép alsó részén az apostolok csoportja is kitűnő csoportmegoldás. Az apostolok nem merev szemléltői a menyemenetelnek, hanem az eseményt megbeszélő férfiak-gyülekezete. Szent Péter és Szent János alakja teljes megvilágításban domborodik ki a csoportból, a többi apostol felhőkől beárnyékolva veszi körül Szent Pált, aki magyarazza a történeteket. Az apostolok mind husból és vérből való élő emberek, akiknek — valamennyiüknek — valami mondanivalójuk van a képen.

Tomorisac Vasa technikája nagyon fejlett, a képtónusa világos, színei melegek és egész összehatása olyan, ami a legszebb művészi jövőt ígéri a fiatal bánati festőművésznek. Az oltárképpel a módosi katolikus templom kiváló művészi értékkel gazdagodik.

(s. j.)

VÉDJEGY:

VÖRÖS LÓTUSZVIRÁG AZ ETIKETTRE RAGASZVA

Az előkelő és művelt világ csak és kizárólag

Eau de Cologne Original Farina Gegenüber

gyártmányt használ

KAPHATÓ EREDETI GYÁRI ÁRON MINDEN ELŐKELŐBB ÜZLETBEN

VÉDJEGY:

VÖRÖS LÓTUSZVIRÁG AZ ETIKETTRE RAGASZVA

GRAFOLÓGIA

Ebben a rovatunkban készséggel adunk olvasóink számára jellemükről és egyéniségükről íráselemzést. Az elemzésre szolgáló írás lehetőleg tintával, a nem, a kor és a foglalkozás megjelölésével küldendő. Az analízis ára husz dinár, külön levélben ötven dinár.

Ember küzdj. Érdekes, intelligens férfi írása. Kissé neuraszténias, ingerlékeny, sexuális. Korrekt, nagy koncepcióju, érzéseiben nem mindig megbízható, a könnyelműségig jószívü, határozott művészi készséget látok benne, de ama geureju férfi típushoz tartozik, akik örök forrongásban vannak, önmagukkal a cselekedeteik nem mindig hozhatók összhangba gondolataikból.

Mars. Annyit megédelek, hogy legalább életkorát megírja, ha jellemének elemzésével járó, írásztó idegmunkát végzem. Várom újabb levelét.

Katica. Egész komoly tudatos, értékes nő írása. Kár, hogy ceruzával küldött sorokat. Rendszerető, finom, formáságot kedvelő, kissé konzervatív, többet az elmosódó ceruza írásából nem tudtam kivenni.

Oroszlámos. Ha beküld tintával, aláírásával ellátott levelét, úgy lapunk vasárnapi számában olvashatja elemzését.

K. József. Felületes, könnyü örömeiket szerető, türelmetlen, nem kitartó, fellengős félművelt, kiforratlan. A jó tulajdonságairól majd egy év múlva írok. Addig fejlődjön.

Gy. E. Kérem közölni velem az illető férfi-e vagy nő, hány éves és lehetőleg tintával írt sort kérek, aláírással.

Csantavir T. K. Félművelt, jólelkü, hiszékeny, erős fizikumú, abszolút egészséges. Természetében passzivitásra hajló, van benne szorgalelkűség, különös önállóságot nem látok benne. Műveltsége és tudása felszínes. Még kiforratlan átlag ember.

H. T. Noviszivac. Intelligens, finomlelkü közvetlen természet, rendszerető. Harmónikus életet szerető, nem nagy invencióju, aki nincs rosszaság hiján. Kicsinyes, alaptermészetében jó, őszinte.

G. A., N.-Sivac. Nagyon intelligens, finomlelkü, közvetlen természet, rendszerető, okos, gyenge fizikumú. Nem kitartó. Írásában azt látom, hogy életét inkább másokban éli ki, mint önmagában és saját egyéniségét képes másokkal szemben háttérbe szorítani. Önzetlen, aki tud önfeláldozó lenni. Tud produkálni, dacára annak, hogy lelkében mélyen elkeseredett, Valami nagyon bánthatja.

Pünkösöd 2. Jól beszélő, adminisztratív képességü nyílt eszü, kicsit ravaszkodó nő írása. Az a nő, aki az adott helyzetekben mindig feltalálja magát. Szeszélyes, rapszódikus természete dacára tud produktív lenni. Van benne színészi képesség, hiuság, tetszeni vágyás. Szép hangja lehet.

A legnagyobb probléma. Három kérdést ad fel számomra. Milyen hatással van a nőre az első szerelem? Hogyan éli az emlékeit? Mennyiben van jelentősége az őszinteségnek vagy a halgatásának. Ha erre a három kérdésre megfelelek — írja. — akkor elismeri, hogy okos ember vagyok. Mielőtt még ön véleményét mondana szellemi képességeimről, előttem fekvő írásából látom, hogy egy differenciált lelkületü, hallatlan intelligens, nagy koncepcióju, de végtelenül szomorú, lelki válságokkal küzdő emberrel állok szemben. Kémegett a kérdésre, mert fél a választól és önkínzó tépelődéseire megnyugvást hoz az a gondolat, hogy rapszódikus odavetett kérdéseire ugy sem tudom megadni a kellő választ, ami — gondolja. — csak rossz lehet, majd nem tudom kihámozni a mondatok mögött laporgó lelki válságát, felingerel az okosságomra való hivatkozással. Tévedett. — Tudom, hogy

a papírra vetett hetvke mondat csak álarc. Mint pierott. játékos komédiázása, aki nevetve szurja szívébe a tört, lekiált a közönséghez: Így látszatok, ha tudtok. És mint egy egész jelentéktelen dolgot, ami csak véletlenül jutott eszébe, írja, hogy a mellékelt női írásról, csak néhány odavetett szóban iriam meg a véleményemet. Az írás nem hazudik. Amikor ezeket a sorokat leírta, a betűik melegebben kapcsolódnak egymáshoz, új színt kapnak a vonalak. Oh, tudom, nagyon fontos önnek az a nő, mindent jelent és fog jelenteni az életében. És most, hogy előttem fekszik ez a levélből kivágott, jelentéktelen tartalmu írás, ki kell jelentenem, hogy hat éve, mióta írásvizsgálattal foglalkozom, soha érdekesebb, jelentékenyebb, gazdagabb női írást nem láttam, mint ezt a néhány sort. Éppen azért ne kívánia, hogy néhány szóban analizáljam íróiát, hanem a jövő heti rovatunkban az ön által megadott *Mária* jellege alatt fogom teljes részletességgel megírni. Most pedig felelek kérdéseire. Véleményem szerint az első szerelem és egyáltalán a szerelem csak addig van hatással a nőre, ameddig egy újabb nagyobb érzéshullám, tehát egy másik szerelem nem jön. A nő soha nem él oly intenzíven emlékeinek, mint a férfi. Elfelelti, jelentéktelenné törpül előtte, ha visszaemlékezik érthetetlennek találja, hogy valamikor szerelmes volt az elmúltba, mert mellette áll az új igaz, a másik szerelem. A nő őszinteségének valamint halgatásának egyforma a jelentősége. Akármeiviket, ha alkalmazzák, a célja az, hogy őszinteségével, vagy halgatásával megtartsa a maga számára a férfit. Azok a férfiak, akik nagy jelentőséget tulajdonítanak (ezek vannak nagyobb számban), azokkal szemben a nő heves ösztöneinél fogva elhallgatja vagy csak részleteiben beszél a múltjáról. Nem taktikából teszi ezt, hanem félelemből, mert érzí, hogy őszinteségével mindent elveszítene a szeretett férfi előtt. Azok az olvasók, akik ehhez a merőben érdekes és állandóan felszínen lévő problémához hozzá akarnak szólni, szívesen veszem sorait, hogy ezáltal más megvilágításban lássam és lássák mindazokat, akiket érdekel, a női lélek viselkedése a felvetett három kérdésben. A levél írója pedig türelmemel várjon, míg az érdekes leveleket nyilvánosságra hozom. Ugy érzem, nekem lesz igazam.

Magda. Kiforratlan, határozatlan, de ambiciózus, gyenge idegzetü, érzékeny lelkületü, aki meőzöttnek érzi magát. Jószívü, befolyásolható, ingerlékeny, nem tudja magát fegyelmezni, mindemé felsorolt tulajdonságai mellett is jó kislány, aki még nagyon fiatal — ne haragudjon érte —, tudom, nem szereti, ha ezt mondják, pedig ebben van mindenekelenti értéke, legalább is az én — és azok szemében, akik az ősz szelét érzik.

S. K. 1925. Formáskodó, őszinte, intelligens, rendszerető, okos szellemes, jóindulatú, nemes lelkü, szellemesköd, derült kedélyü, hiu, akinek problémái alaptalanok, mesterkéltek. Maradjon mindig természetesenek.

Novacek. Életkorát és nemét írja meg.

Cosinus D. Éles logikájü, következetes, gyors felfogó képességü, rendszerető, korrekt ember. Jó alaptermészetü, bár még belső forrongásai vannak. Ha lehiggad, ki-kristályvosodik, feltétlen komoly értékék lesz.

Novisad 1888. Cinikus, erősen anyagiás, befelé gondolkodó, közömbösségre hajló, szívós, bizonyos dolgokban felületes, kényelemszerető tulajdonságai dacára, nem rossz ember, mert kellő önfegyelmével, aklimatizálódó tulajdonsággal rendelkezik és alapjában véve jóra hajló.

Bánatos kislány. Azt kérdezi, hogy szerelmében szerencsés lesz-e? Hát lehet egy tizenhét éves kislány szerelmében szerencsés? És vajon van valami köze a szerelmenek a szerencséhez? Írja meg kérem, hogy milyen emberbe szerelmes, esetleg küldje el az írását, majd meglátom, hogy miről van szó. Ugy bizony! Vigyázní kell az ilyen szentimentális, befolyásolható kislányokra.

Zemur 63. Intelligens, kulturált, aki-ben van anyagiasság önzés, impulzív természet, sok aktivitás van benne, hirtelen indulatú, hamar higgadó, aki tudja magát fegyelmezni. Nem az ongo-

dékény, gyenge emberek típusa, de ezzel szemben akit szeret, feltétlen gyöngéd: A kérdéseket rosszul adta fel, mert a parancsolni tudás nem jellembeli fogvatékoság, hanem értéke a férfinek. Erős aktivitásnak, öntudatnak velejárója. Enélkül pedig nincs értékes férfi.

Ugy szeretnék megváltozni 26. Nagyon sokat ráér, foglalkozik önmagával, különben is gyenge fizikumú aszszonv. Szomorúságának nincs komoly alapja. Keresse a magához illő társaságot, foglalkozzék intenzívebben kötelességeivel, a munkát keresse, ami nélkül ilyen szomorú levelek íródna. Szélsőséges, meggondolatlanságáról szokják le.

Hisztérikus Xy. Levelében mesterkélft zavgyvaságokat firkált össze. Küldje el részbebb írását, mert ebből sulvos következtetéseket vonhatnék le, de semmiesetre sem azt, amit illegitü használt. Hisztérikának lenni már nem divat és nem érdekes, hanem egy sulvos és kellemetlen betegség. Éppen azért ne imitálja a szertelenséget.

Közhivatának, Sombor. Sok szenvedésen, csalódáson keresztül ment ember írása, akinek eddigi élete nem váltotta be azokat a reményeket, ahogy fiatal korában igérkezett. Pedig szép lehetett a nekilendülés, de szétforgácsolta az energiáját. Ma is munkabíró, kötelességtudó, korrekt, intelligens ember, aki a szemlélődés, megfigyelés nyugodt idejét éli. Tudom, hogy befelé egész mélyen nagyon fáj lev félbehílt életére gondolnia, de ma is vannak momentumai, amikor határozottan érzi, hogy érdemes élni. Hívje el, érdemes!

Türelmetlen, Topola (Bácska). Sokkal többet várhat a jövőtől, mint amilyen a múltja volt. Tudom, hogy kevés örömben és boldogságban volt része. Tul érzékeny, tépelődő, folyton aggodó, óvatos, de jószívü. Tényleg türelmetlenkedő, nyughatatlan, pesszimisztikus világnézéttel telített. Pedig az életben hinni kell, a szomorúság rossz fegyver. Gyengíti az akaratot, apathikussá tesz bennünket és ilvenkor elme-gyünk olyan dolgok mellett, amit az optimista, a hívő észre vesz. Örömet leli benne. A férfi írása hecsületes, őszinte írás. Nincs oka aggodalomra.

Tnotu 3. Érzékeny, romantikus lélek és fiatal. Felületesköd, őszinte, közvetlen, ábrándozó, aki külön kis álomvilágot épített ki magában ahol minden megszépül, megszinesedik. Több szeretne lenni, mint más. Egyszerre az álomvilágában aratja sikereit. Talán — évek múlva valami valóra is váhat.

S. M. Kényelemszerető, hanyagságra hajló, hiu, izléses, ötletes. Gyors felfogó és áttekintő képességgel rendelkező, határozottan intelligens leány, még kiforratlan.

Vasutas, Senta. Határozottan intelligens, ambiciózus, értékes ember írása. Állandó féltő aggodalom látszik az írásán, aminek nincs komoly oka. Ő ama emberek közé tartozik, akik hallatlan kötelességérzettel viseltetnek a családjuk iránt, valamint munkájukkal szemben. Passzivitásra hajló természetéből folyó érzékenységnél fogva attól fél, hogy bekövetkezhet az olyan idő, amikor a jelenlegi szerény élet standardját nem tarthatja fenn. Ez az az állandó aggodalomérzet, amit ha alaposan megvizsgálunk, alaptalan gyengeség — az adni szerető ember ítélele. Tulajdonságainál fogva nyugodt lehet, mindig meg fogja tudni keresni azt, amire szüksége van.

Ria. Őszinte, intelligens, szenzibilis, intenzív lelki életet élő, türelmetlen, felszínes, hiu, hangulatokat kedvelő, művészi képességgel rendelkező okos aszszonv írása. Valami nosztalgias elvágyódást látok az írásában. Bizony szép lehet most Itália.

Szigna. Korrekt, egyenes jellemü, munkabíró, ambiciózus, logikus, következtető, analitikus természet. Van benne kicsinyesség, különös érzékenység, neuraszténia hajló. Alaptermészte jó, csak hitetlenkedő. Envhe máschizmura hajlik. Fog ön még nekem őszintébb levelet is írni, amikor találos kérdések helyett tényeket mond el.

Angyalka. Kiforratlan, ügyetlenkedő, kapkodó, félszeg, kényelemszerető, nem buta kislány írása. Amolyan lassu vízpartot mosó természet. Mindent megfigyel, mindenről tud, csak a saját dolgaival nem törődik. Nem rendszerető.

Nyílik még a sárga róza. A három levél közül az utolsóban egy komoly érte-sü, mélylelkü leány írását látom. Na-

gyon jó feleség és anva lesz belőle. A multtal és a pletykával ne törődjön. Ha valakit szeretünk, hibáival együtt szeretjük. Egész nyugodtan mezkérheti a kezét.

Ferkó, Páris. Jólelkü, intelligens, értékes ember. Ambiciózus, komolyan gondolkodó, akiben sok gyengédség van. Érzékeny, indulatait befelé vezeti le. Felülemelkedik az átlagértéken.

Angela. Közvetlen természetü, nyílt, logikus, gyors áttekintő képességgel rendelkező, alkalmazkodni tudó. Szereti a zenét, tudásában felszínes. Érzékeny, könnyen sértődő. Van benne gyakorlati tudás, szereti a külsőségeket és mindenekfelett önmagát.

Petrarca. Formakedvelő, komoly, céltudatos, aklimatizálódó, intelligens, még forrongó, határozatlan, kapkodó. Törekvéseiben nemes, de keresztülvite-léhez még nincs meg a kellő higgadsága.

Violette. Türelmetlen, szeszélyes, indokolatlanul rosszkedvü vagy az ellentéte, határozatlan, túlérzékeny, élénk fantáziájü, szentimentális, önző, erősen ösztönös.

Crna dusa. Zárkózott, közömbösségre hajló, mélylelkü, intelligens, komoly nő írása. Gondolataiban nem logikus, sok mindent követett el életében, amit utólag nagyon megbánt. Ideges, érzékeny, nyugtalan, ködös, saját magával szemben határozatlan, mint aki nem ismeri önmagát, nincs tisztában értékeivel.

Tavasz 19. Jószívü, nem nagy invencióju, szerény, könnyen síruló, makacs, kiforratlan, sorsával elégedetlen, jelenleg szerelmes. Az utóbbi a főjellemlvonása.

Vera. Hosszabb levelét kértm.

Lincólni. Okvetelenkedő, ehikus, konzervatívizmura hajló, indulatoskodó, aki szeret rendelkezni. Kitünő számoló, spekulatív természet éles logikájü, szívós, hipokonder, epikureista. Átlagon felüli érték.

Branko. A maga konzervatívizmusa, formához való szigorú ragaszkodása, folytonosan hibákat kereső természete, fő okai állandó nézeteltéréseiknek. Huszonnyolc éves kora dacára az életben még tapogatódzva jár, sok kötelességérzettel rendelkezik. Ez az állandó en garde érzés, valamint felvett szemérmessége, hideg tartózkodó formákban nyilvánul. A völgegne mást kíván magától. Egyszer szeretné, ha megszökólná, ha hideg tartózkodása felolvadna. Nem cinikus ember, amint írja — ellenkezőleg, még indulatok, lángoló érzések hevítik, de a maga viselkedése miatt, a cinizmus álarca alá szorítja érzéseit és fegyelmezi magát. Hagyjon fel örökös okvetetlenkedéseivel, ne mutassa szellemi fölényét, hanem hajtson fejet, legyen passzivebb, alkalmazkodóbb. Semmi különösebb rossz tulajdonságot nem látok írásaikban. Elég volt a hosszú mátkaságból. Menjen mielőbb férjhez. Majd meglátja, ha asszonvá lesz, a férjét más szemüvegen keresztül fogja látni és boldogabb lesz.

B. B., Novivrbas. Tessék egy részletet, őszinte levelet írni.

Egy rózsaszál szebben beszél. Intelligens, nuraszténia hajló, ingerlékeny, jólelkü, ambiciózus, jellemes, korrekt. Könnyen meghatódó, érzékeny, becsületes. Gratulálok önnek.

Belisce 36. Intelligens, gyors felfogó képességgel rendelkező, ambiciózus, munkabíró, egészséges ember írása. Kár, hogy nagyon kényelemszerető, okos, logikus gondolkodó, sokra viheti.

G. F. 25., Pancsevo. Nem mindig őszinte, megbízhatatlan, rendszertelen, cinikus, határozatlan, aki igéreteit nem tartja be. Örülön, hogy nem ír és ne törődjön vele.

Köd. Bár többször megirtam, hogy az elemzésnél feltétlen szükséges a nemet és az életkort megírni, ön ennek dacára figyelmen kívül hagyta. Határozatlan, önmagával elégedetlenkedő, telve sexuális vágyakkal, intelligens intenzív lelki életet élő, könnyen befolyásolható, önállóságot imitáló, kesernyvs, fanyar zárkózottságra hajló. Nagy lelki válságon mehetett keresztül, melynek nyomait viseli, izgexszik elcséltent. Érdemel az írása, szívesen venném, ha ismételtlen hosszabb levelet írna, esetleg önmagáról. Ha van hozzá elég bátorsága.

Többeknek. Jugoszláviában kizárólag a Bácsmegyei Napló grafológiai rovatát vezetem. Egyéb lapokban hirdetett grafológussal nem vagyok azonos.

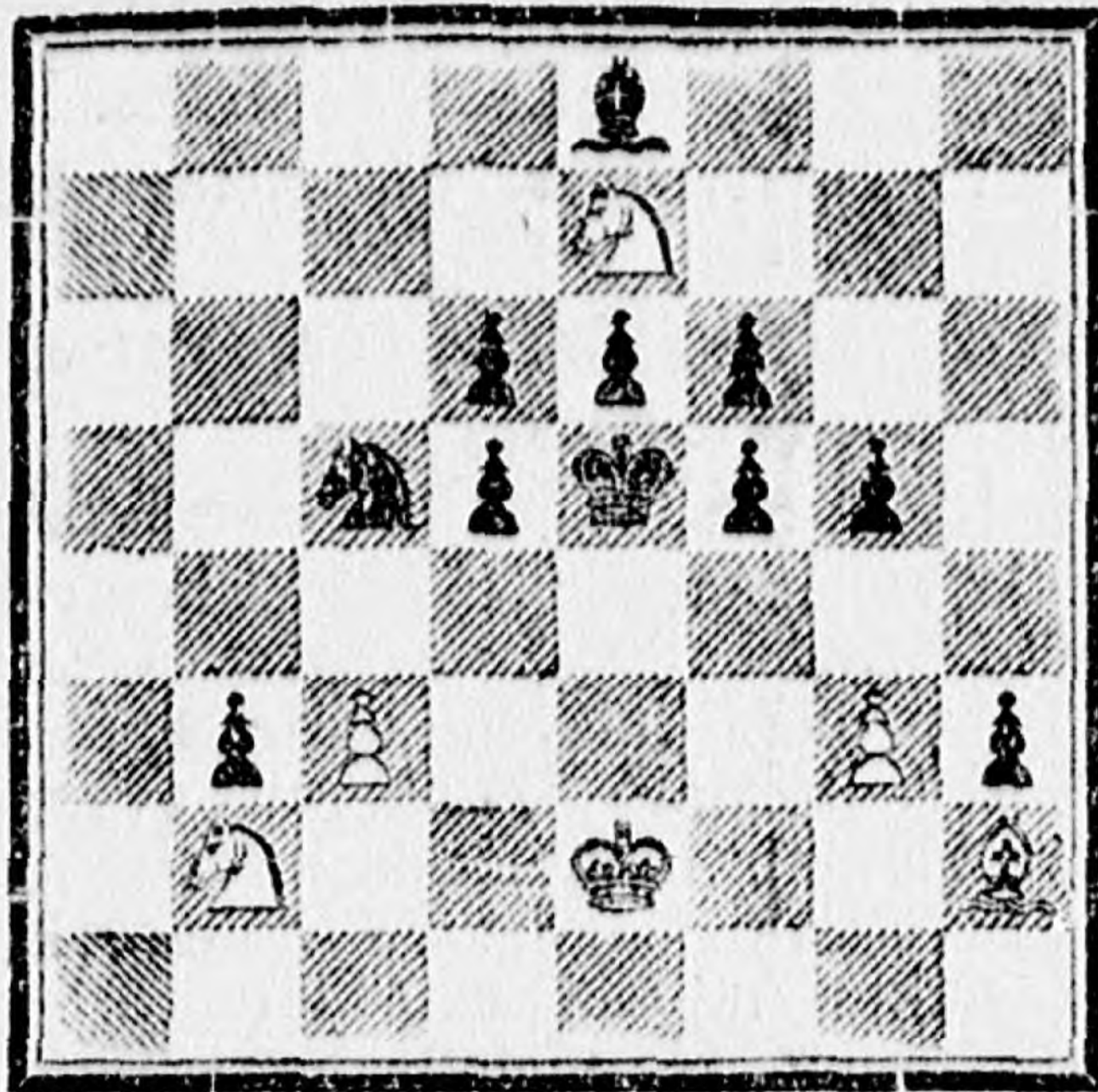
SAKK

137. számú szimbolikus feladvány.
»A krinolin«

G. N. Chenev-től.

Sötét: Ke5, Fe8, Hc5, gv:b3, d5, d6, e6, f5, f6, g5, h3 (11).

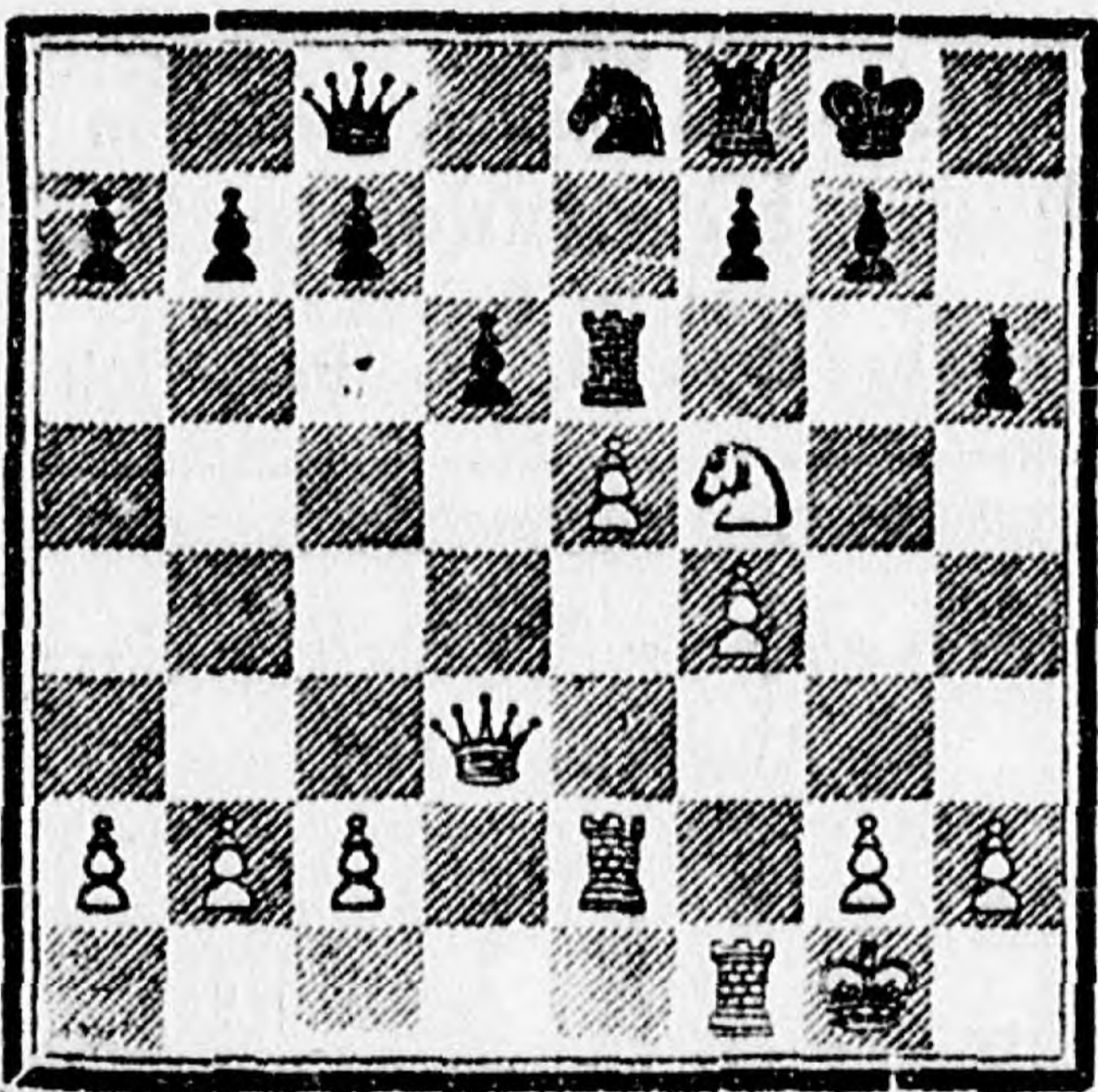
Világos: Ke2, Hb2, Fh2, He7, gv: c3, g3 (6).
Világos indul és három lépésben matot ad.

Szubotica—Noviszdad városközötti mérkőzés az utóbbiak fölényes győzelmével végződött. A szuboticaiak közül több kiemellett játékos nem jelent meg, akiket tartalékokkal kellett pótolni. Ez már eleve deprimálta a szuboticaikat. A noviszadaiak közül szintén több ismert játékos hiányzott, de az ottani kör nagyobb tartalékkal rendelkezik és a hiányzókat megfelelő erővel tudták pótolni.

Az első táblán dr. György és Csirics mesterek mérköztek. Sötét a spanyol megnyitásban nem a legelőnyösebb védekezési módot választja és kissé nyomottabb pozícióba kerül. Dr. György megtartja a megnyitásban kicsikart előnyt, azonban a döntő pillanatban nem látja meg a nyerő lépést és a következő nyert állásban remisre adta a partit:

Sötét: Csirics.

Kg8, Vc8, Bf8, c6, He8, gv: a7, b7, c7, d6, f7, g7, h6 (12).

Világos: dr. György

Kg1, Vd3, Hf5, Be2, f1, gv: a2, b2, c2, e5, f4, g2, h2 (12).

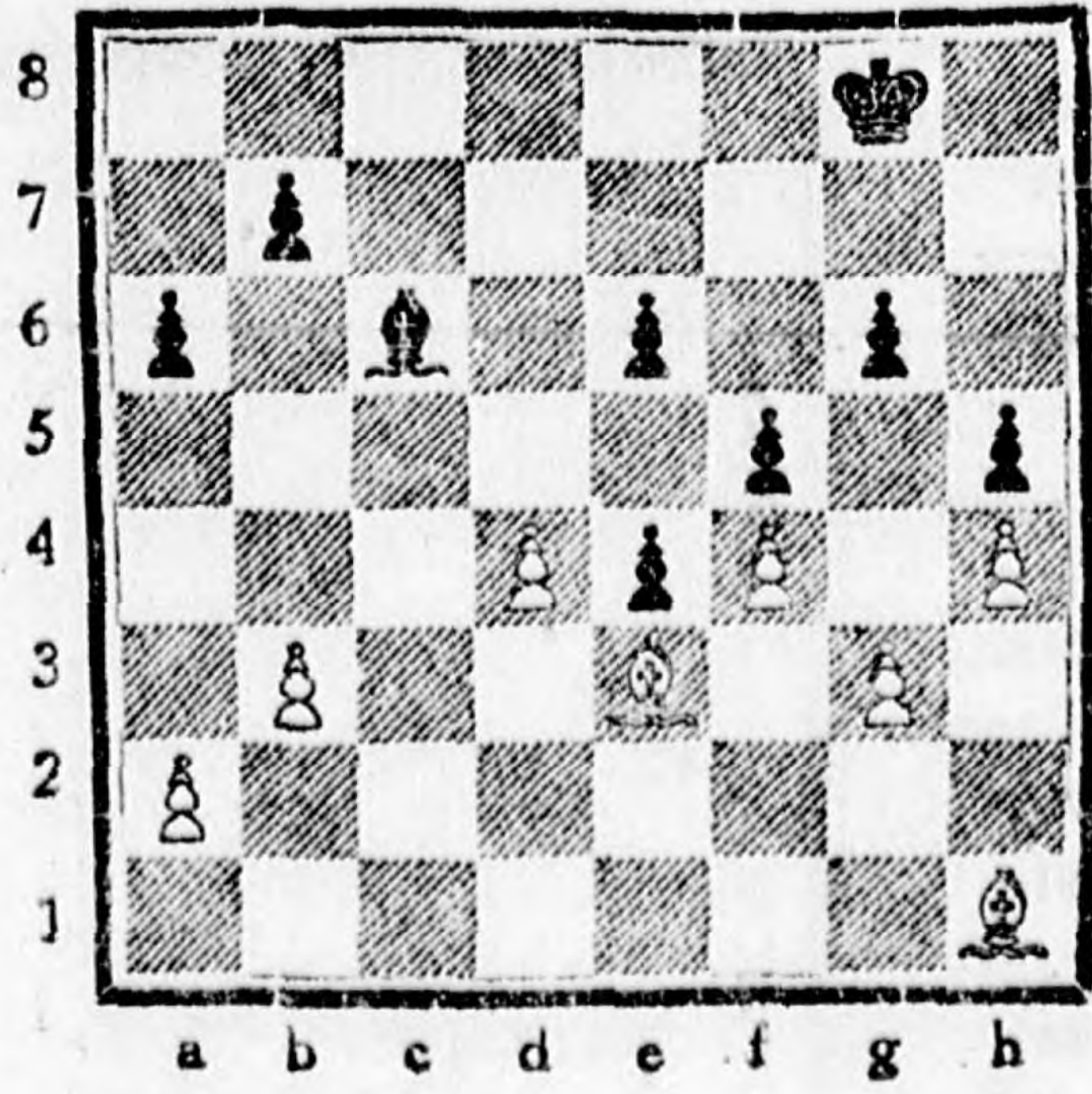
Világos lép.

Itt világos e5×d6! lépéssel minőséget nyer pl. B×e2, He7+, B×e7, d6×e7 stb. vagy Vd7, He7+, Kh8, B×e6, V×e6, d6—d7 és világos nyer.

A második táblán a noviszadi Kulzsinszky gyorsan nyer Boschán inkrorokt áldozata folytán. Vartus (Szubotica) éles támadást indít a noviszadi Gribusin ellen, amely azonban sötét precíz védekezése folytán hamar összeomlik és sötét biztosan nyer. Zelinka (Szubotica)—Rosenberg (Noviszdad) ellen mindkét fél sorozatos hibái és hullámzó esélyek után elméleti remis végjátékot ér el, a végjátékban azonban vaskos hibák után veszít.

Sötét: Rosenberg.

Kg8, Fc6, gv: a6, b7, e4, e6, f5, g6, h5 (9).

Világos: Zelinka.

Kh1, Fe3, gv: a2, b3, d4, f4, g3, h4. Világos itt Kh1—g2 lépéssel biztos remist tarthat, de ehelyett h3—b4 lépést játssza, mire sötét király c4-en keresztül besétál a világos gyalogok mögé és nyer.

Ognvanov dr. (Szubotica) komolytalanul játszik Csánvi ellen és rövidesen veszít.

Csillag (Szubotica) Bizana ellen remis állásban a nyerést erőszakolja és emiatt veszít.

A verseny meglepetése a szuboticaiak ifjusági játékosának. Kohnnak szép stílusú győzelme Kubánvi ellen, mi azért is külön kiemelendő, mert először játszott versenven.

A legnehezebb küzdelem a Vidor (Noviszdad)—Nicifor (Szubotica) táblán folyt. Vidor, mint világos, zárt védekező játékot folytat és Nicifor tökéletes végjátéka folytán elveszti a játszmát.

Osszeredmény: 5½ : 3½ Noviszad javára.

139. számú ítszma.

Világos: Dr. Stein. Sötét: Gräber. Játszóiták Szomborban, 1925. szept.

1. d2—d4	He8—f6
2. Hg1—f3	e7—e6
3. c2—c4	h7—h6
4. Hb1—c3	Fc8—b7
5. Fc1—g5	h7—h6

Hasonló állásokban Ff8—e7 a szokásos folytatás, de a szöveglépéssel is már többen kísérleteztek (Havasi mester). Ennek előnye az, hogy világos kénytelen a futóit cserélni és sötétnek átengedni a futópár fölényét. Hátránya viszont az, hogy sötét a vezérlépések folytán tempókat veszít.

6. Fg5×f6	Vd8×f6
7. g2—g3	d7—d5?
8. c4×d5!	e6×d5
9. Hf3—e5	Ff8—d6?

10. Vd1—a4!	e8—f8
c7—c6 nem játszható H×d5 miatt	
11. Vd1—a4!	Ke8—f8
12. f2—f4	g7—g5
12. e2—e3	Fd6×e5
13. d4×e5	Vf6—e6
14. Ff1—g2	Hh8—d7
15. Ba1—d1	c7—c6
16. Va4—c2	g5—g4
17. h2—b4	

Hc5 lépést akadályozza.	
17. ...	a7—a6
18. Vc2—d3	Ba8—d8
19. Hg2—h3	Kf8—e7

- Itt Kg7 hevesebb.
20. Ke1—f2	h6—h5
21. h3—h4	f7—f6
22. e5×f6	Ve6×f6
23. Bh1—e1	Hd7—e5
24. Vd3—d4	He5—c4?
25. e3—e4	Vf6×d4
26. Bd1—d4	Ke7—f6
27. e4×d5	c6×d5
28. Fg2—×d5	Hc4—d6
29. Be1—e6+	Kf6—f5
30. Be6—c5+	Kf5—f6
31. Fd5×b7	Hd6×b7
32. Hc3—e4+	Kf6—g6
33. Be5—e6×	Sötét feladja.

MEGFEJTÉSEK

A 134. és 135. számú feladvány helyes megfejtése eddig csak Herbatiu Kálmántól érkezett be.

HIREK

Capablanca novemberben résztvesz a moszkvai nemzetközi mesterversenyben, melyen kívül még husz külföldi nagymester, köztük dr. Lasker, dr. Vidmar, Réti, stb. indul.

ÜZENETEK

Jünker, Vrsac. Remis játszmákat nem közlünk. Egyéb anyagot szívesen látunk.

FILM

Nem kellene a jó filmfeliratok!

A beszélő filmtől még messze vagyunk, be kell tehát érni a néma filmmel is, amelyet zeneszóval és feliratokkal kísérnek. A feliratoknak az lenne a kötelessége, hogy az egyes jelenetekben lefolyt cselekményről rövid, tömör helyzetképet nyújtsanak, a párbeszédet közvetítsék és azokat a terminusok átmeneteket adják a néző tudomására, amelyekről a kép nem számol be. Ehelyett mit kell látnunk? A vajdasági mozikban előadásra kerülő filmek feliratai, amelyek itt készülnek Szuboticián, Noviszadon és Zagrebban, következetesen rossz, bántó és fülsértő magyarsággal vannak megfogalmazva. Ezeket a kómikus, helyesírási és nyelvtani hibáktól hemzsgő feliratokat aztán — hogy teljes legyen a néző bosszúsága — a filmkölcsonzők a legtöbbször rossz helyütt illesztik be a képbe, úgy hogy ideális hábelli zürzavar támad a szegény mozilátogató fejében. A ravasz filmfelíróknak aránylag nem nagy megerőltetéssel sikerül már a második felvonás után teljesen érthetlenné tenni a helyzetet, hogy az ember

belehülyül: az a Valentino tényleg szándékosan lökte-e bele a gyönyörű Missst a csavába? avagy a végzetes körülmények esküdtek össze Rodolpho ellen, aki Emmuska legnagyobb fájdalomra elmetszi a gégejét az első felvonásban, hogy aztán az ötödik felvonás végén ismét kibukkanjon a rozmár tüdőlebernyegének a csücskéből? S a végén, mikor a hagyományos puszikat kenik le egymásnak, mért mondja Rodolpho a Missznek, akit a kariaiban tart: »az elefánt felakasztotta magát!« És mikor a hajó süllyedni kezd és a kapitány javában torkon ragadja a gaz pokolgépes merénylőt, mért suttogja neki epedve: »legyen az enyém galumbom!«

Ezek mind örök rejtélyek, amikre csak a filmfelírók tudnának választ adni. De ők némák, akár a film. Viszont a filmek érthetetlenek, akár az ókori hieroglifák. De talán így a legjobb. Mert ez legalább némi misztikus színezetet kölcsönöz az egésznek és felcsigázza a szundikálók érdeklődését is.

Chaplin nagyobb komédiás mint én író — mondja H. G. Wells

Az ősz Charlie fáradt, bánatos és csak azért játszik komédiát, hogy az emberek kacagjanak

A londoni Tivoli mozgóképalota előtt, ahol most Charlie Chaplin két éves szünet után új filmet jelenik meg a vásznon, rendőrök szorítják vissza a tömeget, amely nap-nap után valóság-gal megostromolja a pénztárat. Jegy nincs. Hetekkel előre elkelt. Tízezer font kölcsönadóját garantált a Tivoli a filmért és aligha fizet majd rá erre az üzletre. Az első héten 42.104-en élvezték a legnagyobb filmkomédiás művészetét. Londonban mindenki megakarja nézni a Chaplin-filmet. Komoly politikusok éppen úgy nevetnek Charlien, mint a kis londoni shopgirl-ök. H. G. Wells, az egész világ legünnepeltebb írójával beszéltem a napokban és ő mondotta: *Chaplin nagyobb komédiás, mint én író*

A »Gold Rush«-t Chaplin rendezte. Alaskában készült a felvételek javarésze. Hőmezőkön, a Southern Pacific Railway vonalai mentén. A film meséje, ezuttal kissé sűrűbb, mint általában a Chaplin-komédiáknál. Az alaskai aranyvadászok életét mutatja be tréfásan. Szenzációs trükkök. A nevetés gyakran a nézők ajkára fagy, hogy aztán még jobban kacagjanak. Chaplin a régi maradt. A »Gold Rush«-on is csak úgy kacázik, mint első filmjénél. És mégis friss, mégis eleven. Megöszült. Szerencsétlen és szomorú. Elfáradt. Sokat küzdött, éhezett és nem evett a Chaplin nevezetű párisi fiatalember, míg Charlie Chaplin világhírű amerikai filmszínész lett belőle. Ma már harminchat esztendő, barna haja megfehéredett. Nem tudja

elfelejteni kis fiát, a kis Chaplint, akit nemrég ragadott el a halál. Gazdag. Nagyon gazdag. Az utóbbi két esztendő alatt, míg visszavonulva élt, nagy filmjén dolgozott, régi képével százezer dollárt keresett.

A »Gold Rush« nagy sikere most kissé felidámitotta. Újabb filmre gondol, amely egy éjszakai klubban játszódik majd.

Korda Tibor

CLAUDE FARRÈRE HŰ MARAD A FILMHEZ. A divatos francia írók között is a legdivatosabbak egyike Claude Farrère. Merészen szárnyaló fantáziája, bonyodalmas és ügyes meseszövege mintha egyenesen filmscenáriumrónak teremtették volna őt, hiszen minden regénye egyenesen filmtéma. Amikor »A csata« annakidején megjelent, Claude Farrère irodalmi körök részéről nagy támadásban részesült, de ezek a támadások sem térítették őt el az utjától. A »Paris Midi« hasábjain éppen az elmúlt napokban mondott rövid véleményt a mozirol a következőkben:

— Támadnak engem a kollégáim azért, hogy amikor egy-egy regényemet megírom, látszólag a filmszörnyiség szempontjait tartom magam előtt. Ez tévedés. Semmi egyéb nem történik, mint hogy a mai ember szemével nézem a dolgokat, a mozi pedig a mai ember szemének technikai átültetése. Ahogy a mozi látja az eseményeket, a drámákat és emberek egymással való életét, úgy látja minden tiszta tekintetű, objektív látású mai ember. A mozi szeretem és azoknak, akik támadnak, bejelenthetem, hogy igenis a mozi szempontjai szerint dolgozom, mert ezek a modern szempontok. Már el is készült második mozidarabom »Virrasztanak a fegyverek!« címmel. Ennek a scenáriumát is magam csináltam és magam fogom csinálni következő filmi scenáriumát is.

JACKIE, MINT ZSIDÓFIU. Old Clethes, vagyis Ócska ruhák a címe a Metro-Goldwyn-gyár új Jackie-Goldwyn filmjének, amely csak decemberre fog elkészülni. A scenáriumot Willard Marek regényéből szerkesztették az öreg Coogan kívánsága szerint. A cselekmény főalakja: egy zsidó ifjú és egy írlandi leány. Ezek a főalakjai az Abie's Irish Rose című rekord-szindarabnak is, amelynek sikere sok hasonló bonyodalmasu irászmű keletkezése adott okot. — A Fox-gyár is ilyen zsidó-filmet készített Keleti oldal, nyugati oldal címmel. Itt newyorki ghetto fiát George Harris játssza, a nyugati városrész leányát pedig Barbara Luddy alakítja.

MENNYI ADÓT FIZETNEK AZ AMERIKAI FILMSTAROK? Az indiszkkrét amerikai újságok mindent megírnak, így többek között azt is, hogy mennyi jövedelmi adót fizetnek a filmstarok? Nem érdektelen az 1924. évről közölt lista. Eszerint: First National filmgyár 271.867 dollár adót fizet. Lillian Gish 36.967. Buster Keaton-vállalat 4573. Schenk filmgyár 89.623. Adolph Zukor, a magyar származású film- és színházi vállalkozó 44.540. Los Angelesben Arbuckle-Fatti 6116. Dimitri Buchovetzki rendező 6483. John Coogan 2197. Sidney Chaplin, Charlie öccse 1459. Douglas Fairbanks 182.190. Lillian Gish itt is szerepel 36.967 dollárral. Griffith adója pontosan 7777 dollár. Ernst Lubitsch 11.463. Mix Tom 7514. Pola Negri 15.108. Mary Pickford 34.387. Gloria Swanson 57.025. Constance Talmadge 5809. Margaret Talmadge 3754. Richard Talmadge csak férfi és 386 dollárt fizet. Rudolph Valentino 1995, a felesége pedig 2334. King Vidor 740. Florence Vidor 2739. Tájékoztatásul azt is megírhatjuk, hogy nyolc dollár adónak 3000 dollár jövedelem felel meg, 127 dollár adónak 8000 dollár jövedelem és 1000 dollár adót 20.000 dollár jövedelem után kell fizetni. Sok európai színész boldog lenne, ha annyit keresne, mint amennyit az amerikai starok adóban fizetnek.

Divatlevél

Páris, 1925 okt. közepén

Ha a külföldi nő Párisba jön, természetesen első dolga a toilette beszerzése, de ne gondolják kérem, hogy az olyan könnyű. Hogy izlésesen és divatosan öltözzön fel egy dáma, ez itt Párisban is meglehetősen fáradságos dolog. Ne higgyék, hölgyeim, hogy itt mindenütt csak eleganciával találkozunk és bármilyen furcsán hangzik is, talán aránylag a legtöbb izléstelenül öltözött nőt itt, a divat városában láttam. A sok külföldi, főként az amerikaiak, természetesen mind bennszülött párisiaknak akarnak látszani és ezáltal mint-ha versenyeznének az izléstelenségben. Ez különösen az uccai öltözködésben vehető észre és nem is kell nagy hozzáértés, hogy megkülönböztessük a párisi nőt a külfölditől, csak azokat a helyeket kell felkeresni, ahol ők megjelennek.

A külföldön annyira ismert és tipikusan párisinak mondott helyek, mint pl. a »Moulin Rouge«, vagy a »Café de la Paix«, mondhatnám a külföldiek találkozó helye, de ha délfelé a »rue de la paix«-ben sétálunk, ahol a bennszülött hölgy bevásárlásait végzi, vagy délben a »Bois de Boulogne«-ba megyünk megnézni a gyalog és autó-korzót és a lovagló hölgyeket, délután a »Hotel Claridge«-ba, a »Hermitage«-ba theá-zunk és este a »Theatre Francaise«-be vagy Operá-ban hallgatjuk az előadást, vagy már mint említettem, lovensenyre járunk és figyeljük a közönséget, észre-vevesszük az óriási izléskülönbséget, ami egy párisi és pl. egy amerikai nő között van. Épp azért hölgyeim, ha Párisba jönnek bevásárolni, ne siessék el azt, hanem keressék előbb meg a párisi nőt és tanuljanak meg tőle ruhát viselni.

Figyeljék meg délfel vagy este hat és fél hét között a kis midinetteket, mennyi sikkkel viselik egyszerű kis ruháikat, miként fogják össze kabátkái-

kat, mert hiába öltöznének fel egy Jean Paton kreációba, ha azt nem viselik sikkben, nem fogják önönket párisinak nézni. Még valamit: uccára mindig egyszerű eleganciával öltözzenek.

Délelőtti bevásárlásra a divatos hölgy egyszerű sima angolos beige színű, barnás árnyalatú, vagy fekete szövet kosztümöt vagy köpenyt visel. Megfelelő kis kalap, bőrcipő és, lehetőleg a cipő-anyagból készült nagy lapos bőrtáska arany vagy briliáns monogrammal a toilette kiegészítő részei, no és egy kis kutya, mely, — nevetni fognak — szintén szép, ha a ruha színével megegyező színű. Ruha a köpeny alatt egyszerű sima, crep de chineből, vagy könnyű szövetből pl. kaslából készült.

Korzóra bundában vagy díszesebb, főként harangszabású, velour szövetből vagy bársonyból készült köpenyben jelenik meg a dáma. Toilette kiegészítő részek ugyanazok, mint fentebb leírtam. A bőrtáska helyett viselhető lapos gyönggyel himzett bársonytáska. A ruháselyem, valamivel díszesebb, mint amit bevásárláskor viselnek.

Ezekből állanak a délelőtti toilette. Már most hölgyeim, ha Párisba jönnek és ezek szerint öltöznek fel, miután megtanultak a párisi nőtől egy pár sikkos mozdulatot, miként kell a

fentebb leírt dolgokat viselni, nyugodtan mehetnek a »rue de la Paix«-be vásárolni vagy a »Bois de Boulogne«-ba korzózni, nem fogják önöket amerikaiaknak nézni.

*
Délutáni uccai, illetve látogató ruha, hosszú ujjú, leginkább harangszabású, de lehet egyenes vonalú is. Anyaga selyem, bársony, velour chifon, vagy szövet. Diszítésül alkalmazható a himzés. Bársony és szövetruháknak, különösen, ha fekete vagy barna színűek, az aranybőr dísz az idej szézón szenzációjá. Már most, hogy bundája, illetve köpenye alá selyemből vagy nehezebb anyagból készült ruhát vegyen fel a hölgy, azt a hely, ahova megy és az időjárás szabja meg.

Bruck Imre

Szerkesztői üzenetek

O. S., Szombor. A tengerparti utazásra szóló utazási kedvezmény igénybevétele úgy történik, hogy az utas az elutazásnál megváltja a jegyet egészen addig a tengerparti helyig, ahol időzni akar. Ezek a helyek a rendeletben fel vannak sorolva. Dubrovnik, illetve Grúz (Ragusa) is meg van nevezve a rendeletben. A jegyváltásnál ügyelni kell, hogy egészen rendeltetési állomásig adjanak ki jegyet és ilyen jegy nem volna, úgynevezett blokkjegyet adjanak ki. A megérkezésnél az állomáson a jegyet le kell helyvezetni. A visszautazásnál az illető fürdőhely községi előjáróságának igazolnia kell, hogy ön tizenöt napot ott töltött és az elindulásnál újból felül kell helyvezetni a jegyet, amely esetben az odautazási jegy a visszautazásnál minden ráfizetés nélkül érvényes.

S. M., Parabuč. Az autósorsolásban ön is részt vesz.

E. M. Szokolsorsjegyei nem nyertek.

K. E., Baimok. Sem a Szokolsorsjegyei, sem a kiállítási sorsjegye nem nyert.

K. S., Senta. Az egyes katonai ügyosztályok nyilvántartják azokat az üzemekeket amelyek munkásainak 50 1/2-a felmentést kaphat a katonai szolgálat alól. A felmentést a munkaadónak kell kérnie azon a címen, hogy az illető munkások az üzem folytonossága szempontjából nélkülözhetetlenek. Annál a katonai ügyosztálynál érdeklődjék, amelynek illetősége alá tartozó területen van a kérdéses üzem.

Uj előfizető. Két figurával egyszerre nem szabad lépni. Az ellenfél utolsó sorába felvitt gyalog bármilyen tisztre kicserélhető.

R. K., Beograd. A kérdezett cím: Tóth József, Staribecsej.

Sz. J. P. M. Subotican a városi szabályrendelet szerint a lakbérnegyed első tizenegy napjában kell felmondani. A felmondási idő ha a szerződés másképp nem intézkedik, három hónap.

P. I., Szombor. Mozsizínésznők lakcímmével nem szolgálhatnak.

Előfizető. Senta. F. M., Senta. P. A., Ridjica. Sorsjegyeik nem nyertek.

A. F., Murska-Sobota. 1. Az SHS királyságban nincs rendszeresített munkanélküli-segély. 2. A munkáskamara feladata, hogy a kereslet és kínálat szabályozásánál, továbbá az esetleges bérbérmozgalmak elintézésénél közreműködjék. 3. A nemzetközi munkügyi hivatal a nemzetközi munkásvédelmi törvények előkészítésére alakult. Elnöke Thomas, volt francia szocialista miniszter. 4. A munkások aggkori és rokkantsági biztosítását már több európai államban, így Németországban is megvalósították.

K. D., Ruma. Az Amerikai Egyesült-Államok új bevándorlási kvótája szerint 1925 október 1-től 1926 szeptember 30-áig összesen 164.667 ember telepedhet le az Egyesült-Államok területén. A bevándorlási kvóta az egyes európai államok között a következőképpen oszlik meg. Németországból 51227, Angliából 34007, Írországból 28567, Svédországból 9561, Norvégiából 6453, Lengyelországból 5982, Franciaországból 3954, Olaszországból 3845, Csehszlovákiából 3073, Dániából 2789, Oroszországból 2248, Svájcól 2081, Belgiumból 1648, Auszt-

riából 785 Jugoszláviából 671, a többi európai államokból száz-száz ember vándorolhat be az Egyesült-Államokba. Az elmúlt évben ugyanennyi volt az Egyesült-Államok bevándorlási kvótája, csak az európai országok között más-ként oszlottak meg a számok. A múlt évben Jugoszláviából, Magyarországból, Csehszlovákiából és Romániából három-czerháromszáznegy emberrel kevesebben vándoroltak ki az Egyesült-Államokba, mint azt a kvóta megengedte volna. Az Egyesült-Államok kormánya valamennyi európai követségnek rendeletet adott ki, amely szerint a követségek egy hónapban a kvóta egy tizedrézégéig adhat csak beutazási vizumot. Beutazási engedély tekintetében előnyben részesülnek azok, akik már öt évig laktak az Egyesült-Államok területén, valamint azok, akiknek hozzátartozói ott laknak. Amerikában élő férfi felesége és tizen-nyolc éven aluli gyermekei, továbbá tanárok, lelkészek és egyetemi hallgatók kvótán felül is kaphatnak bevándorlási engedélyt.

S. F., Martonos. Ha ön jugoszláv állampolgár, akkor itt kap jugoszláv utle-velet és erre vizumot kell szereznie a magyar követségnél Beogradban. Ha ellenben magyar állampolgár, a magyar követség adja ki a zutlevelet, amelyre csak kiutazási vizu m kell a rendőrségtől és a határrendőrségtől. A beogradi magyar követség címe: Krunska ul. 86.

Sz. S., Bezdán. Ön a lakójának felmondhat az 1925 május 15-én életbelé-
pett lakástörvény X. szakaszának f. pontja alapján. A lakásbíróságnál az ügy nem huzódhatik egy évig, mert a törvény szerint még felebbezés esetén is harminc nap alatt végleges ítéletet kell hozni. A házbér az adott esetben nem lehet korlátlanul felemelni, hanem csak annak az összegnek hat, illetve kilenc-szeresére, amennyit azért a lakásért 1914 júliusában fizettek. Ha lakója nem fizet házbért, akkor a írásbíró-ság útján tizenöt nap alatt ki lehet helyeztetni a lakásból.

S. K., Senta. Ha írásos megállapodás nincs és ha az eladó tagadja az ön állítását, hogy a vételárt tetszés szerinti részletekben fizetheti, akkor öt esketik meg arra, hogy önök között ilyen megállapodás nincs. A bíróság rendszerint a bizonyító fél ellenfelének ítéli meg az esküt. Ha a felperes megesküszik, akkor ön elveszi a pert és meg kell fizetnie a költséget, ami körülbelül 5-600 dinár. Igyekezzen bíróságon kívül, megállapodni a felperessel a részletfizetésre vonatkozólag.

Cs. A., Csóka. Az ön aktáját 1925 július havában 3593. szám alatt terjesztették fel Beogradba a közoktatásügyi minisztériumhoz. A Magyar Jogvédő Iroda útján elfogunk járn ügyében.

K. P. Csantavir A magyar ruggyanta-
árgyár címe: Budapest, Kerepesi ut 17. Dr. Dorozsi és Társa rt. címe: Budapest, VI., Király u. 106.

L. R., Starifutok. A lakástörvény szerint az üzlethelyiségek az esetben is felmondhatók, ha azok lakással vannak kapcsolatban. A felmondási idő tekintetében a lakbértörvény rendelkezései irányadók, tehát a lakbérnegyed első tizenegy napjában három, illetve hat hónapra lehet felmondani.

* A. J. Ada. Forduljon kérvénnyel a hódmezővásárhelyi állami anyakönyvi hivatalhoz annak megállapítása végett, hogy az illető eltűnt a halotti anyakönyvbe be van-e jegyezve. Ha az anyakönyvi hivatal nem tartaná nyilván, mint halottat, az esetben meg kell indítani a halottá nyilvánítási eljárást.

S. J., Novisad. Nygyon gyöngye.

V. K., Jablanka. A fordítás elfogadható, csak a novella nem érdekes.

W. F., Novivrbasz. Versei nem közölhetők.

»Tehetséges«, Cservenka. Versei nagyon tehetségtelenek.

K. J., Korog. Tévedni méltóztatik, nem következetesen írjuk kisbetűvel s a mi írásmódunknak senkire és semmire nézve nem tulajdonítható bántó célzat. A helyesírás szabályait grammatikai, filológiai, etimológiai megfontolások állapítják meg, nem valláserkölcsek. Amikor mi az egy Istenről írunk, mindig nagy kezdőbetűt használunk, de kis i-vel írjuk az istent, ha a nép istenhitének tárgyáról teszünk említést. Azt méltóztatik említeni, hogy nagy kezdőbetűvel írjuk a Végtelen Kezve'em, a Végtelen Jóság szavakat. Ezt is csak azért, mert az isten fogalmának meg-személyesítői.

V. K., Bačka-Topola. Az adót a teljes naptári évre állapítják meg, azonban csak arra az időre kell fizetni, amely idő óta italt vagy kereskedést folytat.

H. M., Subotica. A Hajduković-féle beogradi intézet készít elő magánvizsgákra, a címe: Hajduković privatna gimnazija, Beograd.

B. J. Az Önálló Iparosok Betegsegély-ző Pénztárának irodája a suboticei Általános Ipartestület helyiségében, Trumbićeva ulica.

Több levélről a jövő vasárnapi szá-munkban.

Ne hitellezzen könnyelműen
Aki adósáról pontos és megbízható in'ormációt akar, forduljon
Radio Híreltudósító Iroda
suboticei bej. céghez
Harambaševa ul. 29. Postafiók 48.
850

Boxberger Bad-Kissingen
Alapítva 1711-ben.
RISSINGENI LEFDACSON
SOVÁNYÍTÓTABLETTÁK
a legjobb szer székszorulás és hizás ellen. Kapható minden gyógyszerárban
Suboticei lerakat : 4674
HERCZL JENŐ DROGERIA
Aleksandrova ulica 1,
S. H. S. Főlerakat:
„ISIS“ D. D. Zagreb-Beograd

Radio -készülékek eredeti „BROADCASTING“
és saját gyártmányu, gyári árakban a **BROADCAST.**
SHS és Balkán vezérképviselőnél:
KONRATH D. D. SUBOTICA Save Tekellje ulica 79. szám.
Telefon: 6-23

Komplett készülékek
Alkatrészek
Akkumulátorok
Anodbatteriak
Dupla fejhallgatók
Brown hangszórók
Lámpák
Mérnöki szaktanács
és rajz önépítő-nek
R. dió bemutatás
nappal és este
Engedélyek gyors megszerzése.

Az autó kisorsolása megtörtént, kezdődik az új sorsolás

Aki három hónapra 150 dinárral előfizet, nyomban vissza kap 200 dinár értéket, nyerhet azonnal készpénzben fizetendő

50, 250, 4000, 20.000, vagy 30.000 dinárt

Ma, mint lapunk más helyén olvasható, megejtettük az autó sorsolást. A nyertes Kulik Pál bélaerkvai lakos régi és hű olvasónk.

A sorsolás eddigi módja mellett csak egy jutalmat adtunk ki, itt az alábbiakban megismételjük a múlt vasárnapi számban közölteket, s ismertetjük újból azokat a kedvezményeket, amelyeket

november 1-től kezdve nyújtunk előfizetőinknek és állandó olvasóinknak.

Ez az új rendszer, amit most bevezetünk kissé komplikáltnak látszik s azért szükségesnek tartjuk, hogy újra megmagyarázzuk.

A nyújtandó kedvezmények lényege a következő:

Mindenki, aki három hónapra szóló előfizetés fejében 150 dinárt beküld a kiadóhivatalba, 200 dinár értéket kap vissza s résztvesz a sorsolásban, amelyben szerencsés esetben 30.000 dinár készpénzt nyerhet.

Az új jutalmazási rendszerben tehát minden előfizető kap ajándékot, még pedig jóval nagyobb értéket, mint az előfizetés összege.

Megismételjük amit a Bácsmegeyi Naplóról a múlt vasárnap e helyen elmondtunk, hogy az előfizető az előfizetési díj fejében első sorban lapot kap. Minden nap rendszeresen, lakására szállítva megkapja a Bácsmegeyi Naplót, amely hétköznap továbbra is 12 oldalon, vasárnap 28—32 oldalon jelenik meg állandóan érdekes tartalommal.

Az olvasó észrevehette, hogy a Bácsmegeyi Napló tartalma, hírszolgálat s kiállítása is állandóan tökéletesedik. Nekünk semmi áldozat sem sok arra, hogy olyan újságot adjunk az olvasónak, amely mindenről híven, becsületesen és megbízható módon informál.

A Bácsmegeyi Napló hírszolgálat ma szinte példátlanul áll. Ha Chamberlain délután öt órakor Londonban beszédet mond, azt reggel a Bácsmegeyi Napló olvasói olvashatják. Épp úgy van tudósítója a lapnak a locarnói konferencián, mint az elhanyagolt bánáti falvakban.

A Bácsmegeyi Napló semmiféle politikai párt vagy frakció szolgálatában nem áll. Kormánytól, politikai csoporttól sem támogatást, sem kedvezményt nem kér és nem vár. A belpolitikai eredményekről a valósághoz híven informál. Éppen azért, mert minden tekintetben független, olvassa és olvashatja a politikai pártállásra való tekintet nélkül mindenki, aki a belföldi eseményekről tájékozódni akar.

De független a Bácsmegeyi Napló minden pénz, vagy tőkecsoporttól is, úgy hogy híradásaiban semmiféle magánérdekekre nem kell figyelemmel lennie s nincs is figyelemmel.

A Bácsmegeyi Napló nem helyi lap, úgy hogy apró helyi veszekedések, csetepaték, politikai vagy pártharcok nem befolyásolják sem irányát, sem egyetlen sorát. Becsületes őszinteséggel küzd a Bácsmegeyi Napló azért, hogy a magyarság és a szlávok között a régi testvéri összhang ismét helyreálljon. A magyar olvasóval megismerteti a szláv irodalmi, művészi, társadalmi irányokat és törekvéseket, hogy bizonyítsa azt, hogy a szláv lelket érdemes megismerni, mert abban sok jószág és nemesség van, s megvan a hajlandóság a baráti közeledés baráti viszonzására. De felidéri magyar és szláv olvasói számára a közelmúltnak azokat az eseményeit is, amelyek bizonyítják, hogy az igazi magyarság a szlávokot mindig testvéri szeretettel vette körül, s hogy itt élnek ma is azok, vagy azok fiai, akik a magyarság megbecsülő szeretetét élvezték akkor, amikor ennek a szeretetnek értéke volt.

Éppen ezért küzd a Bácsmegeyi Napló a magyarság jogaiért s az itt élő magyarok elnyomása ellen, mert bizonyítva látja, hogy a magyarok lojalitása, államhűsége kétségen felüli s csak azok üldözik a magyart, akik ezzel a maguk egyéni érdekeit akarják szolgálni. Az a hitünk, hogy közel van az idő, amikor a szlávok is belátja ezt s elfordul a balkeverőktől, akik népeket egymás ellen uszítanak, akármilyen tiszteltetelműt vagy akármennyire hangos beszédekkel is igyekezzenek is a maguk önző egyéni érdekeit leplezni.

A Bácsmegeyi Napló-nak egy ura van: az olvasóközönsége. Egyetlen szempontja: az igazság.

150 dinár előfizetési díjért 200 dinár kedvezmény

November 1-én új előfizetés nyílik a Bácsmegeyi Naplóra. Az előfizetési díj negyedévre 150 dinár.

Az előfizetés bármelyik nap megkezdődhet. Aki november 1-én küldi be a 150 dinárt, az február 1-ig kapja a lapot, akinek november 7-én érkezik be az előfizetése, február 7-ig kapja a lapot.

Azon a napon, amikor az előfizetés beérkezik, az előfizető részére megindítjuk a lapot. Ezzel egyidejűleg az előfizetőnek 20 darab egyenként 10 dinárról szóló szelvényt küldünk. A szelvények arra jogosítanak, hogy

a szelvényiven megnevezett előkelő kereskedőknél történt vásárlások öt százalékát készpénz helyett ezekkel a szelvényekkel lehessen fizetni.

Az előfizető, aki a szelvényiven megnevezett kereskedőnél 200 dinár értékű árut vásárol vagy rendel, csak 190 dinárt fizet készpénzben, 10

További kedvezmények. — 30.000 dináros sorsolás

Abban a kedvezményben, hogy a 150 dináros előfizetés fejében 200 dinár értékű bevásárlási szelvényt kap, minden előfizető részesül.

Gondoskodtunk azonban további kedvezményekről is és ebben a tekintetben is új rendszert vezetünk be.

Most olyan módon adunk jutalmat, hogy többen részesüljenek a szerencse kedvezésében. Ezt a következő módon oldjuk meg.

A naponta beérkező előfizetéseket a beérkezés sorrendjében s minden nap 11 és 12 óra közt dolgozza fel kiadóhivatalunk, amely munkánál szívesen látjuk olvasóink és előfizetőink ellenőrző közreműködését.

Minden tizedik előfizető kap készpénzben 50 dinárt, s ugyanennyit kap minden előfizető, akinek előfizetési száma tizzel osztható, tehát a 20-ik, 30-ik, 40-ik, 110-ik, 140-ik, 270-ik... stb.

Minden századik előfizető kap készpénzben 250 dinárt, s ugyanennyit kap minden 200-ik, 300-ik, 400-ik stb.

Minden ezredik előfizető kap készpénzben 4000 dinárt, s ugyanennyit kap a kétezredik, háromezredik, négyezredik stb.

A tizezredik előfizető kap készpénzben 20.000 dinárt.

A huszezezedik előfizető kap készpénzben 30.000 dinárt, s minden további tizezredik is 30.000 dinárt.

Az előfizetési folyószámok folytatódhatnak, azokat nem kezdjük el naponta újból. Minthogy az eddigi előfizetőink, mint az alábbiakban közöljük, szintén résztvesznek a kedvezményekben,

már a négyezer dináros jutalmakat adjuk ki.

s rövidesen sor kerül a 20.000 dináros jutalom kiadására is.

Akik nem három hónapra, hanem fél évre vagy egész évre fizetnek elő, két, illetve négy előfizetési számot kapnak s így sokkal nagyobb esélyük van, hogy a készpénzbeli jutalmat megkapják.

Mit kapnak a régi előfizetők?

A régi előfizetők közül azok, akiknek november 1-től február 1-ig terjedő időre előfizetésük ki van egyenlítve, minden további nélkül megkapják a fenti kedvezményeket.

Ezek részére november 1-e előtt megküldjük a kedvezményes vásárlásra jogosító szelvényivet, megküldjük az 50, illetve 250 és 4.000 dináros jutalmakat.

Új sorsolás több nyereménnyel

Ennyit ígértünk a múlt vasárnap. Foglalkozunk azonban azzal a tervvel is, hogy fentartjuk az eddigi sorsolási rendszert is, tehát hogy a 200 dinár értékű bevásárlási szelvényen, 50, 250, 4000, 20.000, 30.000 dináros, a napi 500 dináros jutalmon kívül még az állandó olvasóknak és előfizetőknél módosítunk adunk, hogy résztvehessenek egy sorsolásban, amelyben

50 nyeremény,

szelvényt ad, 1000 dináros vásárlásnál 50 dinárt takarít meg, mert ennyit fizet szelvényben. Annak, aki szelvényeket kap s vásárlásainál készpénz helyett ezzel fizet, nem kell attól tartani, hogy az eladásnál a kereskedő magasabb árat számít. Ez azért sem lehetséges, mert csupán elismerten jöhírű és szolid kereskedelmi és ipari vállalatokkal kötünk olyan megállapodást, hogy szelvényeinket a számlaösszeg öt százaléka erejéig készpénzként beváltják, de az előfizetőket teljes mértékben meggyőzheti az is, hogy a kereskedő vagy iparvállalat nem az eladáskor vagy számlázáskor, hanem csak a fizetéskor tudja meg, hogy a számla öt százalékát szelvényben kapja meg.

A sorsolások is azt a célt szolgálják, hogy a közönség érdeklődését fokozzák a Bácsmegeyi Napló iránt

Csak a gyakorlat mutatja majd meg, hogy milyen jelentékeny ez az öt százalékos kedvezmény, amely voltaképpen annyit jelent, hogy az életünk öt százalékkal olcsóbb lesz, mert a legtöbb szükségleti cikkeink az eddiginél öt százalékkal olcsóbban szerezhetjük be.

Azoknak, akiknek előfizetése november 1-én tulterjed, de február 1-e előtt lejár, csak azt az összeget kell befizetniük, ami a február 1-ig való előfizetésért jár.

Minden előfizetőt külön is értesítünk arról, hogy mennyi az az összeg, amit be kell fizetniük, hogy a kedvezményekben résztvehessenek.

Mit kapnak a példányonkénti olvasók?

A fenti kedvezmények természetesen csak azoknak járnak, s azoknak a példányonkénti vásárlók számára külön kedvezményeket adunk, még pedig naponta adunk kedvezményt.

November 1-étől kezdve a Bácsmegeyi Napló azon példányain, amelyeket az előfizetők előfizetésük fejében kapnak, feltüntetjük, hogy az előfizetett példány. Amint a példányszámonkénti vásárlók nem vehetnek részt az előfizetők részére nyújtott kedvezményekben, úgy az előfizetők sem részesülnek azokban a kedvezményekben, amelyeket a példányszámonkénti vásárlóknak nyújtanak.

Olvasóink mindkét kategóriája meg lehet elégedve a nyújtott kedvezményekkel. A példányonkénti vevők részére november hó 1-től kezdve

naponta két darab ötszáz dináros jutalmat tűzünk ki.

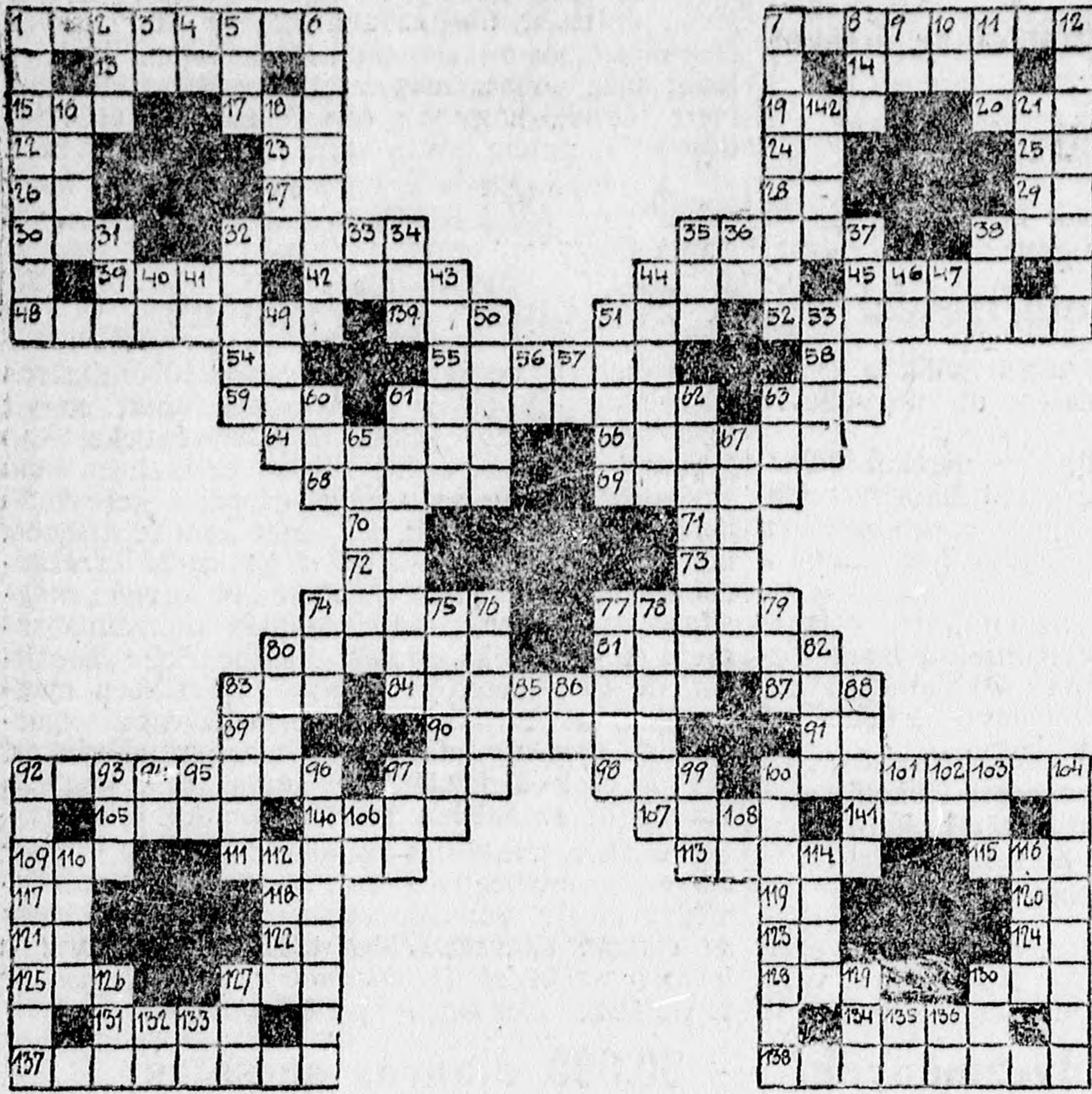
A jutalom elnyeréséhez elsősorban az kell, hogy figyelmesen olvassák el az újságot. November 1-től kezdve minden nap két olyan újság kerül a példányonként eladott Bácsmegeyi Naplók közé, amelyben valami eltérés van a többi példányoktól. Egyszer egy szó, egyszer egy mondat, egyszer egy hirdetés lesz más, mint a többi lapokban. A következő nap azután megírjuk, hogy mi volt ez a változás.

Akinek a kezébe az a példány kerül, amely eltér a többitől, s ezt a példányt visszaszolgáltatja, 500 dinár jutalmat kap. Naponta két ilyen példányt s így naponta két jutalmat adunk ki összesen 1000 dinár értékben.

kerül kiosztásra.

Az a tervünk, hogy egy hálósobaberendezést, egy varrógépet, egy grammofont, egy kerékpárt, több női és férfi ruházati cikket, egy kis könyvtárt, több hasznos háztartási cikket is kisorsolunk s ebben a sorsolásban résztvesz minden előfizető s minden olvasó tekintet nélkül arra, hogy a fenti jutalmak közül valamelyiket elnyerte-e, vagy sem.

KERESZTSOROS REJTVÉNY

Vízszintes:

1. Elsúlyedt világérsz
7. Sziget-csoport a Csendes-oceánban
13. Szám
14. Választásoknál használják
15. Északvidéki állat
17. Tanító teszi a gyerekekkel
19. Táviratoknál használatos rövidítés
20. A történelem így tagozódik
22. Enélkül semmiféle történik
23. Idegen nyelven »u«-nak olvassák
24. Gyermek teszi
25. Idegen nyelven »igen«-t jelent
26. Rag
27. Ezt teszi az író
28. Mint 27.
29. Házállat
30. Római súlyegység
32. Német író, ki Goetheért rajongott
35. A veréb ezt nem tudja csinálni
38. Nagyképű embernél látnak
39. Mohamedán vallású név
42. Ásvány
44. Európai tenger
45. Országok erőforrása
48. Görög mondabeli hős
51. Gyakran használt rövidítés
52. Szőnyeg helyett használják
54. Nem az teszi, aki kap
55. A fényes nagy házakat hívják így
58. Rag
59. Testrészt
61. Egykori Habsburg főherceg családja uradalma
63. Az egyik ember hízó, a másik ember fogyókúrájánál használja
64. Folt, szepülő, mocsok
66. Szaharai nomád rabló néptörzs
69. Középkori adónev
68. Egy nagy uradalom
70. Névmás
71. Oroszországi folyó
72. Elváltató szó
73. Nagyvenű francia bakteriológus (fonet.)
74. Női név
77. Cervantes egy regényalakja
80. Török villajet Kisásziában
81. Középkori zsidó bölcs
83. Minden asszony volt ez
84. Felkerest a szent helyeket
87. Német élelmiszer
89. Mint 28.
90. Ókori perzsa császár

91. Télen sok kell
92. Japán nagyváros
97. Ha a középső »t« betű helyett »d«-t írunk, kártva-kifejezés
98. Ugyanaz, mint 97.
100. Hangszer
105. Férfi név
107. Gyümölcs
109. Egy futballcsapat neve
111. Ókori város
113. Hegycsoport a Kárpátokban
115. Mint 38.
117. Tagadó szó
118. Az emberi testben sok van
119. Mint 24.
120. Mint 91.
121. Rang megjelölés
122. Névmás
123. Rag
124. Mint 27.
125. Játék idegen nyelven
127. Éltető elemünk
128. Ma már nem létező uralkodó
130. Szép, ha pirosposztag
131. Dal, más szóval
134. A világűrben van (fonet.)
137. Madár, melyre szívesen vadásznak
138. Magyar származású osztrák tábornok a Napoleon elleni harcokban szerepelt
139. Jégeső okozza
140. Szerszám
141. Spanyol festő a 17. századból

Függőleges:

1. Erőművész, más szóval
2. Hasznos növény
3. Névelő
4. Tiltó szó
5. Számjegy — szerb nyelven
6. Bolygó
7. Híres moziszínész (fonet.)
8. Magyar miniszter
9. Két egyforma mássalhangzó
10. Német präpozíció
11. Ókori néptörzs
12. Ritkaság — idegen nyelven
16. Diszes — más szóval
18. Fekete, idegen nyelven
21. Mostanában sokat emlegetett norvég város
31. Ázsiai uralkodó
32. Minden házon van
33. Európai nép
34. Kerti növény
35. Némely betegség tünete
36. Névmás

37. Bibliai hely
38. »Előbb« szerbül
40. Mint 24.
41. Mint 121.
43. Olasz város
44. Nagy mulatságoknál gyakran látható
46. Olasz folyó
47. Mint 121.
49. Hollandi város
50. Békák idegen nyelven
51. Közismert román dal
53. Nagyközség a Fruska Gorában
56. Mint 29.
57. Jelzés zenedaraboknál
60. Nem jár szabadon
61. Kenésre használják
62. Katonai rang
63. Fakanizálásra szolgál
65. Ilyen villa is van
67. Rejtvény idegenül
74. Mint 83.
75. Tó belső Afrikában
76. Egy sveici kanton székhelye
77. Olasz város
78. Mint 81.
79. Mint 97.
80. Orvosság
82. Görög betű
83. Helyhatározó
85. Cipész szerszám
86. Mutatószám
88. Nöstény háziállat
92. Zsidó próféta
93. Kérdő névmás
94. Vigyázz — más szóval
95. Feltételes módot fejez ki
96. Baedekertől sokat olvasunk ilyen
97. Mint 83.
99. Bajországi város
100. Nyomdászatban használatos kifejezés

101. »Igen« szerbül
102. Névmás
103. A 7. parancsot szerint ezt nem szabad tenni
104. Jézus előneve
106. Egykor ilyen volt a legkopottabb ruha is
108. Nem hoinav.
110. Nem üres
112. Magyar sakkmeister
114. Orosz város
116. Mya May leghíresebb filmjében előforduló város
126. Folyó Horvátországban
127. Nincs. — ellentéte
129. Jó annak az embernek, aki ide bejutott
130. Francia területmérték
132. Állat lakik benne
133. Nem folyik a vize
135. Névmás
136. Ugyanaz
142. Krumpliból, gesztenyéből is csinálják

Ritka alkalom mindazoknak, kik butort akarnak venni. Lásd az „Atlas“ d. d. Novisad, Šumadijska ul. 10. (a Halderei túl) hirdetését

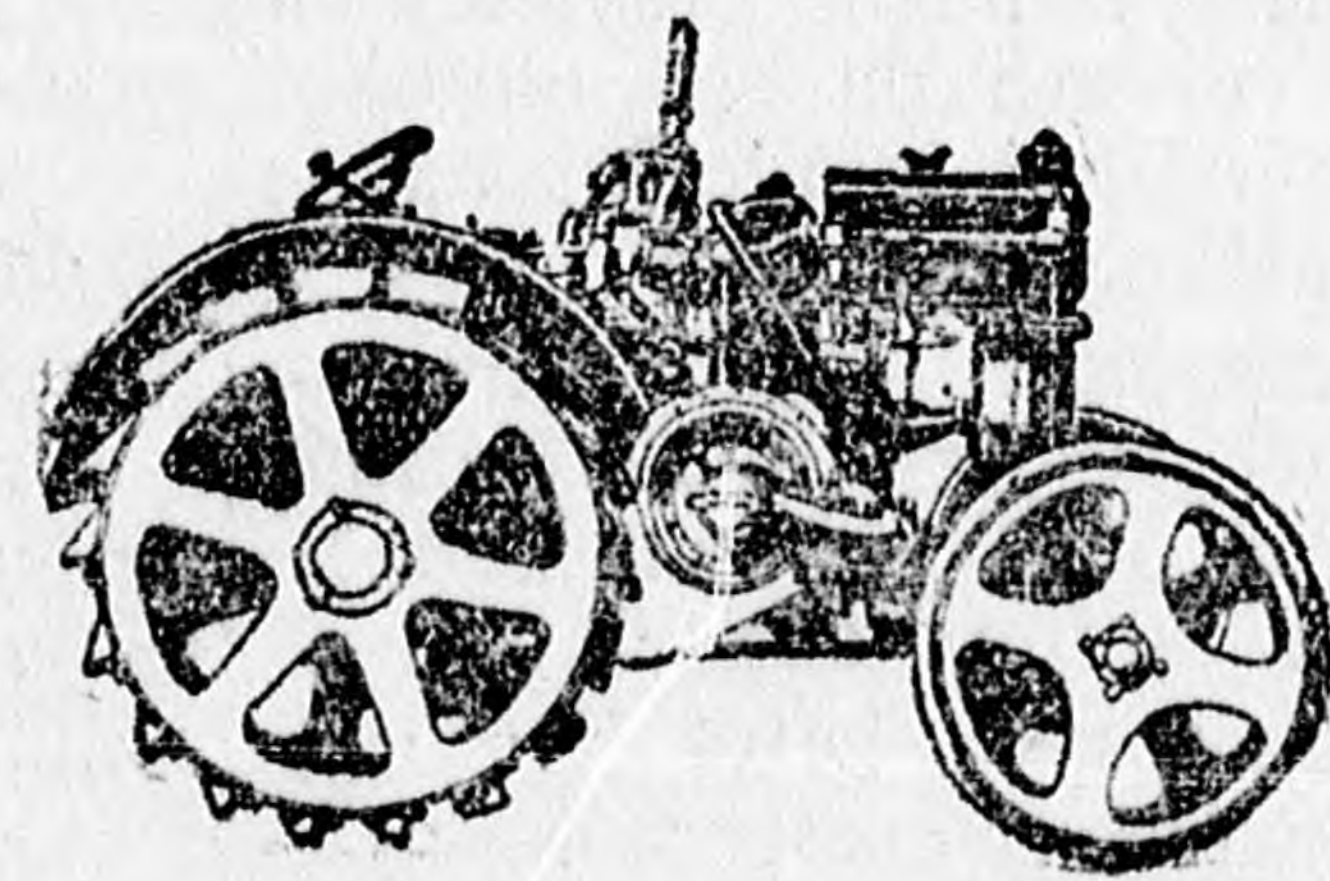
DROTKÖTELEKET

szigetelt és csupasz rézhuzalokat, villámvezetőkötveket, antennakötveket, ólomkábelket, csatlakozásokat, mindegyben, jutányos áron szállít a Novisadi Kábelgyár (Radnička ul. 2.) Telefon: 121. 4433

A CASE TRACTOR

NYERSOLAJJAL DOLGOZIK

FELÜLMULHATATLANUL TAKARÉKOS ÜZEM ÉS NAGY ERŐTARTALÉK

Case traktorok 3 és 4 vasu ekékkel és 48", 54" és 60" MÁV cséplőgépekkel raktárról szállíthatók

RECORD IPARI ÉS KERESKEDELMI R. T.

Novisad
Temerinska 8.

Osijek
Beogradska 2.

Vel.-Bečkerek
Wilson trg 3.

33

MOTOR ÜZEMBEN

a legjobb referencia, hogy az általunk képviselt Motorenwerke Mannheim A. G. vorm. Benz & Cie, Mannheim által gyártott eredeti MWM Benz kompresszornélküli Diesel-motorok a legüzembiztosabb és leggazdaságosabb erőgépek

BÁRDOS ÉS BRACHFELD R.-T. NOVISZAD ŽELJEZNIČKA 105/7

INGYEN

megmondom Önnek, **HITRI**

hogy Subotićra megérkeztek a legújabb angol és francia divatalbumok (Paje Dobanovačkog ul. 4.) szalonjába, ahol a legelegánsabb és legjobb kivitelben készül mindenféle női ruha és

8886 **KOSZTÜM**

Bácska egyik legélénkebb nagyközségében **jóforgalmu, egyedül álló**

szálloda

kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Komoly reflektánsok érdeklődjenek:

Kardos hirdetővállalatnál

Novisad, Kralja Petra ul. 19.

8938

MLINAROVICS BOŽIDAR

SZŐRMEÁRUHÁZA

SUBOTICA, VÁROSI SZÉKHÁZ.

Különféle

szőrmékből és bundákból

a legnagyobb választék, legszolidabb kiszolgálás és legolcsóbb árak!

Tekintse meg hatalmas áruraktáromat **vételkényszer nélkül** és meggyőződik áruink jó minőségéről és reklámairainkról.

8971

Eladó

adomentes új ház 8 szobával dísznő-ház aljával 600 □-l telekkel azonnal átvehető, az egész három lakásnak is beosztható, vételhez 50.000 dinár elegendő.

Kiadó

azonnal elfoglalható 2 szoba és melléképületekből álló lakás butorozva vagy üresen.

Kiadó

3 szoba és melléképületekből álló szép lakás azonnal beköltözhető évi 12.000 dinár bérért. Cim: „Agentura“ Paje Kujundžićeva ulica 5.

8977

Tüzifa és faszén

Ajánlunk azonnali és későbbi szállításra

I. oszt. göcsmentes, egészséges, szép **bükk- és gyertyánhasábfát**, uymint **2 éves száraz vegyeshasábfát**, fűrészelt **dorongfát** legolcsóbb napiarak mellett, vasuton esetleg hajón is szállítható

ROSTÁLT SZÁRAZ FASZENET

szivógázmotor üzemhez alkalmas, legolcsóbb árak mellett.

DANICA FAIPAR, OSIJEK

Desačina ulica 27. — Telefon 404.

Győződjék meg róla, hogy

olcsóbban

kap l-a keményfa hálószobát bármilyen festettnél is.

ERDÉLYI ANTAL

lakásberendezési vállalatnál Subotica IV., Sudarevićeva ul. 4 sz.

Rejtvény.

Betűrejtvény

J-K KARAKTER

&

A múlt vasárnapi számban közölt rejtvény helyes megfejtése:

„Kényszerkölcsön“

Helyesen megfejtették 103-an. Könyvjutalmat nyertek 1. Georg Benedek dipl. opt. Ada, 2. Dr. Baron Lászlóné B.-Arandelovo, 3. König Imre Senta, Vojvoda Boiovića 5., 4. Landau Rózi Sombor, Sv. Roke 35., 5. Basch Verica Bačko-Novoselo.

Rejtettkép.

Hol a vadász?

A múlt vasárnapi számban közölt rejtettképen a vendéget megtalálták 88-an.

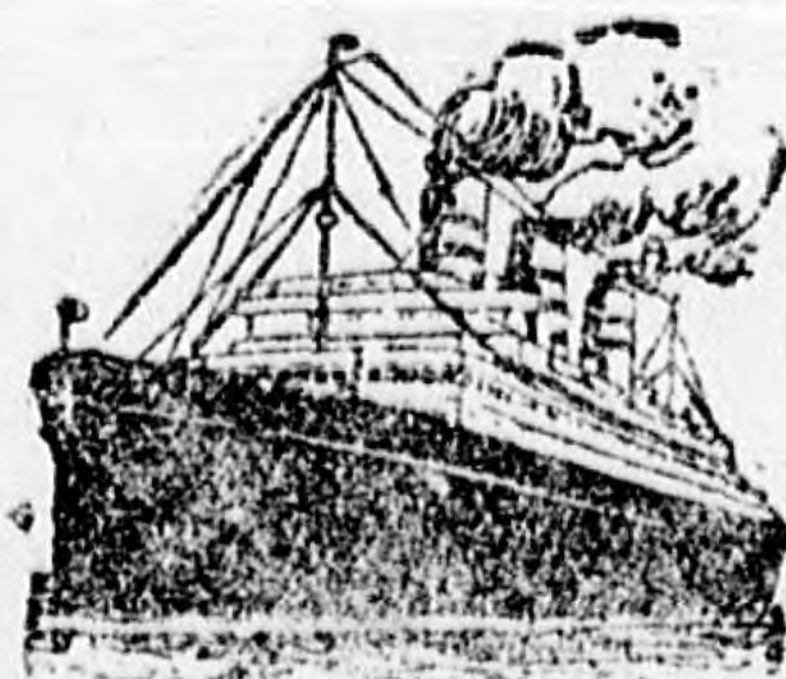
Az első díjat, a nagyított fényképet Nagy Matild Subotica Ale sandrova ul. nyerte meg, aki küldjön be egy fényképet a kiadóba.

A második díjat, egy monogrammot 10 különböző fazonban a hozzávaló dörzsölővel Leopold Sámuel sen'ai üzletéből Szabó Mancsi Subotica nyerte meg, aki sziveskedék velünk közölni, hogy milyen névre óhajtja a monogrammot.

A harmadik díjat, az egy doboz valódi Astra körömlakkot Nagy Bertalan suboticei gyógyszerárúházból Fekete Paula Subotica Denikó nyerte meg, aki küldjön be 10 dinár portóköltiséget a kiadóba.

„VESNA“ HAJÓZÁSI RESZVÉNYTÁRSASÁG

S U S A K

Rendszeres személy és áruforealom

DEL-AMERIKÁBA ÉS KANADÁBA

Első osztályú hajózási vállalat, melynek hajói hazai kikötőből indulnak. — Bővebb felvilágosítással szolgál:

ALDAN SZVETISZLAV váltó üzlete **VELIKA-KIKINDA**.

Fiat — Torino
a világ márkája

Vojvodina részére a legkedveltebb és lepraktikusabb kocsik. 4 és 6 ülésű legújabb típusok állandóan raktáron és megtekintésre kiállítva.

„AUTOMOBILIA“

Fiat garagében, Subotica, S adarska ul. 7. Vojvodina képviselőnél.
Telefon: 151.

Az összes Fiat alkatrészek nagy raktára. A legújabb autófelszerelési cikkek mélyen lezárt áron.

Modern javítóműhely!

8275

Délbánátban eladó modern gőzmalom

Mramorákon jutányos áron eladó automatikus, modern berendezésű gőzmalom több lakással és melléképülettel a vasutállomástól 900, a mramorákubini vasúti vonaltól 100 méternyire. Van benne 4 kettős henger, 3 pár kő, a gőzgépe 120 HP. Örlőképessége: két vagon. — Felvilágosítást ad:

Zsiva Gavrilovics, Dolova
Telefon 8. szám.

8944

DEUTSCH PÁL és TÁRSA
VILLAGOSSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
SUBOTICA, SOKOLSKA ULICA 3.

Készít villamos világítási és erőátviteli berendezéseket jutányos áron, saját vagy megadott tervek alapján.

Kérjen ajánlatot. — Irógép és varrógépek javítása külön szakképzett munkaerővel.

6506

Uri család keres
bonnet vagy gyermekgondozónőt

3 éves leánykához és husz hónapos fiúcskához. Csak németül szépen beszélők küldjék lehetőleg, arcképes ajánlataikat, melyeket **Singer E.** könyvkereskedése **Vršac** Princ Georg Plac továbbít.

8376

Elsőrendű, csomómentes, kétméteres
meszelőnyél és seprőnyél

Bencz Ernőnél, Žabalj (Bácska)

Veszek használt
Ford személy- és teherkocsikat,
valamint Fordson traktorokat
Esetleg **ujakkal be is cserélem**
RODER DEZSŐ, SOMBOR

8978

S z é k e l y A.

ezideig még nem hallott olcsó áron legjobb minőségű angol szövetekből a legelegánsabb férfi ruhákat készíti.

Subotica Halpiac.

8670

Olcsó árak! Szennzációs őszi divatujdonságok megérkeztek! Tekintse meg Ráti i Drug Subotica Jelašićeva ulica br. 3 (Kisrápolna mellett) kirakatuukat!

HOTEL AMERIKA SENTA.

Az utazó közönségnek állandóan féregmentesen tiszta hálószobák vízvezetékkel. Az utazóknak az étkezésnél **20% kedvezmény.** Meleg és hideg konyha bármely időben kapható! Prédin „Hotel Amerika.“

MEDÁK LIPÓT épület- és műlakatos

Subotica, Jelašićeva ul. 5. Vállal épület és műlakatos munkákat, acél-görredőny, deaktív-görredőny és deaktív-részek készítését. Legszolidabb kivitel. Jutányos árak. Minden e szakmába vágó javításokat jutányos árakon készít. 4470

Nőtlen, mérlegképes könyvelő, önálló német-horvát levelező, azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatokat fizetési igények megjelölésével a kiadó továbbít

Krnajski György Subotica, Kr. Aleksandra ul. 6. uri és katona szabó. Ajánlja legújabb angol divat szöveteit, mélyen leszállított árak mellett. 4478

BUTOR Hálószoba, ebédlő és irodaberendezést elad, amíg a készlet tart saját áron alul, a gyár alakítása miatt, nagyban és kicsinyben, a legegyszerűbb, a legfinomabb, elsőrendű kivitelben **ATLAS D. D. butor- és faárnygár, NOVISAD** FIZETÉSI MEGKÖNYVITÉS

Gombos és Illgen

építkezési anyagok kereskedése Subotica, Sokolska ul. (Gombkötő) 17.

Raktáron tartanak különböző építkezési anyagokat:

1a. hófehér darabos felsőgallai meszet, beocsni portland cementet, kátrány-papírt, szigetelő Jemest stb. valamint la. rostált búkkfa-szenet, kovács-szenet és kovács szurkot, kokszt, aprított és hasáb tüzfát, chamott lisztet és chamott téglát, tavotta zsirt nagyban és kicsinyben.

Virágcserepet bármily nagyságban és mennyiségben.

Viszonteladónak és építésznek árkedvezmény. 6610

KORCSMAHELYISÉG

lakással és pincével Sokolska utcában május elsejére kiadó. Értesítést ad: dr. Kunetz Béla ügyvéd 8954

Középkorú, kitanult vegyeskereskedő, volt utazó, Torontalmegyében teljesen bevezelve, beszél szerbül, magyarul, németül és románul ulazónak ajánlkozik: — Cím: Herczeg Emil BEGA hirdető iroda Vel.-Bečkerok 6640

Hengerfurásokat

vállal bárhol helyszínen a legmodernebb és legprecízebb hengerfurógépekkel

Krausz Gyula

vas- és fémöntődéje V.-Bečkerok Gunduličeva ul. 7. Telefon 329. 4778

Mérleggyár

J. SEBESTYÉN Subotica, Palički put 154. gyártmányai legteljesebbek, versenyképesek!

Vállal vasszerkezeti és épületlakatos munkát.

Butorozott

vagy

butorozatlan

LAKÁSÁT

teljesen díjta'ann!

KIADOM

az Önnek megfelelő bérletnek

AGENTURA

Paja Kujunoviča ul. 5. 4915

Beckskereken

festék, lakk, ecset, kátrány, fedőlemez, és minden festékszakmába vágó áru legolcsóbb Weiterschan Jánosnál 1518

Nyilas és Csajkás

órák, ékszerész és vésnök Subotica, 3854 Strossmajerova ul. 7. Huspiac Aranyat, ezüstöt és órágombokat veszünk és eladunk.

Utlevelék látalmazása

bármely konzulátusnál 50 dinárért. Fizetés utánvétellel. Az utlevelék ajánlva küldendők!

„ATLAS“

kereskedelmi ügynökség Beograd, Postafiók 346. szám. 4792

BANGÓ

IOGI SZEMINÁRIUM

Epest. IX. Ráday u. 14. Sikeresen készít elő vidékieket is! 4225

Naponta

friss pörköltkávét

csak

Sugár Manónál kapható Suboticán.

MICHLER és GLAS

uri- és divatszabók Subotica, Skotus Viator 5. Ajánlják a legújabb őszi és téli angol szövet új újdonságait, amelyek nagy választékban vannak raktáron. 6170

Mérlegképes könyvelő

szerb, német, magyar nyelvben teljesen jártas

ÁLLÁST KERES

Címe megtudható Orient hírirodánál Vel.-Bečkerok. 6086

AUTOBUS Ford teheralvázon, kitűnő kar-

ban, továbbá 4 üléses Ford-autó, egy darab kifogástalan állapotban levő 35-40 HP Austro-Daimler autómotor, teljes szereléssel, valamint 2 drb. Traktorral való szállításhoz szükséges Első Magyar Gazdasági Gépgyár gyártmányú teherkocsi 100 q rakfelülettel, igen előnyös áron eladók.

Földvári Bélánál St.-Bečej. Telefon 83. 6118

A HÁZIASSZONYOK DROGERIÁJA

a „NADA“ DROGERIA

mert a piacon van, utba esik és a legolcsóbb bevásárlási hely (Huspiac). 6201

WACHTLER MIHÁLY

GEPLAKATOS MŰVELY SUBOTICA, Save Tekelje put 21. Saját ház.

Az összes mezőgazdasági gépek valamint bármely vas és gépmunkákat vállal és javít. A legmodernebb Wertheim-kasszákat sértetlenül nyit és javít. 6401

Olcsó és jó házi kenyér

Din. 3-75

Orient-keks Karlsbad kétszersült

Graham kenyér gyomor- és cukorbetegségekre Mayer Alfréd villanyerőre berendezett üzemében Subotica, Kakas iskola mellett. 8216

ELŐNYOMDÁT

modernül felszerelve legolcsóbban szállít

LEOPOLD SÁMUEL, SENTA

ELŐNYOMDA BERENDEZÉSI VÁLLALAT (BAČKA) VEGYE MEG A FENEMLITETT CÉGNEL AZ ELŐNYOMDÁT SAJÁT ÉRDEKÉBEN

MALOM-BERENDEZÉSEKET

Hoffherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth Rt. gyártmányát

Német és osztrák gyártmányú Diesel és gyújtó golyós

NYERSOLAJ-MOTOROKAT

Asztalos és bogár

SZERSZÁMGÉPEKET MOTOROS EKÉKET

Trstenik-Dubljai gyártmányú

MALOMKÖVEKET

szállít a legjobb minőségben versenyképes áron és kedvező feltételek mellett a képviselet

KOSTA BÜRGER

Veliki-Bečkerok. 6742

ELADÓ

házhelyek az új Sand pálya közvetlen közelében. Érdeklődni lehet.

ENGLER MÁTYÁSNAI

VIII. Paja Dobanoviča ul. 7. (Corda Bódog u.) 6701

Supr. FARKAS ANDRÁS

KÁRPITOS - DISZITÓ tapétázási vállalat 6801

SUBOTICA Cara Dušana ulica 5. szám Vass Ádám mellett

Remélem, mindenki tudja hogy gyártmányaim szépek, értékesek és olcsók

Beck Jenő kötött-szövött áruk gyára, Subotica
Pašićeva ulica 8.

Ne mulassza el megtekinteni

SPITZER

szücs szőrmeáruháza
Subotica — Sokolska ulica 3

feltűnést keltő eredeti divatmodelljeit
szücs- és szőrmeárukban **ANGRO és DETAIL**

KRALJA ALEKSANDRA

utcából nyílik a Paja Dobanovackog utca és ott van a legújabb divattalp szerint készült KOSZTUM KÖPPENY, BURDA stb., stb., a legolcsóbb áron, ARRÓL MEGGYÖZÖDNETIK MINDENKI

HITRI

speciális angol és francia nőiszabó szalonja, ahol a legújabb divattalp szerint készült KOSZTUM KÖPPENY, BURDA stb., stb., a legolcsóbb áron, ARRÓL MEGGYÖZÖDNETIK MINDENKI

Felhívás!

„NADA“ (Remény néven új kiházasító egyesület alakul 1.200 taggal.

Felvételi díj 50 din. Minden házassági eset után 50 din. pótdíj fizetendő.

1-50 befizetett pótdíj után	10.000	din-t
51-100	15.000	„ -t
101-200	22.500	„ -t
201-300	30.000	„ -t
301-400	37.500	„ -t
401-500	44.000	„ -t
501-600	50.000	„ -t

fizet az egyesület. A segély díjak minden levonás nélkül értendők. Tagokat felvesz:

- „NADA“ drogéria huspiac (Vukovics Gerő mellett)
- Miló Bogi III. Beogradska put 89.
- Csipak Ferenc vendéglős Majsai ut
- Szanka János fűszeres VIII. Lisinskijeva ulica 32.
- Futó Mátyás fűszeres VI. Iirska ulica 17.
- Kutalek Ferenc fűszeres VI. Save Tekelije ulica 62.
- Bakalic Csodo fűszeres V. Gajeva ulica 70.
- Djukic Milos fűszeres Bajai ut végén
- Mrdjanov Milan fűszeres Save Tekelije ulica (Mütrágyagyárral szemben)
- Vetro Zoltán fűszeres Somborski put. Gabona piac.
- Borsos Ferenc vendéglős Stara-Kanjiza

Az alapítók.

CERTUS HIDEGENYVIPAR

Berlin-Hamburg-Drezda

Vajdasági vezérképviselője:

PRANDELL RUDOLF ÉS FIA

Veliki-Bečkerek, Aleksandrova (Fő) ucca

Certus hideg enyvpör a jelenkor legjobb enyve, minden tekintetben felülmúlja a táblaenyvet.

Certus kötőereje a legnagyobb és abszolút vízálló.

Certus nem szárad idő előtt, nagy felületeket csak ezzel lehet jól enyvezni.

Certus hideg vízben oldható, a fát sem kell enyvezéshez melegíteni. Fűtőanyagot takarít meg.

Certus minden kulturálisan kizorítja a táblaenyvet, mert előnyeit a modern ipar felismerte.

Certus asztalos-, esztorgályos-, bútortüzekben, vagyongyárakban nélkülözhetetlen.

Certus az egyetlen enyv, melyet repülőgépek, folyami és tengeri hajók építésénél használnak.

Certus mint erős és vízálló enyv a legjobb minden épület és bútorsztalos enyvkezelésnél is.

Certus használata a leggazdaságosabb, — 1 kg porból 3 kg enyvmaszsal fűtőanyag nem kell.

Saját érdekében próbálja meg és mindig CERTUS-t fog használni.

8530

Wohanka és Társa Utóda R.T.

malommal és motorosvár Budanest

Teljes malomberendezések

Egyes malmi gépek
Díjtalan mérnöki látogatás
Költségvátés

Legújabb és lejobb rendszerű szívógáz- és nyersolajmotorok 5-200 HP-ig

Vezérképviselő az SHS királyság részére

FÖLDEVÁRI LAJOS SOMBOR

Kraijevica Marija trg. br. 1.
Telefon 316.

Felhívás.

„DAR“ (Ajándék) néven új Születési Segély Egyesület alakul 600 taggal. Felvételi díj 20 din. Születési pótdíj minden eset után 20 din.

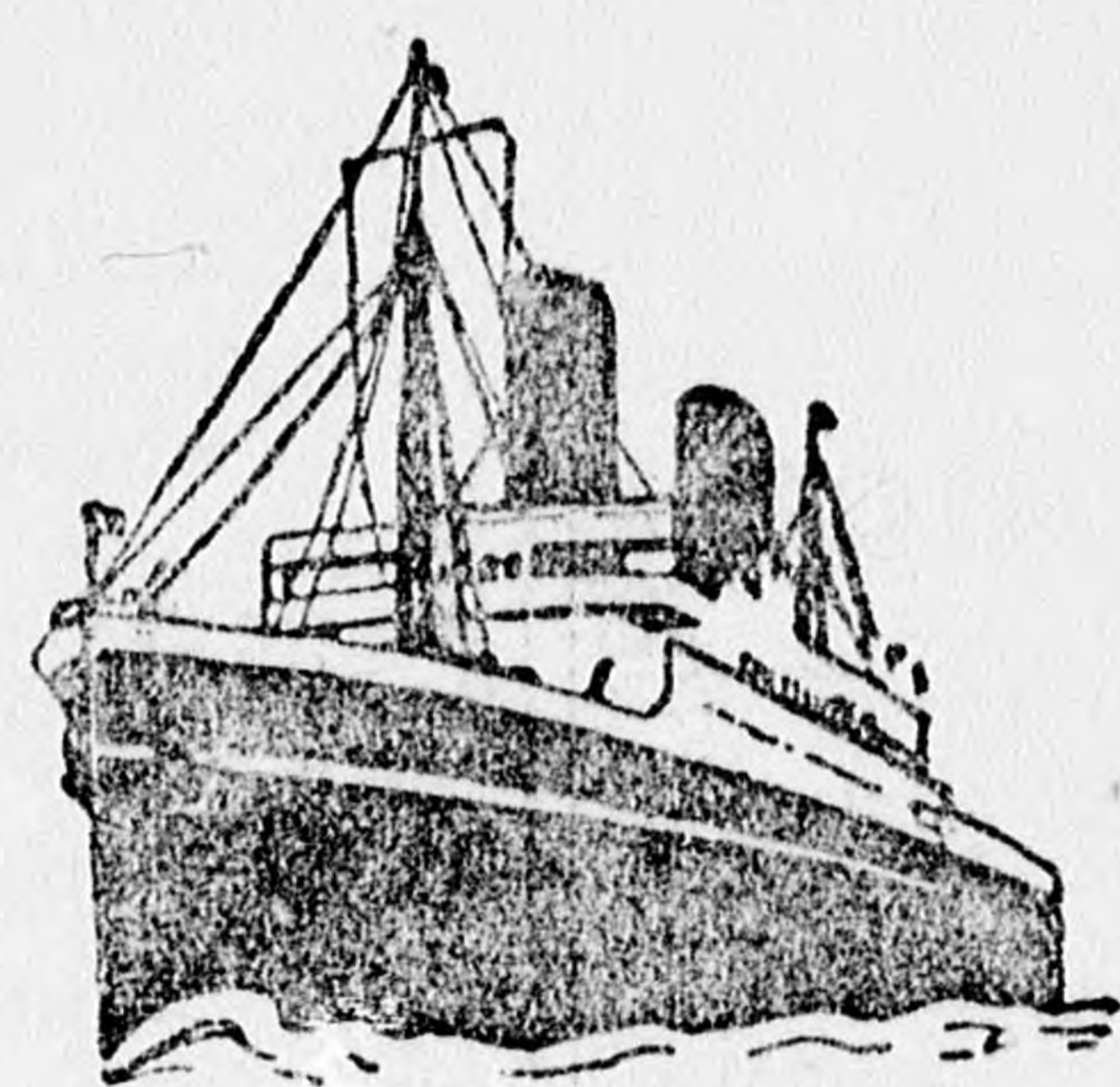
1-50 befizetett eset után	4000	din.
51-150	6000	„
151-300	8000	„

fizet az egyesület. A segélydíjak minden levonás nélkül értendők!

Tagokat felvesz:

- „Nada“ drogéria huspiac (Vukovics Gerő mellett),
- Milos Bogi III. krg. Beogradska put 89,
- Csipak Ferenc vendéglős Majsai ut,
- Szanka János fűszeres VII. Lisinskijeva ul. 32.
- Futó Mátyás fűszeres VI. Iirska ul. 17.
- Kutalek Ferenc fűszeres VI. Save-Tekelije ul. 62.
- Bakalic Csodo fűszeres V. Gajeva ul. 70.
- Djukic Miklos fűszeres Bajai-ut végén,
- Mrdjanov Milan Save-Tekelije ut Mütrágyagyárral szemben,
- Vetro Zoltán Somborski put, (gabona-piac.)
- Borsos Ferenc vendéglős Stara-Kanjiza

Az alapítók.

Royal Mail Line

Angol Királyi Posta-utazási Vonal

Rendszeres személy- és áruforgalom
Hamburg—Cherbourg—Souphampton-ból Newyor ba és Kanadába Cherbourg—Liverpool—Souphampton-ból Délamerikába

Ri de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos-Aires, Sanpaolo III. oszt. fülkék 2 és 4 ágygal
Kényelemi Gyorsasági Biztonsági

Jugoszláviai vezérképviselő:
Zagreb, trg I. Sz. 17.

Alképviselők: Beograd: Karagorgjeva ul. 91. Ljubljana: Kolodvorska 26. — Vel. Bečkerek: Kralja Aleksandra 4. Sörgöncim: „Royal pac“. Bosznia, Hercegovina és Dalmacia részére: Sreska Prometna Banka Sarajevo és Gruzbaa. Sörgöncim: „Prometna Banka“. Split: Ljoklecijanova obala 8. Metković: Ivo Veraja.

„DAMA“ FEHÉRNEMUSZALON

Felhívjuk a hölgyek figyelmét a nálunk készült fehérneműkre.

Készítünk saját, vagy hozott anyagból: intézeti és menyasszonyi kelengyét, garnitúrákat stb. a legszebb és legizlésebb kézimunkával; azsur, tűaszur, filé-tírré és himzésekkel

Tolstejeva (Ódor) ul. 21. sz. alatt

Nagykereskedő és ipari vállalat keres üzletkörébe, figyelembe vehető vevőkörben, jól bevezetett ügyes utazót

Asztalosok-, butorgyarak-, kárpitosok-, vas- és bőrkereskedések és világitási vállalatok látogatására az egész SHS. állam területére.

Ajánlatok referenciákkal és nyelvismerettel „INTERREKLAM D. D.“ vezérigazgatójához Subotica Vojnoviceva ul. 7. intézendők.

Kétezer akó kitűnő minőségű

hordódonga

egy negyed akótól tíz akóig. Két éves száraz elsőrendű tölgyfából, akónként ötvenöt dinár. Minden csütörtökön, vagy kívánságára bármelyik napon a helyszínen Begeč és Glozsan között, közvetlen a Noviszád—Palánkai köves ut mellett.

Bencz Ernő

fakereskedő Zabalj (Bácska).

A nagyérdemű közönség figyelmébe!

Naponta friss újdonságokat, zöldség árut és gyümölcsöt legolcsóbban csak

SAGI ÉS MARIJANOVICSNÁL

szerezhet be Városi zenede épület

Üzletfelosztás folytán nagy kiárusítás rendezünk eddig még nem hallott olcsó árakon

- 140 cm. széles divatszövet — — — D. 55
 - 140 „ „ férfikabáttra duble szövet D. 85
 - 140 „ „ kabát posztó minden színben D. 90
 - 140 „ „ ruhaszövet — — — D. 48
 - jó minőségű krep de chine — — — D. 84
 - legfinomabb fehérnemű crep de chine — D. 100
 - 100 cm. széles pongis selyem minden színben D. 68
 - I-a vászon — — — — — D. 12
 - barchendok és flanelok — — — — D. 17
 - legjobb minőségű cseh festők és kanavász D. 12-50
 - selyem kendők dus választékban — — D. 60
- Azonkívül az itt fel nem sorolható árukat beszerzési áron alul kiárusítjuk.

Réti i Drug, Rudićeva ul. 3

(Streisinger bőrkereskedés mellett)

Száraz belet

I. 60 dinár 100 mét.-kint
II. 50 dinár 100 mét.-kint

Sózott vastag szalámi-belet méterenkint 1 és 2 dinárért ajánl

október 20-iki szállításra

BÉLIPAR R.-T. Subotica

AUTOMOBIL DINAMOKAT, AUTOMOBILORAT
SZAKSZERŰEN JAVIT (GENERALREPARATURA)
VLADISLAV REITER
ELEKTROMOTOR, DINAMO, TRANSFORMÁTORGYÁRA SUBOTICA
TELEFON 286. SZÁM.

SZENTI és VIRÁG SUBOTICA
ÉPÜLET és MŰBUTOR ASZTALOSÁRU GYÁR

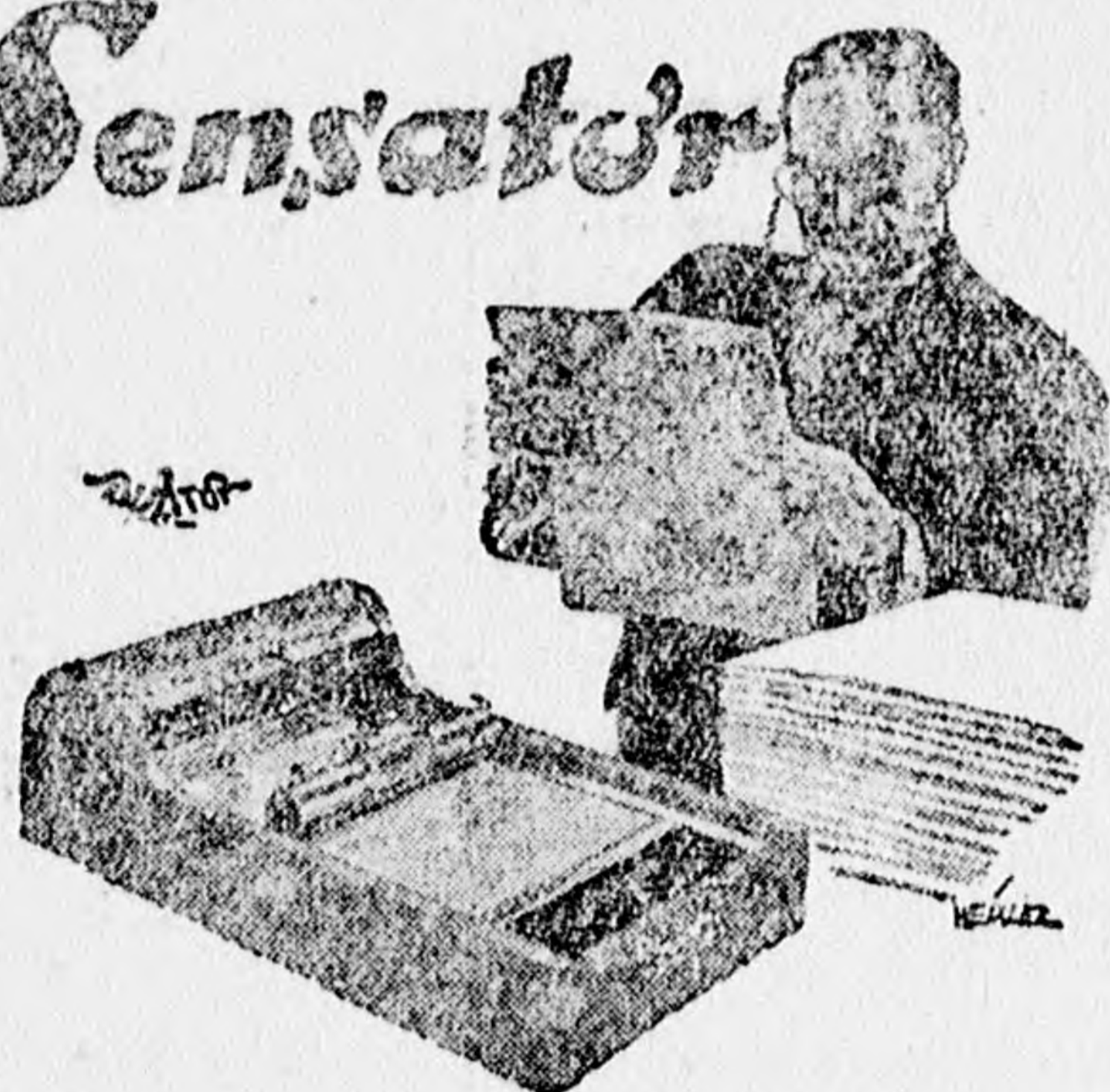
KÉSZITENEK: Műbutorokat, épület, portál, parkett, üzletberendezéseket, stb. -- Árajánlatot díjmentesen küldünk az ország bármely részébe.
TELEFONSZÁM: 383. 185

740

Sensator

az egyetlen tökéletes

olcsó
sokszorosító

S. H. S. vezérképviselő:

Wilhelm S. és Fia Subotica

Vous apprécierez ces parfums Pastels!
Vous apprécierez

“Mon Parfum”
de

BOURJOIS

Ha folytonzó kályhára van szüksége lakása részére, vagy kályhákra nagyobb termek és iskolák fűtéséhez, mindenféle kivitelben és mindenféle nagyságban (fekete, zöld, kék és fehér színekben) úgy tekintse meg gazdagon szortirozott

„ORANIER“-kályha raktárunkat

Oehler-Blattmann, lerakat
Novisad

Tulajdonos: A. MEIER, Starndut. 8215

TÜKÖR-

BORITÓ MUHELY

Tollett, szekrény, kézi, egyszerű és

CSISZOLT

tükröket készít, rongált és vakult tükrök JAVITÁSÁT és ÜVEGCISISZOLÓ munkát vállal mérsékelt áron

DROBAC SZIMA

VEL.-BECSKEREK (a szerb templom mellett) 4209

Friss

teasütemény

70 dinár

CSOKOLÁDÉ**BONBON**

80 dinár

CUKROZOTT**GESZTENYE**

2 dinár

Lagner Cukrászda

(Városi székház) 8816

Saját készítmény!

Állandó nagy raktár!

Legújabb divatu modern

cipőkben**Márkó Pressburger**

vezet

Külön mértékostály! Szakszerű orthopéd munkái!

Aleksandrova ulica 5
Bárány-szálloda mellett 3814

Köszörsült nyaku befőttes üvegek és kőcaőnedények

Berkes Józsefüveg- és porcellán kereskedése
SUBOTICA

Zrinjski trg 9. István utca sarok nagy gyűmölcsplac.

Üveg és porcellán áruk nagy választékban
Versenyképes árak
Épület üvegezés és képkeretezés 2625**HELMER MIHÁLY**

villanyerőre berendezett

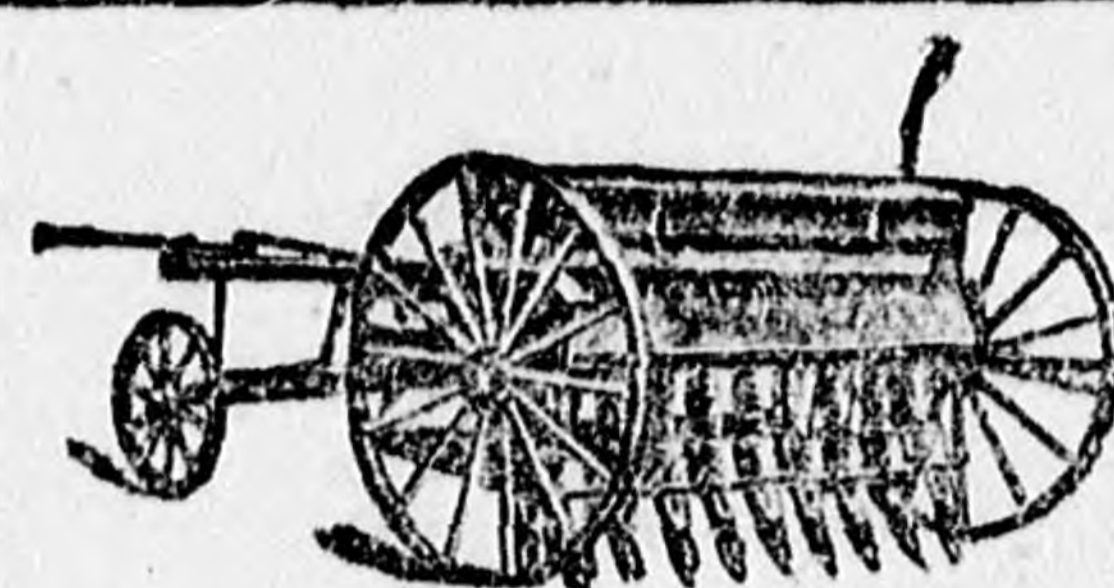
reszelővágóműhelye**Vel.-Beckerek**

Geteova (Német) ulica 40

Vállalja ócska reszelők és ráspolók újra felvágását
Szerszámot készít**kőfaragóknak** 5987**De jó is nekik!**

2625

Sokat táncolnak, mert **BON-TON**
cipőüzletben (gőzfürdő épület)
vették a cipőjüket.

Gazdák
figyelmébe!

Unicum Drill vetőgépek
Kombinált Imperator vetőgépek
Westfáliai rendszerű műtrágyaszórók
Új rendszerű műtrágyaszórók
Egyes és kettős acélekék
Kulorica-morzsolók
Csöves tengeri-darálók
Répavágók
Szecskavágók
Egy- és többtagu acélboronák
Automatikus acél szénagyűjtők
Trieurók
és ezekhez járó bármilyenű alkatrész

Tizedes mérlegek és súlyok
jutányos áron kaphatók

Rudolf Bächer—Franz Melichar mezőgazdasági gépgyár és Baltic tejseparatorok egyedüli sombori képviselője:

SZLÁVY OSZKÁR

VASKERESKEDÉS — SOMBOR

Telefon 15 6057

Fejérmegyében,
Budapesttől 65 km-re, állomás mellett

800 kat. hold

elsősosztályu, prima szántóföldű

birtok

egyben, vagy parcellákban, 11.500 dinár kat. holdankénti árban

eladó 8895

Dr. Ruzsics Károly Budapest, VII., Gizella-ut 36

AKÁCSFA KOMLÓRUDAKAT

7 és 8 métereseket minden vastagságban franco vagon

Indjija és franco erdő, Indjijánál eladnak

Holzindustrie Ges. és Wolf Samu és Fia cégek Novisad 8491

ZSÁKI PONYVAI ZSINEGI
SZALAY ÉS TÁRSA

Subotica, Ciril-Method tér 20 (Lifka mozi mellett). — Ajánl: komlós zsákokat, kárpitos cikket és az összes len és juta árut **NAGYBAN** előnyös áron. **KICSINYBEN**

Minden vasárnap, kedd, csütörtök és szombat fél 5-től zenedélután a STEINER cu' rászdában. Telefon sz. 206.

ASZTALOSMESTEREK
FIGYELMÉBE!

KÜL- és BEL-
FÖLDI
NAGY VALASZ-
TÉKBAN

FURNEROK

ÁLLANDÓAN
RAKTÁRON

madárjávör, citrom, mahagoni, palyander, dió, kőris, jávör, tölgy, szil, hárs, gőzlitbűkk, csacrosnye, körte és blind 1, 2, 3, 4 mm.

EREDETI GYÁRI ÁRAKON KAPHATÓK
mind a mennyiségben a

SOMBORI BUTORIPARI ÁRUCSARNOK
SZÖVETKEZETNÉL

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek!

TELEFONSZÁM 50. S O M B O R KRALJA PETRA 24

Soványítószér
A párisi
„Sapun Amiral“
megszünteti a kövérséget.

Lemosások ezzel a szappannal eltüntetik a zsírt és hájat az illető test-résztől. A használat egyszerű, teljesen ártalmatlan az egészségre és az eredmény a legrövidebb idő alatt biztos.

Eladási ára: Egy eredeti doboz, amely egy kurára alkalmas, használati utasítással együtt 160 dinár.

Kérje minden gyógyszerárban és drogeriában.

S. H. S. Vezérképviselőt:

„SAVON AMIRAL“
Novisad, Kr. Petra ulica 7.
Fő- és kizárólagos lerakat egész
SZERBIÁRA:
BEOGRAD
Kolarčeva 7/II. step.

Nagyságos asszony okvetlenül győződjék meg róla, hogy:

HÖLGYEK ÖRÖME „JELNA“ DIVATTEREM
meglepi olcsón: féláron, garantált elsőrendű kivite'ben készít

ritkabó választéku divatlap és mérték után kiváló angol férfiszabász, külön francia nőiszabász kézimunkájával termelt, izlésben és kivitelben bármely fővárosi divatterem munkájával vetekedő angol, francia, női és gyermek kosztümöt, kabátot és ruha különlegességét. Házi varrásnál és kész boltiárnál sokkal olcsóbb, kiválóbb és kényelmesebb.

Készítményei a női szabóipar remekei!

Subotica, Aleksandrova ulica 11. (Korzó) Kizárólag hátul az udvarban földszint!

Tessék próbát tenni! Vigyázat a címre!

MIHÁLY SZKALA
autó- és kocsifényező, nyerges
SUBOTICA

Oslobodjenje ul. 23. — (Senčanski put)
volt Sebestyén és Szenes mérleggyár

Vállalja autók, valamint kocsik fényezését
és a kárpitozásnál előforduló összes munkákat.

Előnyös árak! 5887 Pontos és szakszerű munka!

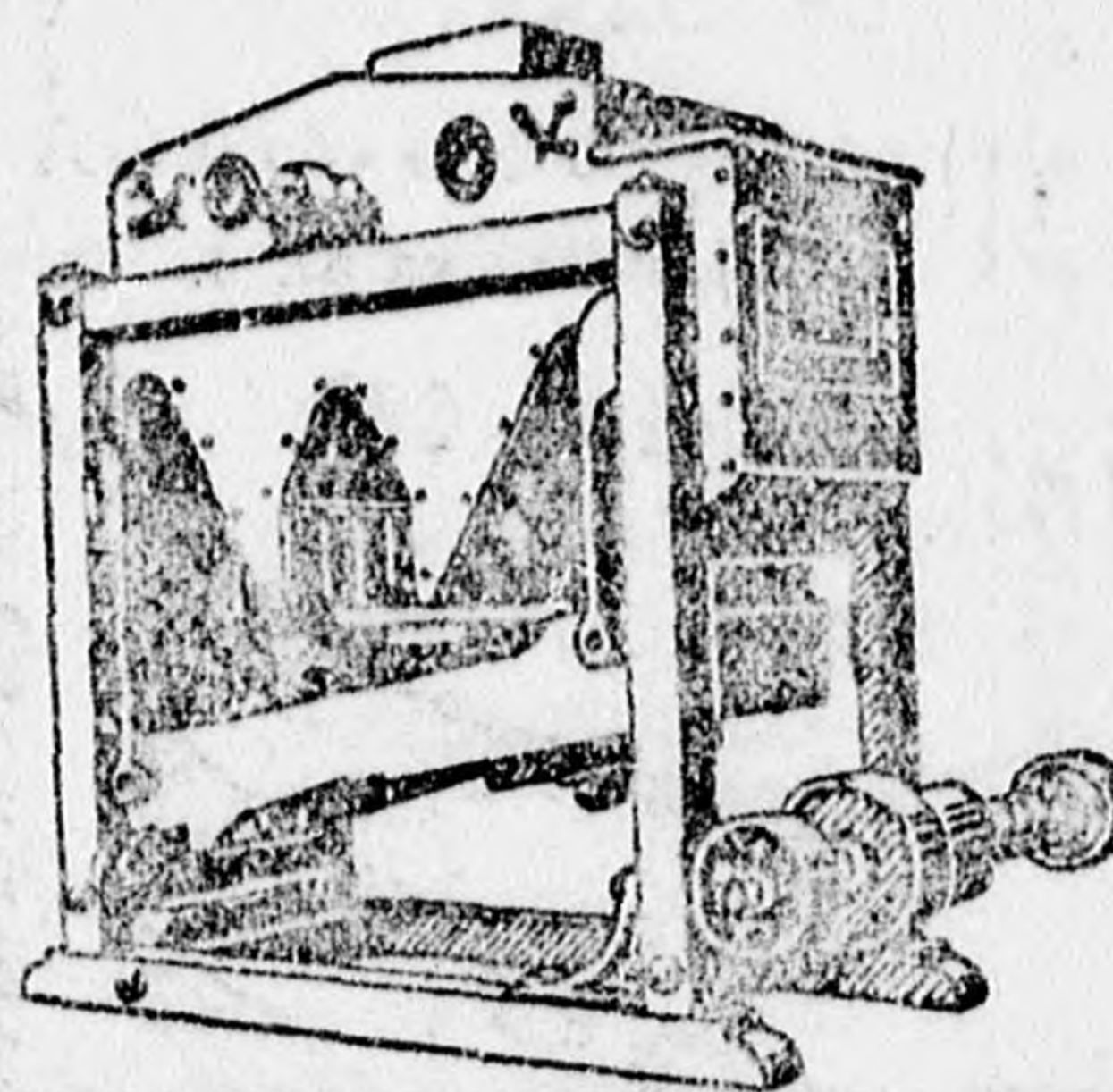
V.-BECSKERÉKI MALOMÉPÍTŐ R. T.
(A. D. ZA PODIZANJE MLINOVA)

Alapítva 1921-ben Telefon 264 Táviratcim: Mühlenbau

Első és egyedül jogoszláv malomgépgyári
Teljes malomberendezések.

Állandó raktár malomgépekből és mellékekből!

Vezérképviselő Novisadon: Gruber Ferenc mérnök-igazgató

Kralja Aleksandra
ulica 16.

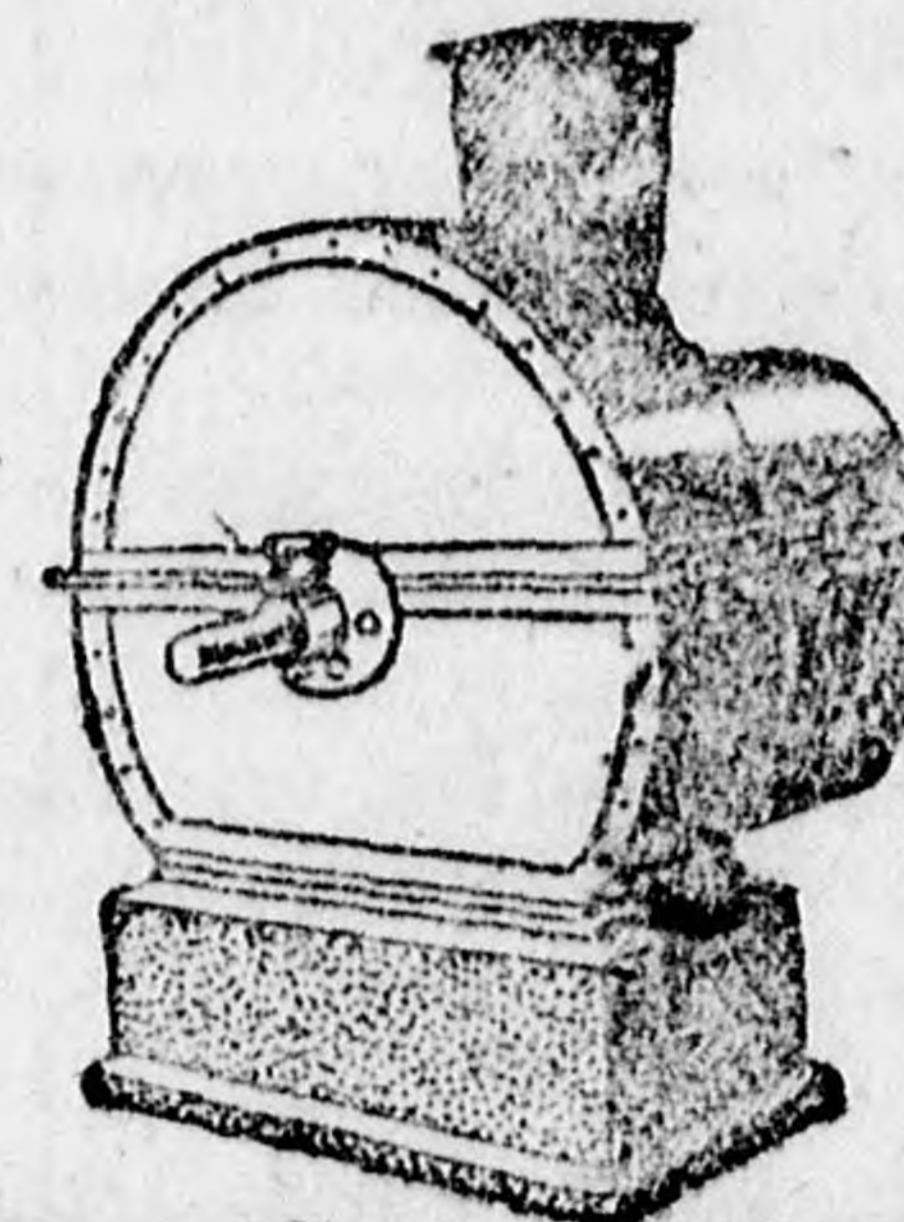
Telefon 266.

Táviratcim:

GRUBER

MENRATPALOTA

NOVISAD

7311

FRANCIA VONAL

LEGGYORSABB-LEGKELLEMESEBB-LEGUJABB HAJÓK
MINDEN MASODIK NAP KOZLEKEDNEK

MARSEILLEBŐL — BORDEAUXBŐL és HAVRÉBŐL

Amerikába, Kanadába, Mexikóba, Kubába,

Braziliába, Uruguayba, Argentínába stb. stb.

A harmadosztály áll: „Javitott kabinokból“ 2 és 4 ágygal
„Községes kabinokból“ 2 és 4 ágygal
„Fedéközből“ 8, 10 és 20 ágygal

A menetidő a kikötőből Newyorkba 5 1/2 nap:
Santobó (Brazília) — 13 nap
Buenos Airesba (Argentina) — 17 nap

Az összes utasokat GYORSVONATTAL továbbítjuk a kikötőbe

Különös figyelmet fordítunk földművesekre, akik
Ingyenesen ohajtanak utazni Sao-Paoloba — Braziliába

„Francuska Linija“-nak nincs képviselője vagy ügynöke

Minden felvilágosítást ingyenesen adnak az ügynökségek:

LJUBLJANA, Kolodvorska 41.

ZAGREB, Mihanovičeva ul. 4.

BITOLJ, Kralja Petra ulica 33.

VEL. BECKEREK, Aleksandrova 1.

BEOGRAD, Karadjordjeva ulica 91.

„GROSSLEY“ világhírű motorgyár
Manchester (Anglia)

Modern, kompresszornélküli

DIESEL-MOTOROK, SZIVÓGÁZ-MOTOROK

faszén-, lignit-, szén-, barnaszén- és fahulladék tüzeléssel. Teljes biztonság az üzemben.
Felülmúlhatatlan gazdaságosság. — Mérsékelt árak! — Legtökéletesebb kidolgozás.

Kedvező fizetési feltételek

Képviselő: BOŽIDAR D. GJORGJEVIĆ BEOGRAD, Knez Mihajla venac 36
Levelezés szerb és német nyelven. 1624 Telefon: 3592.

Van szerencsém nb. vevőimet arról értesíteni, hogy női-, férfi-divat és rövidáru üzletemet f. évi november hó 1-ére Dr. Dominus ügyvéd házába, az Aleksandrova ul. 11. sz. alá helyezem át. — Azon reményben, hogy nb. vevőim az új helyiségemben is támogatni fognak, pontos és szolid kiszolgálásról, valamint olcsó áraitól előre is biztosítva, maradok kiváló tisztelettel

Balázs J. Jenő

Tel. 815. Tel. 815
KERÉKPÁROK
 között legjobb a PUCH,
 IPPAG
KERÉKPÁR
 mely legolcsóbban nálam
 kapható. — Mindennemű
KERÉKPÁR
 alkatrészek, gumik stb.
 elismerten a legolcsóbb
 beszerzési helye Suboti-
 cán. Okvetlenül győz-
 jék meg áráimról.
 Nagy javítóműhely
S. AD. ENGL
 ANGRO DETAIL
 Petrogradska ul. 3.
 Jelašićeva ulica 2.
 1103

SZEMÜVEGEK
 MINDEN KIVITELBEN
Schvab Albert
 órás,
 ékszerész és optikusnál
VEL-BEČKEREK
 Aleksandrova ulica
 Fali és zsebórák, modern,
 izlésekes ékszerek.
JAVÍTÁSOK pontosan.

Üzlethelyiségem felmon-
 dása miatt a raktáron levő
 férfi-, női- és gyermekcipőket
 valamint férfi- és
 gyermekkesztyűket — 24
 számtól kezdve, színes és
 lakkbőrből **MÉLYEN**
LESZÁLLÍTOTT ÁRON
KIÁRUSÍTOM
 Nézz meg kártyámat!
THURZÓ
 cipész, Subotica
 Aleksandrova ulica 1 szám.

B RTOKOK
ŠABACON
 10-250.000 dinárig
ELADÓK
 Felvilágosítással szolgál
 Jevremova ul. 28.

Vas- és fémöntvényeket
 gyárt, nikkelez
 és galvanizál:
KRAUSZ
VELIKI-BEČKEREK,
 a törvényszéki palota mellett.
 TELEFON 329 700

„GOODYEAR“
 gumival lett első
 a Sarajevo—Beogradi verseny
 győztese
 Az összes méretek állandó raktára
 és képviselete
AMERICAN AUTÓ
WEIGAND & Co
SUBOTICA
 Kujundžićeva ul. 4.
 Telefon 447.

ELADNÁM
 vagy cicserehném
 Karanačon levő néhai
 Prohászka-féle szőlőmet,
 szántóföldemet, 9/16 kat.
 holdnyi területemet a rajta
 levő emeletes téglapü-
 lettel, hatalmas pincével,
 150 hektoliternyi hordók-
 kal és ugyanannyi káddal
 stb. — Cserebe vennék
 Sombor közelében szőlő-
 földet, házat stb.
 Bővebbet a kiadóban

Figyeljen figyelmébe!
Uj női
fodrászüzlet
 Fejmosás, szép ondolás, fésül-
 tés, manikűr, szépségpolás,
 szelekés, hajápolás minden
 díjban, hűség és hajápolás,
 Henna-hajfestés, hajmunka, pa-
 rókészítés.
 Abonement napi áron!
LAGNER JÁNOS
 uri- és női fodrász
 Subotica
 Pašićeva ul. 6. (Edénypiac)

Negyvenöt év óta
 fűtőren fennálló kőnyv-
 és papírkereskedésünk,
 könyvtárkészletünk és tö-
 kéletesen felszerelt
nyomdám
 (villanymotorral)
 ciril, latin, német és
 héber betűkkel órog-
 ségem miatt eladó.
Politzer Sándor
 Senta.
 8034

A telepünkön levő 2 éves
 száraz bükk-, gyertyán-,
 szil-, kőris- és tölgy
 tűzifa aprítva **40 din.**
 100 kg.-ként A pontos
 súlyért garanzálunk. Sze-
 rezze be szükségletét míg
 a készlet tart!
 Ha bűntudásod tűzifa va-
 goneteiben 100 q-ként
Din. 3000
VUJKOVICS J és TÁRSA
 Skotus Viator és Jukićeva-
 ulica sarkán. — TELEFON 669.
 8032

Elegáns, modern
 kivitelben készít
férfi-, női- és
gyermekcipőket
 Állandó raktár
Dođđo és Klonka
 divatcipészet.
 Subotica, Suđićeva ul. 10.
 Margit-malommal szemben.

INGA-ÓRAK
 jutányos áron kaphatók
TÖRT ARANYAT
 legmagasabb napi áron
 veszek és becsérek ek
ZSEB- és FALIÓRA
 javítások pontosan
 eszközök etnek
Franjo Markovič
 ékszerész
 Sombor, Kralja Petra ul. 6.

Subotička Električna Željeznica i Osvetlenje D.D.
VÁROSI ÜZLETE
KOSTINA ULICA 1 SZÁM
 az utban levő áru elhelyezése céljából a raktáron levő
lusztereket, vasalókat és ernyőket
 eredeti gyári áron bocsátja eladásra
**Az áru fogyasztó közönség saját érdekében cse-
 lekszik, ha a mostani kedvező alkalmat
 felhasználja**

FIGYELEM! A bécsi Messén sikerült keszpenzbevásárlásaink
 révén kiválóan előnyös árban több ezer darab leg-
 újabb divatu női- és leánykabátokat, selyem és szövet utcai és estélyi
 toletteteket, mindennemű női szőrmebundákat, sportkabátokat beszerezni, melyeket
kiárusítássszerű áron
 bocsátunk eladásra. — Ezen előnyös vásárlásunk révén mindennemű szőrme-
 áruk en-gros áron kerülnek detailban is eladásra. — Ajánljuk ezenkívül
 férfi-, fiu- és gyermekruhákat, télikabátokat, raglánokat, városi bundá-
 kat rendkívül jutányos áron. Legfinomabb női perzsa bundák 12-18000 D.-ig.
Róth Manó és Fiai, Novisad

Kontinentál
BIZTOSÍTÓ ÉS VISZONTBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
BEOGRAD.
 Legelőnyösebb feltételek mellett vállal mindennemű biztosítást.
 Képviseletek:
Sombor Kovačić Drug bankház
Novisad Vilsonov trg broj 4.
Vel.-Bečkerek Medi, Trgovačka Bankánál
 8037